

Beregnet til
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Dokument type
Rapport

Dato
Mars 2014

BRUKERUNDERSØKELSE

Barn i statlige og private barneverntiltak

BRUKERUNDERSØKELSE
BARN I STATLIGE OG PRIVATE BARNEVERNTILTAK

Ramboll Management Consulting
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

Besøksadresse: Hoffsvæien 4

www.ramboll.no/management-consulting

INNHALDSFORTEGNELSE

0.	FORORD	1
1.	Innledning	2
1.1	Hvilken informasjon gir en brukerundersøkelse?	2
1.2	Kort om gjennomføring av undersøkelsen	2
1.3	Leseveiledning	3
2.	Sammendrag	4
2.1	Resultater på tiltaksnivå	5
2.2	Resultater på eierform og region	6
2.3	Resultater på kjønn, alder og botid	7
3.	Metode og datamateriale	8
3.1	Metode for gjennomføring og svarprosent	8
3.2	Representativitet	8
4.	Resultater fordelt på tiltakstype	12
4.1	Overordnet tilfredshet, trygghet og tillit	12
4.2	Kommunikasjon med de voksne i tiltaket	15
4.3	Systemer for kommunikasjon i institusjonene	18
4.4	Medvirkning	21
4.5	Voksnes tilgjengelighet og bistand	23
4.6	Kontakt og kommunikasjon med kommunalt barnevern	29
4.7	Skolegang og annet dagtilbud	34
4.8	Oppsummering av resultater på tiltaksnivå	38
5.	Resultater fordelt på eierform og region	41
5.1	Resultater fordelt på eierform	41
5.2	Resultater fordelt på region	44
6.	Resultater fordelt på kjønn, alder og botid	47
6.1	Resultater fordelt på kjønn	47
6.2	Resultater fordelt på alder	49
6.3	Resultater fordelt på botid	51
7.	Utvikling fra tidligere brukerundersøkelser	54
7.1	Overordnet utvikling	54
8.	Innsatsområder	57
8.1	Hvilke forhold har betydning for tilfredshet?	57
8.2	Hva er de største forskjellene mellom barn/ungdom som trives godt og mindre godt?	61
8.3	Funn fra de åpne spørsmålene	63
8.4	Oppsummering	65
9.	Bufdirs drøfting av og oppfølging av funnene	66

Vedlegg

Vedlegg 1: Spørreskjema institusjon

Vedlegg 2: Spørreskjema fosterhjem

0. FORORD

Å gi barn og unge mulighet til å si sin mening er viktig. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) presenterer her resultatene fra brukerundersøkelsen gjennomført blant barn og unge i statlige og private barneverntiltak for 2013.

At barn og unge medvirker og uttrykker sin mening er en forutsetning for å få klarlagt hva som er til det beste for barnet. Med endringene i barnevernloven vedtatt i Stortinget 10. juni 2013, har vi fått et tydelig mandat til ytterligere å styrke barns rett til medvirkning. Barns medvirkning er derfor et viktig innsatsområde for oss fremover.

Målgruppen for vår undersøkelse er barn og unge 9 år og eldre i statlige og private barneverninstitusjoner, statlige familie- og beredskapshjem og private fosterhjem. Hele 1 163 barn og unge ga sine tilbakemeldinger til oss gjennom undersøkelsen. Foreliggende rapport presenterer funn og resultater det er viktig for oss å få informasjon om, og den er en sentral kilde for å styrke kunnskapsgrunnlaget i vårt tjenestetilbud.

Jeg vil rette en stor takk til alle barn og unge som har deltatt i undersøkelsen, og alle ansatte som har bistått i gjennomføringen. Barn og unges meninger er viktige, og vi tar deres svar på alvor. Gjennom spørreundersøkelsen får vi tydelige signaler på hva vi er gode på og hva vi ikke er gode på. Dette skal vi følge opp, slik at vi kan bli enda bedre i vårt arbeid. Med Bufdirs nye rolle som fagorgan for både statlig og kommunalt barnevern har vi nå mulighet til å styrke samhandlingen gjennom en mer helhetlig kunnskaps-, tiltaks- og kvalitetsutvikling.

Brukerundersøkelsen er gjennomført av Rambøll Management Consulting på oppdrag fra Bufdir. Det er tredje gang denne type brukerundersøkelse gjennomføres. Rambøll står for utarbeidelsen av rapporten med unntak av avsnitt 1.1 og kapittel 9 som er skrevet av Bufdir.

Oslo, mars 2014

Mari Trommald
Direktør i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

1. INNLEDNING

1.1 Hvilken informasjon gir en brukerundersøkelse?

En brukerundersøkelse er et av flere virkemiddel som har til hensikt å sikre at barn og unge får gitt tilbakemelding på hvordan de opplever Bufetats tjenester. Barnas vurderinger og tilbakemeldinger forteller oss hva vi får til og hva vi må bli bedre på. Med andre ord hjelper de oss i arbeidet med å kvalitetssikre våre tjenester. Å gjennomføre brukerundersøkelser er viktig for å kunne tilby tjenester av høy kvalitet til barn og ungdom, og for å sikre brukermedvirkning i tjenestene.

I 2013 utviklet og vedtok Bufdir en strategi for brukermedvirkning i Bufetat – "Brukerstrategien". Her defineres brukermedvirkning med henvisning til St.meld. 34, 1996-97, som noe som innebærer at *den som berøres av en beslutning, eller er bruker av en tjeneste, har innflytelse på beslutningsprosesser og utforming av tjenestetilbudet*. Foreliggende undersøkelse gir verdifull informasjon om barn og unges hverdag i fosterhjem og på barneverninstitusjon. Spørsmålene dekker blant annet sentrale forhold som trivsel, trygghet, tillit, relasjonene mellom voksne og barn, medvirkning og skolegang. Slik sett gjenspeiler spørsmålstemaene de målene Bufetat har satt seg i brukerstrategien, og undersøker altså direkte hvordan etaten lykkes i sitt arbeid med å sikre barns og unges medvirkning.

For å sikre god kvalitet i tjenesteutøvelsen skal Bufetats ansatte arbeide kunnskapsbasert. I kunnskapsbasert praksis er erfaringer brukere har (brukerkunnskap) en av flere kunnskapsbaser. Ansatte skal ta faglige avgjørelser basert på systematisk innhentet forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap og brukers erfaringer og behov. Dette er et tydelig signal om betydningen av brukernes erfaringer og opplevelser, ikke bare for at barn og unge skal høres, men for at etaten skal ha et adekvat kunnskapsgrunnlag i sitt arbeid. Brukerundersøkelsen er en sentral kilde til brukerkunnskap.

Undersøkelsen omfatter barn og unge som er 9 år og eldre i barnevernstiltak i det statlige tiltaksapparatet, avgrenset til fosterhjem og institusjoner. Dette inkluderer tiltak eid av staten og tiltak eid av private tilbydere som Bufetat har avtale med. De private tilbyderne inkluderer også ideelle foretak. Det er tredje året at denne type undersøkelse gjennomføres og rapporten gjengir funn og analyser fra dette årets undersøkelse, samt utvikling i resultatene fra hhv. 2010 og 2011.

1.2 Kort om gjennomføring av undersøkelsen

Rambøll Management Consulting har på oppdrag fra Bufdir gjennomført en brukerundersøkelse høsten 2013. Rambøll gjennomførte en tilsvarende brukerundersøkelse i 2010 og 2011. I 2010 ble det lagt ned et betydelig arbeid i å utvikle et spørreskjema som skulle kunne benyttes i brukerundersøkelser de påfølgende årene. Spørreskjemaet ble utviklet og kvalitetssikret ved hjelp av barn som i 2010 bodde i statlige barnevernstiltak, og forskerne Sissel Seim (Høgskolen i Oslo) og Tor Slettebø (Diakonhjemmets høgskole) som forsker på brukermedvirkning i barnevernet. Skjemaet ble også pilottestet blant et utvalg barn og unge i barnevernet. Skjema som ble benyttet i årets undersøkelse er så å si identisk med spørreskjemaene fra 2010 og 2011. Det ble imidlertid gjort enkelte endringer i spørsmålene om skolegang. Tidligere har det kun vært et spørsmål om hvor ofte respondenten går på skole. Dette inkluderte også et svaralternativ annen opplæring. I årets undersøkelse er dette spørsmålet byttet ut med to spørsmål. Først må respondenten svare på om han/hun er skoleelev, er i praksis/er lærling, er i jobb eller ikke har et fast dagtilbud. Bakgrunnen er at spørsmålet fra 2011 manglet alternativer for de brukerne som ikke var skoleelever eller fikk annen opplæring. Siden mange av de eldre brukerne kan tenkes å være i jobb eller praksis, var det relevant å inkludere disse svaralternativene. I tillegg er det et spørsmål som identifiserer hvor ofte brukeren deltar i dette tilbudet.

Undersøkelsen er som i tidligere år sendt til samtlige barn og ungdom som er 9 år og eldre som i den perioden undersøkelsen var åpen har bodd i et fosterhjem eller i en institusjon som inngår i det statlige tiltaksapparatet. Dette omfatter både statlige institusjoner og fosterhjem, og institusjoner og fosterhjem som eies og drives av private eiere eller ideelle organisasjoner og stiftelser.

Årets undersøkelse var åpen i perioden 2. september til og med 15. oktober. I forkant av dette ble det gjennomført en beleggskartlegging. Basert på denne ble det sendt ut 1987 invitasjoner fordelt på 140 tiltak. Totalt besvarte 1163 barn og unge undersøkelsen. Det utgjør en svarprosent på 59 %. Tiltaksledere ble også bedt om å registrere frafallsårsaker underveis. Denne informasjonen ble benyttet for å kvalitetssikre beregning av svarprosenten.

Undersøkelsen er godkjent av personvernombudet for forskning, Norsk Samfunnsviten-skapelig Datatjeneste (NSD). For barn under 15 år ble det innhentet aktivt samtykke fra foreldre/foresatte/kommunalt barnevern før barna ble invitert til å delta i undersøkelsen.

1.3 Leseveiledning

Rapporten er strukturert som følger:

- *Kapittel 2* er et sammendrag av rapporten
- *Kapittel 3* presenterer metoder, frafallsanalyser og metodiske betraktninger
- *Kapittel 4* presenterer resultater per tiltakstype
- *Kapittel 5* presenterer resultater fordelt på eierform og region
- *Kapittel 6* presenterer resultater fordelt på kjønn, alder og botid
- *Kapittel 7* presenterer utvikling fra tidligere brukerundersøkelser
- *Kapittel 8* beskriver innsatsområder basert på betydningsanalyse og analyser av forskjeller mellom de som er trives godt og mindre godt
- *Kapittel 9* inneholder Bufdirs drøfting av og oppfølging av funnene

2. SAMMENDRAG

Målsettingen med denne undersøkelsen er samlet sett å kartlegge hvorvidt barn og unge i statlige barneverntiltak er tilfredse med tilbudet de får og hvilke områder de eventuelt vurderer bør styrkes for at tilbudet skal oppleves som trygt og godt. Undersøkelsen ble gjennomført for første gang i 2010 og i 2013 er det tredje gang denne type undersøkelse gjennomføres. Det overordnede formålet med brukerundersøkelsene i det statlige barnevernet er å styrke kvaliteten i tjenestetilbudet, og brukerundersøkelsene skal gi økt kunnskap om hvordan barna og ungdommene opplever en rekke forhold ved sin bo- og livssituasjon.

Svarprosenten for årets undersøkelse er på 59 %. Deltakelsen har dermed økt sammenlignet med undersøkelsen i 2011 (49 %), og svarprosenten er betydelig større enn den var i 2010 (30 %). Det er særlig regionene sør, vest og nord som har hatt fremgang i deltakelsen, mens den i Region Midt-Norge og Region øst har gått litt opp eller forholdt seg relativt stabil. Fordelt på tiltakstype er svarprosenten noe høyere for institusjoner sammenlignet med fosterhjem, 63 % mot 54 %.

Resultatene for generelle forhold som *trivsel, trygghet og tillit* viser at det er omtrent 7 av 10 barn og unge i det statlige tiltaksapparatet som oppgir at de har det bra der de er nå og som føler seg trygge i fosterhjemmet eller institusjonen. Andelene som har tillit til voksenpersoner og som føler at de voksne stoler på dem ligger noe lavere, på rundt 6 av 10 barn og unge. Når resultatene i undersøkelsen brytes ned på tiltakstype, er det variasjon i svarmønsteret til barn og unge i henholdsvis fosterhjem og institusjon. Generelt er det en større andel av barn og unge i fosterhjem som sier seg enig i påstander om at de trives, er trygge og har tillit til de voksne sammenlignet med barn og unge i institusjon.

Barn og unge i fosterhjem opplever kommunikasjonen og dialogen med voksenpersoner som noe bedre, og det er en tendens til at de også vurderer grad av medvirkning og hjelp og bistand fra voksne som noe bedre enn barn og unge i institusjoner. Når det gjelder kontakt med kommunalt barnevern er det større spredning i besvarelsene, og forskjellene er ikke like store mellom tiltakstyper. På spørsmål som omhandler trivsel og betydningen av dagtilbudet for den enkelte er det heller ikke stor variasjon i svarmønsteret på tvers av tiltakstyper. Det er likevel en større andel barn og unge i fosterhjem som oppgir at de går på skole, og som oppgir at de benytter sitt dagtilbud hver dag sammenlignet med de som bor i institusjon.

Sammenlignet med resultatene fra 2011 er det en positiv utvikling på flere av spørsmålene som omhandler kontakt med kommunalt barnevern i årets undersøkelse. Blant annet oppgir flere at de er med på å utforme tiltaksplaner/omsorgsplaner enn i 2011. Det er en negativ utvikling på to spørsmål som betraktes som generelle forhold: trygghet og trivsel. På spørsmålet om trivsel i tiltaket bekreftet 75 % av barn og unge i 2011 at de alt i alt har det bra der de bor nå, tilsvarende andel i 2013 er på 71 %. Det var 79 % som sa seg enig i at de føler seg trygge i tiltaket i 2011, mot 74 % i 2013. Det er også en tilbakegang på enkelte spørsmål som omhandler dialog, hjelp og bistand fra fosterforeldre/de voksne ved institusjonen. Forskjellene mellom 2011 og 2013 er likevel ikke store, verken i positiv eller negativ retning. På tvers av tiltakstyper ser vi at mens resultatene i 2011 og 2013 er relativt jevne for fosterhjem, så er forskjellene for institusjoner mellom 2013 og 2011 i hovedsak negative. Det er imidlertid verdt å nevne at det er snakk om små forskjeller.

Det er også gjennomført analyser for å identifisere *hvilke faktorer* som har direkte betydning for barn/unges tilfredshet samt *hvor tilfredse* de er med disse faktorene. Det er noen forskjeller i hvordan barn og unge vurderer ulike faktorer som viktig for overordnet trivsel, men det er likevel de samme faktorene som går igjen med høy betydning på tvers av tiltakstyper. Det er særlig faktorer som handler om trygghet og omsorg i

hverdagen som har høy betydning for om man har det bra der man bor. Barn og unge i institusjoner er mindre tilfreds med forhold som inngår i denne faktoren sammenlignet med de som bor i fosterhjem.

Når vi ser på hva som er de største forskjellene mellom de som oppgir at de trives og de som ikke trives i tiltaket, så går mange av forholdene igjen på tvers av tiltakstyper. Dette handler i grove trekk om:

- Trygghet og tillit mellom dem selv og de voksne/fosterforeldrene
- God dialog og kommunikasjon med de voksne/fosterforeldrene
- Hjelp og involvering fra de voksne/fosterforeldrene
- Medbestemmelse/medvirkning

Respondentene hadde også mulighet til å gi egne kommentarer. Disse reflekterer også tendensen til at barn og unge i fosterhjem er mer tilfreds enn de i institusjon.

Kapittel 4, 5 og 6 er viet til en deskriptiv gjennomgang av resultatene i undersøkelsen, og behandler en ganske omfattende mengde data. De neste avsnittene i dette sam-mendraget oppsummerer derfor de viktigste funn fra disse kapitlene.

2.1 Resultater på tiltaksnivå

Brukerundersøkelsen er inndelt i en rekke temaer, og hovedfunn gjengis under.

2.1.1 Trygghet, trivsel og tillit

Det er til dels relativt stor variasjon i svarfordelingene mellom tiltakstypene. Gjennom-gående oppgir barn og unge i fosterhjem at de trives, føler seg trygge, samt har og opplever tillit til voksenpersoner i større grad enn barn og unge i institusjon.

2.1.2 Kommunikasjon

Resultatene som omhandler kommunikasjon med de voksne i tiltaket viser at de aller fleste barn og unge i det statlige tiltaksapparatet vet hvorfor de er der, og at de opple-ver at voksenpersoner snakker på en måte som de skjønner og er interesserte hvordan de har det. Andelene som svarer bekreftende på disse påstandene ligger rundt 80 %. Spørsmål som omhandler hvorvidt det er lett å snakke med de voksne, også om ting som er vanskelig, skårer noe lavere, og andelene som svarer bekreftende ligger rundt 70 %. Resultatene viser at barn i fosterhjem opplever kommunikasjonen som enklere, og at de i større grad forstår hvorfor de er i tiltaket. Gjennomgående er barn og unge som bor i fosterhjem mer tilbøyelig til å bekrefte påstandene, mens barn og unge i in-stitusjoner i større grad sier seg uenig i påstandene. Kommunikasjonsutfordringen kan være større for barn og unge som bor i institusjon siden det er flere barn/ungdom og flere ansatte. Derfor er det rettet noen spørsmål til disse barna/ ungdommene om insti-tusjonens systemer for kommunikasjon. Generelt viser resultatene for disse spørsmåle-ne at de aller fleste barn og unge i institusjoner opplever at det er etablert noen faste møtepunkter og at de har en fast kontaktperson å forholde seg til ved institusjonen. Samtidig opplever flertallet at de voksne som jobber ved institusjonen samarbeider om å hjelpe dem. Når det gjelder spørsmål knyttet til det å være informert, både i forhold til hva som skal skje framover og hva som er rettighetene til den enkelte ved institu-sjonene, kan man observere en større andel som sier seg uenig.

2.1.3 Medvirkning

Generelt viser resultatene om medvirkning at rundt 7 av 10 barn og unge har sagt seg enig i påstandene om at de får være med å bestemme viktige ting som handler om dem, hverdagen sin og hva de skal få hjelp til. Også her ser vi at det er variasjon mel-lom tiltakstypene, ved at barn og unge i fosterhjem i større grad oppgir å få være med å bestemme sammenlignet med barn og unge i institusjon. Barn og unge i institusjon ble også stilt spørsmål om de opplever å få være med på å bestemme regler som skal gjelde der de bor. Her sa flertallet av de spurte seg uenig i påstanden, og resultatene

kan tyde på at dette er et område hvor barn og unge i institusjon i mindre grad opplever medvirkning, sammenlignet med de øvrige spørsmålene innenfor dette temaet.

2.1.4 Voksnes tilgjengelighet og bistand

Resultatene knyttet til voksnes hjelp og bistand viser at flertallet av de spurte barna og ungdommene i undersøkelsen opplever at de voksne har tid til dem, at de får hjelp når de trenger det, og mer konkret, at de får hjelp til ulike ting så som kontakt med familie, saksbehandler, hjelp til lekser etc. Resultatene viser videre en tendens til at barn og unge i fosterhjem i større grad enn barn og unge i institusjon opplever hjelp og bistand fra de voksne.

2.1.5 Kontakt med kommunalt barnevern

Resultatene knyttet til kontakt med kommunalt barnevern viser betydelig større spredning i svarfordelingene. Flertallet av de spurte barna og ungdommene har god kjennskap til saksbehandleren sin. Barn og unge i institusjon har en litt høyere kjennskap sammenlignet med barn og unge i fosterhjem. Videre varierer det relativt mye hvorvidt barna og ungdommene får være med å skrive tiltaksplan/omsorgsplan eller ikke. Halvparten av barna og ungdommene i undersøkelsen er enig i at det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren sin. Spredningen i svarfordelingen viser at det er variasjon i åpenhet omkring hva som står i rapporter om det enkelte barnet eller ungdommen, men forskjellene mellom tiltakstyper er likevel relativt små. Det er likevel en større andel av barna og ungdommene i institusjon som sier seg uenig sammenlignet med barn og unge i fosterhjem. Tilfredsheten med den jobben som saksbehandler gjør varierer. Barn og unge i fosterhjem mener i større grad at saksbehandler gjør en god jobb. Flertallet av barna og ungdommene i fosterhjem vet hvem tilsynsføreren sin er, og flertallet opplever at tilsynsføreren bryr seg om hvordan de har det. Påstandene under dette temaet har større andeler «vet ikke» sammenlignet med øvrige spørsmål i undersøkelsen. Dette kan tyde på noe lavere kjennskap til de ulike mekanismene for kontakt med kommunalt barnevern, men det kan også skyldes at barna og ungdommene har funnet det vanskelig å ta stilling til påstandene.

2.1.6 Skolegang

Flertallet av de spurte i undersøkelsen er skoleelever. Det er noen forskjeller mellom tiltakstypene. En større andel barn og unge i fosterhjem går på skole sammenlignet med barn og unge i institusjon, mens det motsatte er tilfelle for hhv. praksis/lærling og jobb. De aller fleste barn og unge i det statlige tiltaksapparatet benytter seg av dagtilbudet sitt hver dag. Det er likevel forskjell i denne andelen når resultatene brytes ned på tiltakstype; omtrent alle barn og unge i fosterhjem (91 %) benytter sitt dagtilbud hver dag, mens tilsvarende andel er 78 % for barn og unge i institusjon. Når det gjelder spørsmål om tilfredshet med skolen/jobben/opplæringen og hvorvidt dagtilbudet er viktig for den enkelte er det ikke store forskjeller i hvordan barn og unge fra henholdsvis fosterhjem og institusjon svarer. Flertallet av barna og ungdommene som har deltatt i undersøkelsen mener også at de gjør det bra på skolen/i opplæringen eller på jobben, og det er heller ikke store forskjeller mellom tiltakstypene på dette spørsmålet.

2.2 Resultater på eierform og region

I rapporten gjennomgås resultater for henholdsvis statlige, private og ideelle institusjoner, og tilsvarende for statlige private og ideelle fosterhjem. Det er vanskelig å peke på gjennomgående tendenser i datamaterialet på tvers av eierform, og det tyder på at eierform alene har liten forklaringskraft på eventuelle forskjeller. Bildet som avtegner seg er at det er større variasjon på tvers av tiltakstyper enn det er på tvers av eierform.

Det er noe variasjon på tvers av regioner, både i deltakelse og hvordan de ulike tiltakstypene i den enkelte region skårer i forhold til totalen.

Region nord ligger omtrent likt med eller litt over totalresultatene på generelle forhold som at barna og ungdommene har det bra der de er nå, at de føler seg trygge og at det er gjensidig tillit mellom dem og de voksne. Sammenlignet med totalresultatene for alle

fosterhjem i undersøkelsene skiller ikke resultatene for fosterhjemmene i Region nord seg ut på generelle forhold. Det samme bildet avtegner seg når vi ser på tilsvarende tall for institusjonene i Region nord. **Region Midt-Norge** skårer noe lavere på generelle forhold sammenlignet med totalresultatene. Når det gjelder tiltakstypene ligger institusjonene i regionen omtrent på snittet med totalresultatene for institusjoner på generelle forhold, mens fosterhjem ligger likt med eller litt under totalresultatene for fosterhjem. I **Region vest** ligger resultatene for trivsel, trygghet og tillit, omtrent likt med totalresultatene i undersøkelsen. Det samme bildet avtegner seg når vi ser på institusjonen isolert, mens det for fosterhjem ligger likt med eller noe under resultatene for fosterhjem totalt. **Region øst** skårer noe lavere på spørsmål om trygghet og tillit, mens trivsel er likt med snittet for totalresultatene. Resultatene for generelle forhold i fosterhjem i regionen skiller seg ikke nevneverdig fra totalresultatene for fosterhjem. For institusjoner ligger resultatene litt under på trygghet og tillit sammenlignet med institusjoner totalt, mens trivsel ligger litt foran. Resultatene til **Region sør** for generelle forhold ligger litt foran totalresultatene i undersøkelsen. Resultatene på tiltakstyper viser at institusjonene skårer litt høyere på gjensidig tillit fra voksne og litt lavere på trivsel, men ellers likt som institusjonene totalt. Fosterhjemmene i Region sør ligger likt med eller litt foran totalen for alle fosterhjem i undersøkelsen.

2.3 Resultater på kjønn, alder og botid

Når resultatene gjennomgås på tvers av bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og botid bekreftes bildet av at det først og fremst er tiltakstype som har forklaringskraft for forskjeller i svarfordelinger. Enkelte variasjoner på tvers av bakgrunnsvariabler er det, men de er større på tvers av tiltakstype enn innenfor den enkelte tiltakstype. I institusjoner er det gjennomgående en større andel av guttene som bekrefter påstandene om at de trives ved institusjonen de bor på, at de kjenner seg trygge, at de har tillit til de voksne og opplever gjensidig tillit. Motsatt har jentene i større grad enn guttene sagt seg uenig i påstandene. Forskjellene er mindre mellom jenter og gutter i fosterhjem. Videre er det mindre variasjon på tvers av aldergrupper på spørsmål om generelle forhold i fosterhjem sammenlignet med institusjoner. Når det gjelder botid skårer generelle forhold noe bedre for de barna og ungdommene som akkurat har kommet til tiltaket, og så synker andelene som bekrefter påstandene med tiden, før vi ser at andelene øker igjen blant de som har vært i tiltaket i ett år eller mer. Jo lengre barna og ungdommene er i tiltaket jo mer trives de, og jo mer tillit har de til de voksne. De oppgir også i større grad at de er trygge jo lenger de har vært i tiltaket. Denne tendensen går igjen i begge tiltakstyper.

3. METODE OG DATAMATERIALE

3.1 Metode for gjennomføring og svarprosent

Målgruppen for undersøkelsen er, jfr. tidligere gjennomførte undersøkelser, samtlige barn som er 9 år og eldre, som i undersøkelsesperioden bor i statlige eller private institusjoner og fosterhjem i det statlige tiltaksapparatet. I 2010 gikk undersøkelsen også til ungdom som får hjelpetiltaket multisystemisk terapi (MST). Denne gruppen har imidlertid ikke inngått i målgruppen verken for årets undersøkelse eller undersøkelsen som ble gjennomført i 2011. Årsaken er at erfaringene fra 2010 tilsa at undersøkelsen ikke i tilstrekkelig grad er egnet til å vurdere tjenestetilbudet for denne gruppen.

Årets undersøkelse var åpen i perioden 2. september til og med 15. oktober. I forkant av dette ble det gjennomført en beleggskartlegging. Basert på denne ble det sendt ut 1987 invitasjoner fordelt på 140 tiltak. Totalt 1 163 barn og unge besvarte undersøkelsen. Det utgjør en svarprosent på 59 prosent. Tiltaksledere ble også bedt om å registrere frafallsårsaker underveis. Denne informasjonen ble benyttet for å kvalitetssikre beregning av svarprosenten.

Tabell 3-1 fremstiller antall svar og svarprosent i regionene, samt for de ulike tiltakstypene i den enkelte region. Som det fremkommer av tabellen er det variasjon i deltakelsen på tvers av regioner og tiltakstyper. Region vest og nord utmerker seg med en relativ høy svarprosent, mens svarprosenten blant institusjonene gjennomgående er noe høyere sammenlignet med fosterhjem. Sammenlignet med brukerundersøkelsene i 2010 og 2011 er det likevel fremgang i deltakelsen både på tvers av regionene og tiltakstyper. I 2011 oppnådde undersøkelsen en svarprosent på 49, med hhv. 49,5 % og 49,0 % for institusjon og fosterhjem. Det er særlig Region vest og sør som går frem sammenlignet med 2011, men svarprosentene tyder på at alle regioner har gjort en betydelig innsats for å opprettholde og øke deltakelsen i 2013. I neste avsnitt vurderes representativiteten til utvalget.

Tabell 3-1: Besvarelser fordelt på tiltakstyper per region

Region	Antall svar	Total svarprosent per region	Svarprosent per tiltakstype per region	
			Institusjon	Fosterhjem
Midt-Norge	129	54%	59%	45%
Nord	132	69%	74%	64%
Sør	316	61%	69%	56%
Vest	333	67%	80%	59%
Øst	253	46%	49%	42%
Total	1163	59%	63%	54%

3.2 Representativitet

For å kartlegge utvalgets representativitet har Rambøll gjennomført en rekke frafallsanalyser for å avdekke eventuelle skjevheter i datamaterialet. Hver enkelt analyse ser på andelen som gruppen utgjør i målgruppen mot andelen som gruppen utgjør blant deltatte respondenter (utvalget). Dette blir gjort for å avdekke om de enkelte gruppene er over- eller underrepresentert i datamaterialet.

Tabell 3-2: Frafallsanalyse region

	Målgruppe		Utvalg		Avvik
	Antall	%	Antall	%	%
Midt-Norge	238	12%	129	11%	-1%
Nord	191	10%	132	11%	2%
Sør	519	26%	316	27%	1%
Vest	494	25%	333	29%	4%
Øst	545	27%	253	22%	-6%
Total	1987	100%	1163	100%	0%

Tabell 3-2 indikerer at barn og unge som bor i Region øst er noe underrepresentert i utvalget, mens de som bor i Region vest er noe overrepresentert. De øvrige regionene utgjør omtrent den samme andelen i utvalget som de gjør i målgruppen.

Tabell 3-3: Frafallsanalyse tiltak

	Målgruppe		Utvalg		Avvik
	Antall	%	Antall	%	%
Institusjon	987	50%	620	53%	4%
Fosterhjem	1000	50%	543	47%	-4%
Total	1987	100%	1163	100%	0%

Tabell 3-3 viser at barn og unge som bor på institusjoner er noe overrepresentert og motsatt at barn og unge i fosterhjem er noe underrepresentert i datamaterialet. En skal være oppmerksom på dette når totaltallene tolkes, ettersom resultatene viser en tendens til at barn og unge i henholdsvis institusjon og fosterhjem svarer noe ulikt. En analyse av frafallsårsakene indikerer at det kan være en høyere terskel for å la barn og unge delta i undersøkelsen i fosterhjem sammenlignet med institusjon. Det kan også indikere at det generelt er vanskeligere å få barn og unge i fosterhjem til å delta i undersøkelsen sammenlignet med barn og unge som bor på institusjoner.

Tabell 3-4: Frafallsanalyse eierform

	Målgruppe		Utvalg		Avvik
	Antall	%	Antall	%	%
Statlig	1071	54%	685	59%	5%
Privat	635	32%	329	28%	-4%
Ideell	281	14%	149	13%	-1%
Total	1987	100%	1163	100%	0%

Ser en på frafallsanalysen på eierform i tabell 3-4 viser denne at barn og ungdom som bor i statlige barnevernstiltak er noe overrepresentert i datamaterialet mens de som bor i private tiltak er noe underrepresentert. Andelen barn og unge i utvalget som bor i tiltak drevet av ideelle, er omtrent den samme andelen som denne gruppen utgjør i målgruppen.

Hva forteller disse analysene? For det første viser tabellene at det er enkelte skjevheter i datamaterialet. Vi har vurdert å vekte datamaterialet men besluttet å ikke veie det. Årsaken er at dette ikke har blitt gjort i tidligere undersøkelser, og det kompliserer sammenligning med tidligere år. Avvikene som indikeres i tabellene er også relativt små. Legger en til at undersøkelsen oppnådde en svarprosent på 59 % er det grunn til å argumentere for at utvalget er representativt nok for barn og unge i det statlige tiltaksapparatet i det tidsrommet undersøkelsen ble gjennomført. Det gir således god informasjon om hvordan barn og ungdom opplever en rekke forhold ved sin bo- og livssituasjon høsten 2013. Sammenlignes disse resultatene over tid vil det også gi nyttig kunnskap om utvikling. Dette gjøres i et eget kapittel i denne rapporten.

Det er gjort ytterligere analyser av respondentsammensetningen i utvalget som kan tenkes å ha betydning for tolkningen av de resultatene som skal gjennomgås. Tabell 3-

5 illustrerer noen interessante forskjeller mellom eierformene. Tabellen tar utgangspunkt i utvalget (n=1163). Hele 79 % av barn og unge som bor i tiltak drevet av ideelle bor i institusjon, mens 21 % bor i fosterhjem. Tilsvarende andeler i statlige tiltak er 45 % og 55 %, mens det i private tiltak er 58 % og 42 %. Med andre ord bor hovedvekten av barn og unge i ideelle og private tiltak i institusjon, mens den største andelen av barn og unge i statlige tiltak bor i fosterhjem.

Tabell 3-5: Fordeling på tiltakstype innen de ulike eierformene

	Statlig		Privat		Ideell	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Institusjon	310	45%	192	58%	118	79%
Fosterhjem	375	55%	137	42%	31	21%
Total	685	100%	329	100%	149	100%

Det denne tabellen indikerer er at analyser av forskjeller mellom eierformene bør ta høyde for stor variasjon mellom hvilken type tiltak barna og ungdommene bor på innen de ulike eierformene. Det gir derfor mest mening å sammenligne hhv. statlige, private og ideelle institusjoner og statlige, private, og ideelle fosterhjem hver for seg. Dette vil bli gjort i kapittelet som gjennomgår resultater fordelt på eierform. En tilsvarende analyse har blitt gjort for fordeling på tiltakstype innen de ulike regionene. Denne viser at det relativt jevn fordeling mellom tiltakstypene i alle regioner, bortsett fra i Region Midt-Norge og Region øst, hvor barn og unge som bor i institusjoner utgjør hhv. 72 og 68 % av deltakerne fra disse regionene. Dette vil gjennomgangen av resultatene i regionene ta høyde for.

I datamaterialet er det også informasjon om barna og ungdommenes kjønn, alder og botid (hvor lenge de har bodd på institusjonen/i fosterhjemmet). Dette oppga de selv når de besvarte spørreskjemaet. Ettersom vi ikke har tilsvarende opplysninger for de som ikke har besvart undersøkelsen, er det ikke mulig å lage tilsvarende frafallsanalyser som for region, tiltak og eierform. Dette gjør at tolkninger av resultater må gjøres med forbehold om at fordelingen i målgruppen er ukjent. Vi kan ikke vite med sikkerhet om respondentene som har svart på undersøkelsen skiller seg vesentlig fra de som ikke har besvart undersøkelsen på disse variablene. De nedenstående tabellene viser imidlertid fordelingen mellom de ulike gruppene blant barn og unge som har deltatt i undersøkelsen (n=1163). Tabellene viser at det er noen flere gutter enn jenter som har deltatt, og at nesten halvparten av respondentene er mellom 16 og 18 år (46 %). Fordelingen etter botid er noe mer jevn, likevel har omtrent en fjerdedel av respondentene bodd mellom 1-3 år i tiltaket. En sjekk av denne fordelingen på tiltakstype viser en klar tendens til lengre botid for barn og unge i fosterhjem sammenlignet med institusjon.

Tabell 3-6: Fordeling etter kjønn

	Kjønn	
	Antall	Andel (%)
Gutt	649	56%
Jente	514	44%
Total	1163	100%

Tabell 3-7: Fordeling etter alder

	Alder	
	Antall	Andel (%)
9-12 år	192	17%
13-15 år	343	29%
16-18 år	535	46%
Over 18 år	93	8%
Total	1163	100%

Tabell 3-8: Fordeling etter botid

	Botid	
	Antall	Andel (%)
Under 1 mnd	65	6%
Mellom 1-3 mnd	206	18%
Mellom 4-7 mnd	221	19%
Mellom 8-12 mnd	181	16%
Mellom 1-3 år	321	28%
Over 3 år	169	15%
Total	1163	100%

I neste kapittel gjennomgås resultatene fra undersøkelsen etter tiltakstype.

4. RESULTATER FORDELT PÅ TILTAKSTYPE

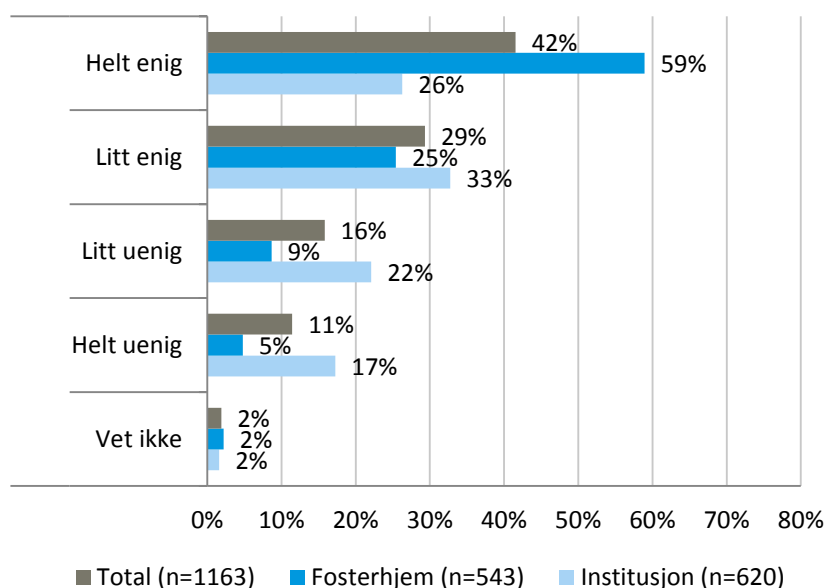
I dette kapittelet presenteres resultatene for tiltakstypene institusjon og fosterhjem. Samlet sett indikerer resultatene at barn og ungdom som bor i fosterhjem gjennomgående er mer tilfredse enn barn og unge i institusjonene, selv om det varierer litt fra tema til tema. Det understrekes at det er ulike grunner til hvilket tiltak som velges når et barn eller ungdom plasseres utenfor sitt biologiske hjem, og at forskjellen i resultater ikke utelukkende må tolkes som at fosterhjem i alle tilfeller er bedre enn institusjon. Det er også verdt å henvise til de metodiske betraktningene omkring utvalgets representativitet som ble gjennomgått i forrige kapittel.

Resultatene er ikke fremstilt med sammenligning til tidligere undersøkelser, dette behandles i kapittel 7.

4.1 Overordnet tilfredshet, trygghet og tillit

Enkelte av spørsmålene i undersøkelsen har hatt til siktemål å undersøke grunnleggende forhold som om barna alt i alt har det bra der de bor, om de er trygge, og om barna opplever at det er tillit mellom dem og fosterforeldrene eller de ansatte i institusjonen. Figur 4-1 til 4-4 viser svarfordelingene for barn og unge som bor i henholdsvis fosterhjem og institusjon. Hver figur inneholder også totalresultatet i undersøkelsen.

Figur 4-1: Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå

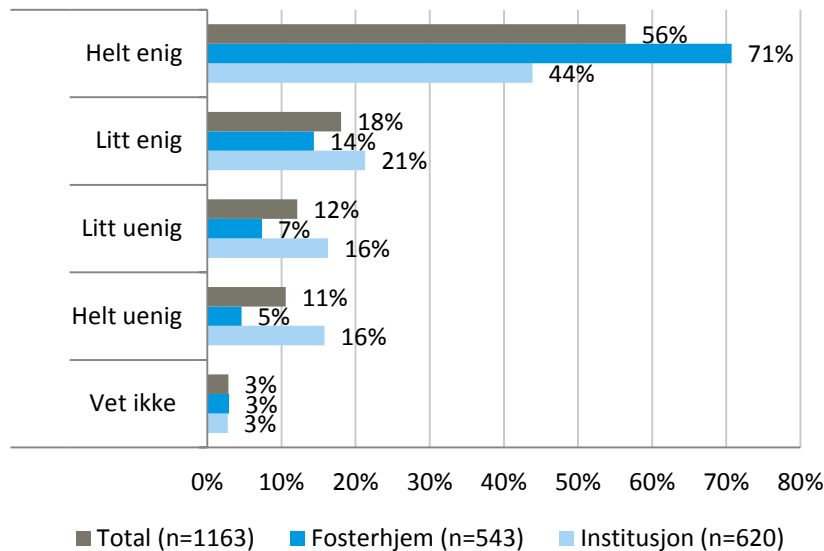

Ser en på figuren for påstanden «Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå», viser denne at:

- De aller fleste barna har det bra der de bor nå. Samlet sett sier 7 av 10 (71 %) spurte barn og unge seg enig i påstanden. Tilsvarende andel for barn og unge i **fosterhjem** er 8 av 10 (84 %), mens det for barn og unge i **institusjon** er 6 av 10 (59 %).
- Det er ganske tydelig variasjon på tvers av tiltakstype. Det er en vesentlig høyere andel barn/unge i **fosterhjem** som sier seg helt enig i påstanden, sammenlignet med barn/unge i **institusjon**.
- Tilsvarende sier en mindre andel barn/unge i **fosterhjem** seg uenig i påstanden sammenlignet med de som bor i **institusjon**.

Samlet sett oppgir 3 av 4 (74 %) barn og unge at de føler seg trygg i fosterhjemmet/institusjonen. Også på denne påstanden er det til dels stor variasjon mellom tilkastypene:

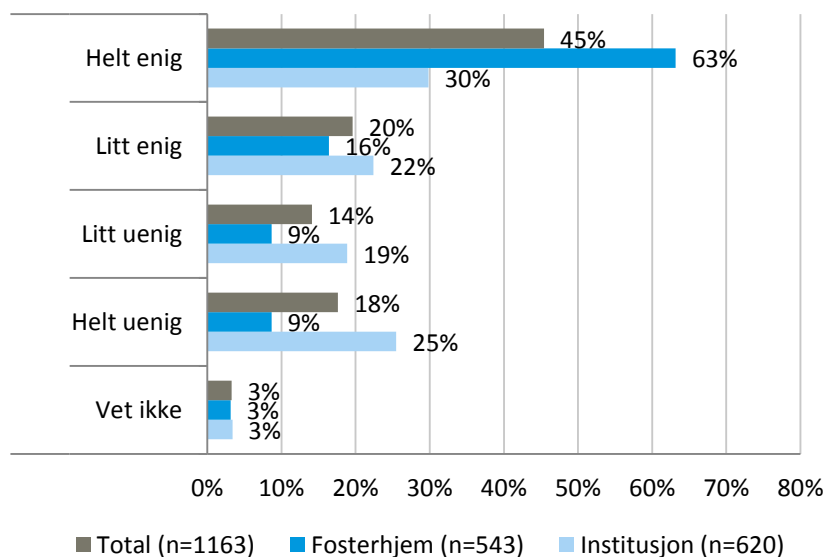
Figur 4-2: Jeg føler meg trygg her/hjemme

- Hele 7 av 10 (71 %) barn og unge i fosterhjem er «helt enig» i at de føler seg trygg hjemme. Tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 44 %.
- 32 % av de spurte i institusjon sier seg uenig i påstanden, mens tilsvarende andel for barn og unge i fosterhjem er 22 %.

Et annet grunnleggende forhold er hvorvidt barna opplever at det er tillit mellom dem og fosterforeldrene eller de ansatte i institusjonen. Samlet sett sier 65 % av de spurte barna og unge i undersøkelsen seg enig i påstanden om at de stoler på de voksne/fosterforeldrene sine. Nær halvparten er «helt enig». Også når det gjelder tilliten til voksenpersoner er det variasjon i svarene mellom barn og unge i fosterhjem og institusjon.

Figur 4-3: Jeg stoler på de voksne her/fosterforeldrene mine

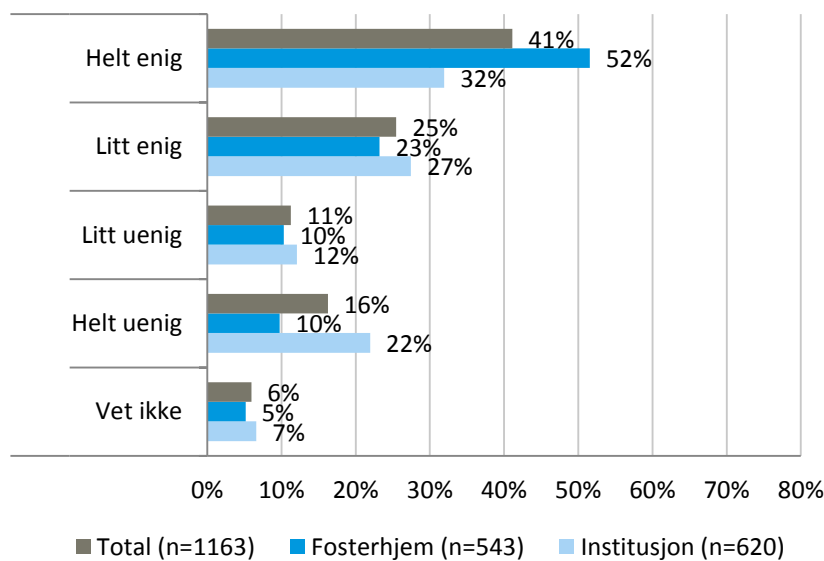

- Det er særlig en større andel barn/unge i fosterhjem som sier seg helt enig i påstanden, 63 % mot 30 % i institusjon.

- Motsatt ser en at en fjerdedel av de spurte barna/ungdommene i institusjon oppgir at de er «helt uenig» i at de stoler på de voksne der. Tilsvarende andel for de i fosterhjem er 9 %.

I undersøkelsen bes barna og ungdommene ta stilling til om tilliten er gjensidig, om de føler at voksenpersonene stoler på dem. Også på dette spørsmålet er det variasjon i svarfordelingene mellom tiltakstyper. Variasjonen er likevel ikke like stor som i forrige figur. Ser en på resultatene samlet sett sier 2 av 3 barn og unge (66 %) seg enig i påstanden om at de føler at voksenpersonene stoler på dem.

Figur 4-4: Jeg føler at de voksne her/ fosterforeldrene mine stoler på meg

- Det er relativt liten variasjon i svarandelene mellom tiltakstyper på alternativene «litt enig» og «litt uenig».
- Ser en på ytterkategoriene «helt enig» og «helt uenig» er det imidlertid en større andel barn og unge i fosterhjem som føler at de voksne stoler på dem sammenlignet med barn og unge i institusjon, og motsatt at det er en større andel av dem som bor i institusjon som føler at de voksne ikke stoler på dem.
- Resultatene viser dermed en tendens til at barn og unge i fosterhjem i større grad opplever gjensidig tillit sammenlignet med barn og unge i institusjon.
- Merk at andelene «vet ikke» er noe større sammenlignet med resultatene en har sett hittil. Dette kan tyde på at det har vært noe vanskeligere å ta stilling til denne påstanden.

4.1.1 Oppsummering

Oppsummert viser resultatene knyttet til generelle forhold som trivsel, trygghet og tillit at:

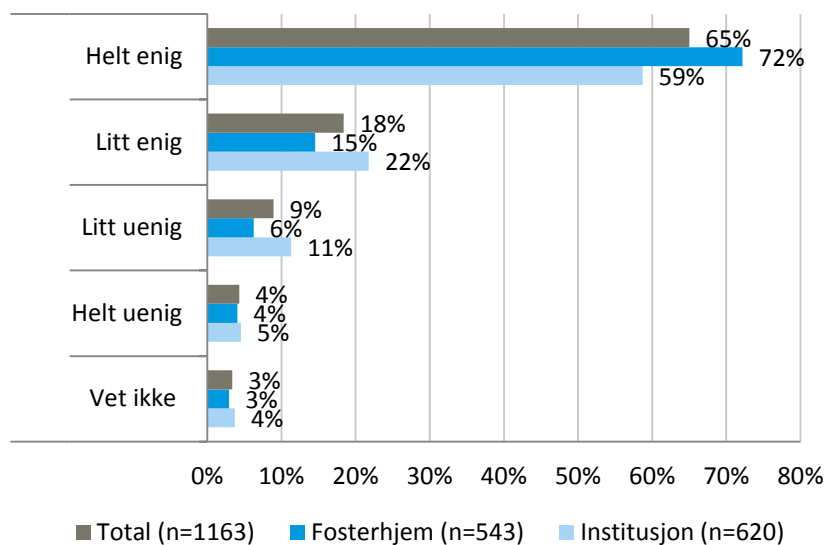
- Det er omtrent 7 av 10 barn og unge i det statlige tiltaksapparatet som har det bra der de er nå og som føler seg trygge i fosterhjemmet eller institusjonen. Andelene som har tillit til voksenpersoner og som føler at de voksne stoler på dem ligger noe lavere, på rundt 60 % eller rundt 6 av 10 barn og unge.
- Det er til dels relativ stor variasjon i svarfordelingene mellom tiltakstypene. Gjennomgående oppgir barn og unge i fosterhjem at de trives, føler seg trygge, samt har og opplever tillit til voksenpersoner i større grad enn barn og unge i institusjon.

4.2 Kommunikasjon med de voksne i tiltaket

I dette avsnittet fremstilles resultater på spørsmål som handler om hvordan barna og ungdommene opplever kommunikasjonen med fosterforeldrene sine eller de ansatte i institusjonen. I figurene 4-5 til 4-9 gjennomgås resultatene etter tiltakstyper.

Barna og ungdommene ble bedt om å ta stilling til om de vet hvorfor de er i fosterhjemmet/institusjonen. Ser en på figur 4.5 viser denne at samlet sett, så har 8 av 10 sagt seg enig i denne påstanden (83 %). Tilsvarende andeler blant barn og unge i henholdsvis fosterhjem og institusjon er 87 % og 81 %. Andelen som er uenig er i påstanden er relativt små; hhv. 10 % og 16 %.

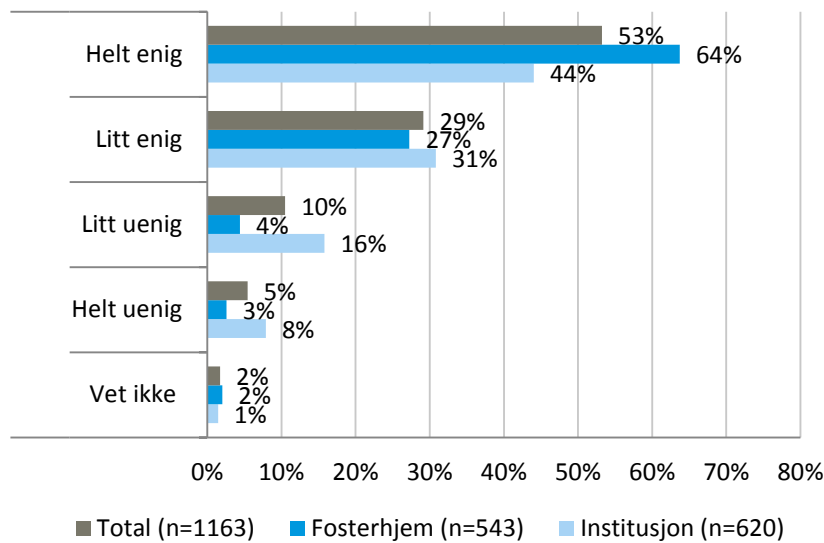
Figur 4-5: Jeg vet hvorfor jeg er her

Resultatene viser at det ikke er stor variasjon mellom tiltakstypene i kunnskapen om hvorfor man er i tiltaket, selv om det er en liten tendens til at kunnskapen er noe større blant barn og ungdom i fosterhjem sammenlignet med institusjon.

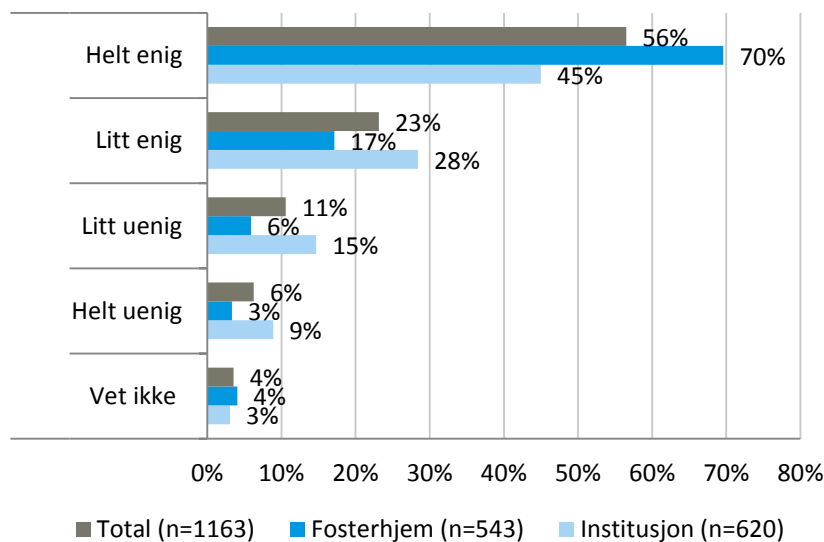
Når det gjelder hvorvidt barna og ungdommene opplever at de voksne/fosterforeldrene snakker på en måte som de skjønner, så oppgir 82 % at de er enig i påstanden. Om- trent halvparten er «helt enig» i at de voksne snakker på en måte som de forstår.

Figur 4-6: De voksne her/fosterforeldrene mine snakker på en måte som jeg skjønner

Nedbrutt på tiltakstype viser figur 4-6 at barn og ungdom som bor i fosterhjem i større grad enn barn og unge i institusjon oppgir at voksenpersonene snakker på en måte som de forstår. Den største forskjellen ser en i andelen som oppgir at de er «helt enig», med 64 % blant dem i fosterhjem og 44 % blant dem i institusjon. Motsatt er andelen som sier seg uenig noe større blant barn og unge i institusjon sammenlignet med fosterhjem.

Figur 4-7: De voksne her/ fosterforeldrene mine er interessert i hvordan jeg har det

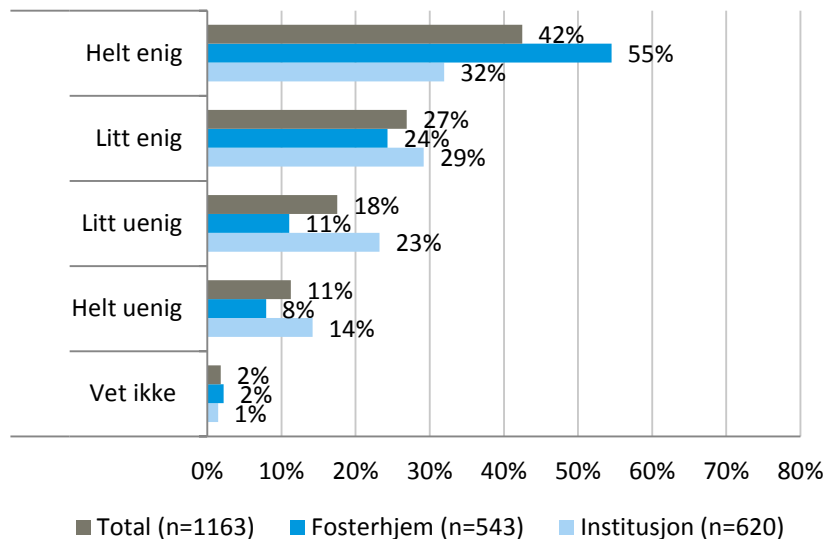
For påstanden om hvorvidt barna/ungdommene opplever at de voksne/fosterforeldrene er interessert i hvordan de har det viser resultatene at:

- 79 % av alle som har blitt spurt er enig i at voksenpersoner er interessert i hvordan de har det.
- 87 % av barn og unge i fosterhjem er enig i at fosterforeldrene er interessert i hvordan de har det. Av disse sier 70 % at de er «helt enig».
- 73 % av barn og unge i institusjon er enig i at de voksne ved institusjonen er interessert i hvordan de har det. Nær halvparten av de spurte som bor i institusjon er «helt enig» i denne påstanden.

- Figuren viser den samme tendensen som vi har sett i tidligere figurer: at barn og unge i fosterhjem generelt i større grad enn barn og unge i institusjon sier seg enig i påstanden.

Resultatene i figur 4-8 viser samlet sett at omtrent 7 av 10 barn og unge opplever at det er lett å snakke med de voksne/fosterforeldrene sine.

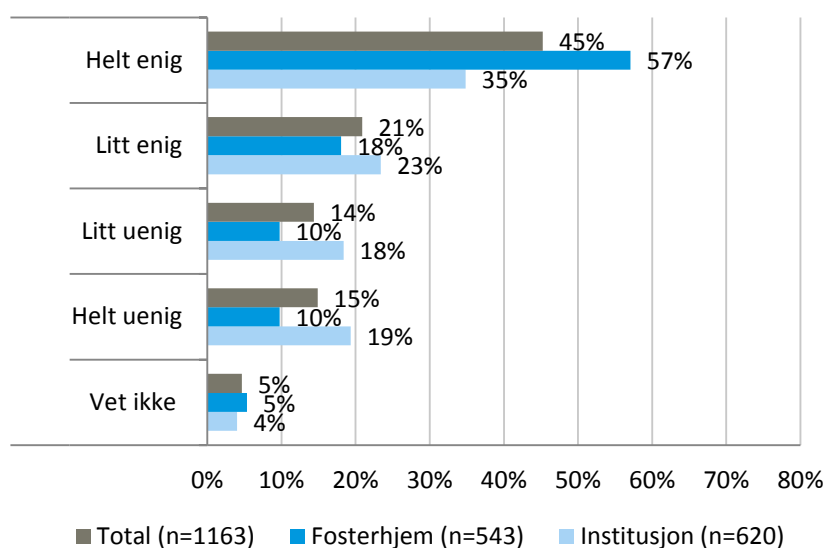
Figur 4-8: De voksne her/ fosterforeldrene mine er lette å snakke med

Også her er det noe variasjon på tvers av tiltakstype:

- Over halvparten av barn og unge i fosterhjem sier seg «helt enig» i påstanden om at fosterforeldrene er lette å snakke med. Tilsvarende andel i institusjon er 32 %.
- Barn og unge i institusjon er i større grad uenig i påstanden sammenlignet med barn og unge som bor i fosterhjem.

Figur 4-9: Jeg kan snakke med de voksne her/ fosterforeldrene mine om ting jeg synes er vanskelig

Når barna og ungdommene blir spurt om de kan snakke med de voksne eller fosterforeldrene sine om ting de synes er vanskelig, avtegner det samme mønsteret seg som i forrige spørsmål:

- Barn og unge i fosterhjem bekrefter i større grad påstanden sammenlignet med barn og unge i institusjon. Samlet sett sier 3 av 4 (75 %) barn/unge i fosterhjem

seg enig i påstanden, mens tilsvarende andel for barn/unge i institusjon er omtrent 6 av 10 (58 %). Totalt har 2 av 3 barn og unge (66 %) sagt seg enig i påstanden.

- Som i forrige spørsmål viser resultatene at barn og unge i institusjon i større grad er uenig i påstanden om at de kan snakke om vanskelige ting med de voksne sammenlignet med barn og unge som bor i fosterhjem.

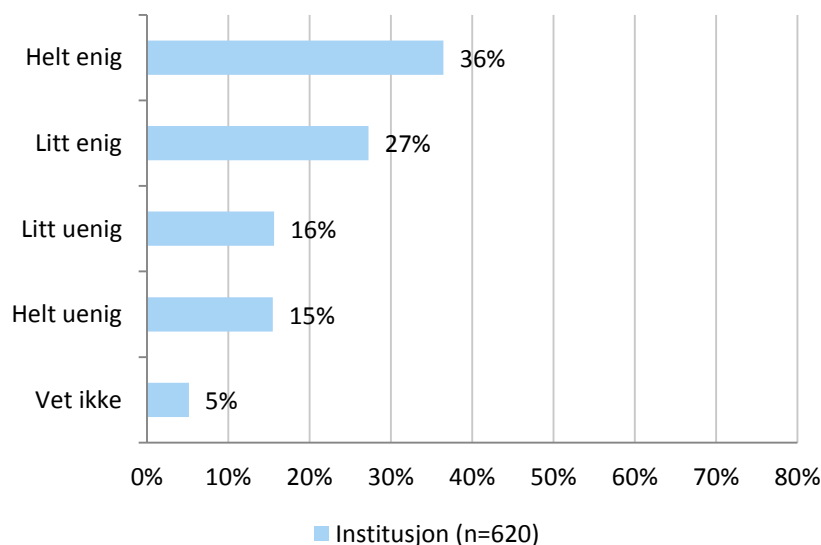
4.2.1 Oppsummering

Resultatene som omhandler kommunikasjon med de voksne i tiltaket viser gjennomgående at barn i fosterhjem opplever kommunikasjonen som enklere, og at de i større grad forstår hvorfor de er i tiltaket. Gjennomgående er barn og unge som bor i fosterhjem mer tilbøyelig til å bekrefte påstandene, mens barn og unge i institusjoner i større grad sier seg uenig i påstandene. Ettersom dette mønsteret til en viss grad er forventet, er det også stilt flere spørsmål rundt kommunikasjon til barn og unge som bor i institusjoner. Resultatene for disse spørsmålene gjennomgås i neste avsnitt.

4.3 Systemer for kommunikasjon i institusjonene

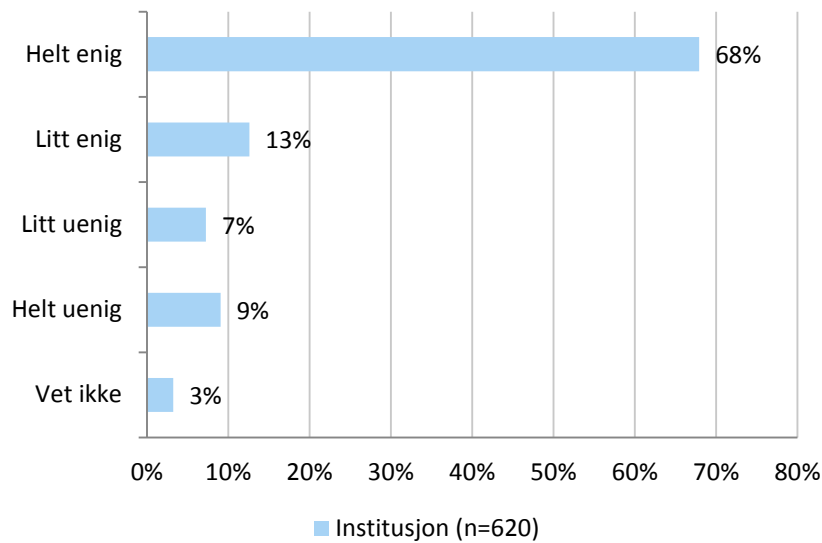
Kommunikasjonsutfordringen kan være større for barn og unge som bor i institusjon siden det er flere barn/ungdom og flere ansatte. Derfor er det rettet noen spørsmål til disse barna/ ungdommene om institusjonens systemer for kommunikasjon så som om de har en fast kontaktperson der de bor og faste møter. Resultatene presenteres i figur 4-10 til 4-14.

Figur 4-10: Her er det faste møter hvor jeg kan snakke med de voksne

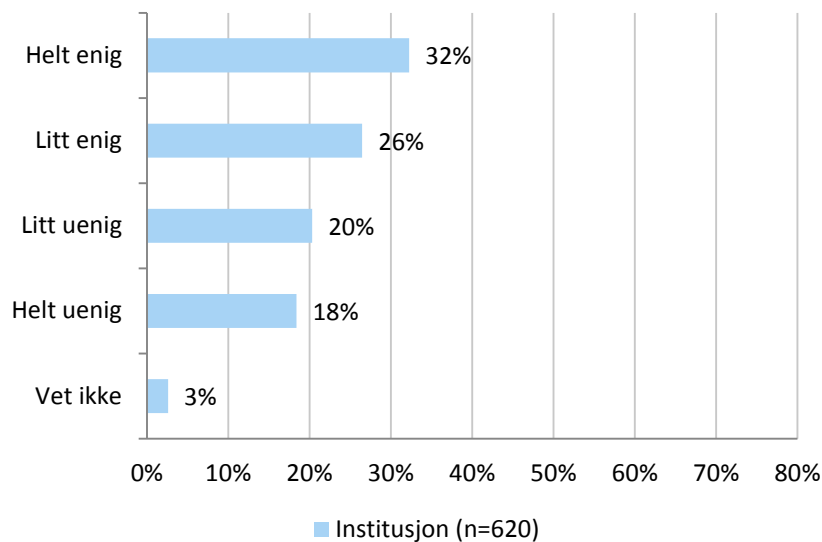
- 63 % av barn og unge i institusjoner bekrefter at det er faste møter ved institusjonen hvor de kan snakke med de voksne.
- Omtrent 1 av 3 barn og unge er uenig i påstanden om at det er etablert faste møter hvor de kan snakke med de voksne.

Figur 4-11: Jeg har en fast kontaktperson her jeg bor

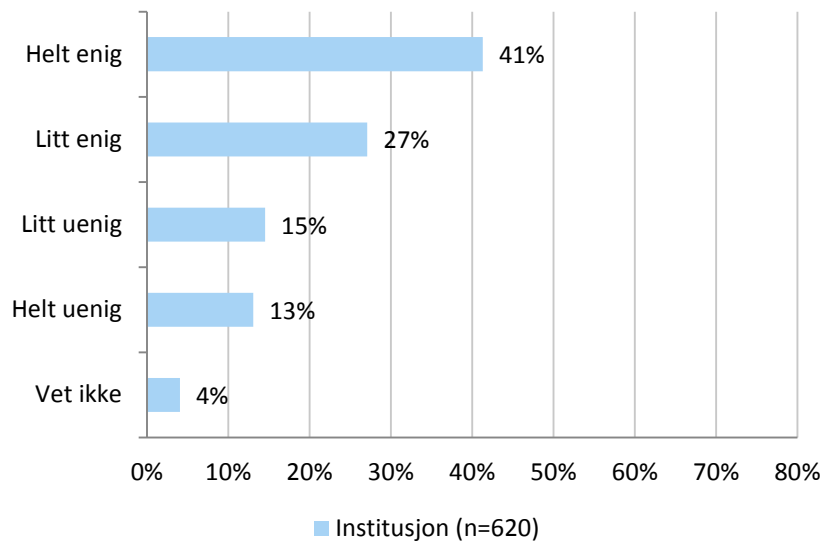
- Det store flertallet oppgir at de har en fast kontaktperson ved institusjonen de bor: Nær 7 av 10 (68 %) er helt enig i påstanden som omhandler dette. Samlet har 81 % oppgitt at de har en fast kontaktperson.

Figur 4-12: De voksne her forteller meg om hva som skal skje framover

- Påstanden om hvorvidt de voksne forteller barna/ungdommene om hva som skal skje fremover viser en noe større spredning i svarfordelingen.
- Samlet sett sier 58 % seg enig i påstanden, og motsatt sier 38 % seg uenig i at de blir fortalt hva som skal skje fremover.

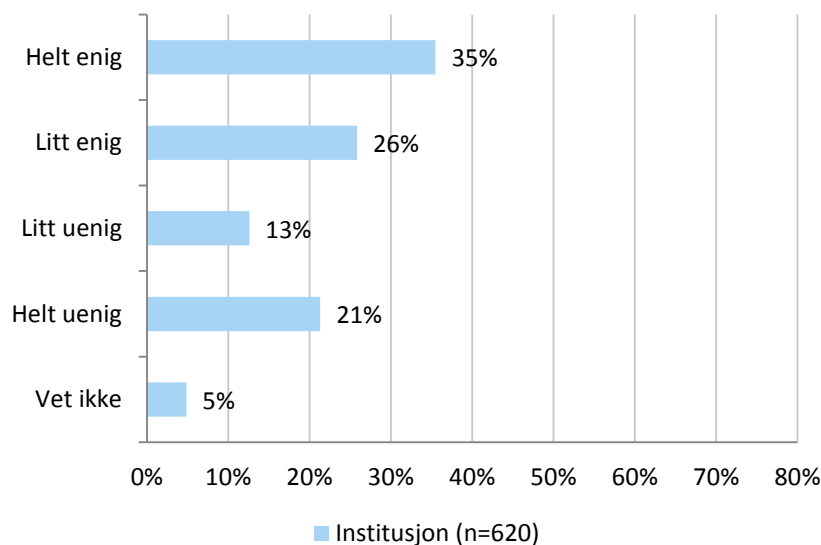
Figur 4-13: De voksne her samarbeider om å hjelpe meg

Barn og unge i institusjon har også blitt bedt om å vurdere hvordan de opplever samarbeidet mellom de voksne i den hjelpen de får fra dem. Svarfordelingen viser at flertallet opplever at de voksne ved institusjonen samarbeider om å hjelpe dem.

- Nær 7 av 10 sier seg enig i påstanden mens omtrent 3 av 10 er uenig i den.

Figur 4-14: Jeg har blitt fortalt hva som er mine rettigheter på stedet der jeg bor

Det er en større spredning i svarene når barn og unge i institusjon blir bedt om å vurdere om de har blitt fortalt om sine rettigheter på stedet der de bor.

- Flertallet sier seg likevel enig i påstanden (61 %), mens 34 % sier seg uenig. Det er særlig en større andel som er helt uenig (21 %) sammenlignet med øvrige spørsmålene som omhandler kommunikasjonen i institusjonen.

4.3.1 Oppsummering

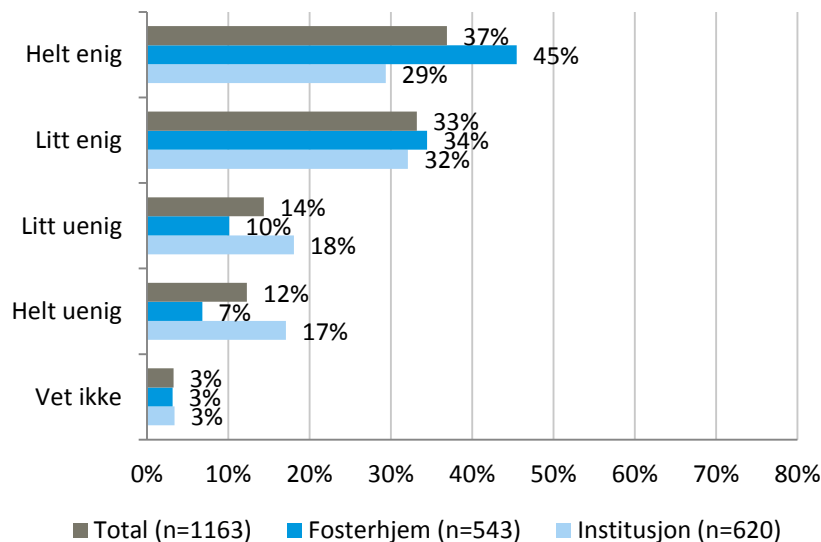
Generelt viser resultatene at de aller fleste barn og unge i institusjoner opplever at det er etablert noen faste møtepunkter og at de har en fast kontaktperson å forholde seg til ved institusjonen. Samtidig opplever flertallet at de voksne som jobber ved institusjonen samarbeider om å hjelpe dem. Når det gjelder spørsmål knyttet til det å være informert, både i forhold til hva som skal skje framover og hva som er rettighetene til den enkelte ved institusjonene, kan man observere en større andel som sier seg uenig i

påstandene sammenlignet med de øvrige spørsmålene som har blitt presentert i dette avsnittet.

4.4 Medvirkning

I dette avsnittet fremstilles resultater på spørsmål som handler om hvordan barn og ungdom opplever medvirkning der de bor. Resultatene presenteres i figur 4.15 til 4.18.

Figur 4-15: Her får jeg være med å bestemme viktige ting som handler om meg

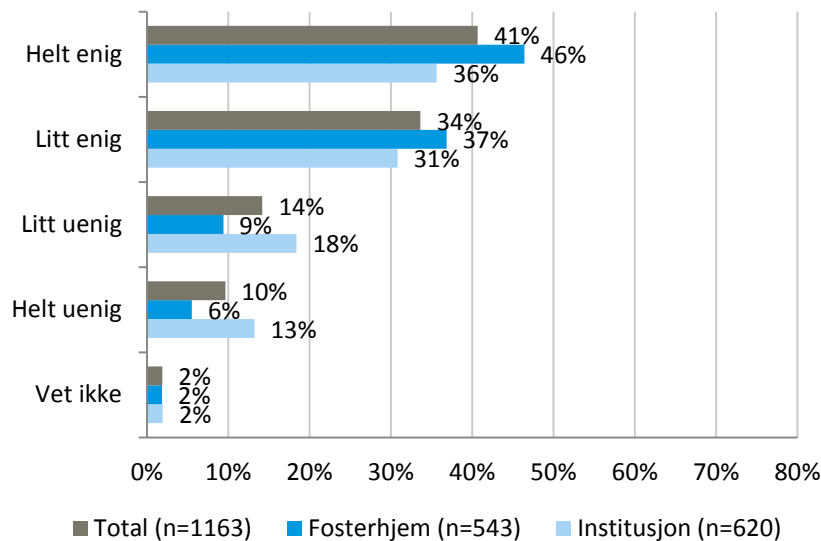

Resultatene for påstanden «Her får jeg være med å bestemme viktige ting som handler om meg» viser at det totalt er 7 av 10 barn og unge som sier seg enig i at de får være med å bestemme. Når resultatene brytes ned på tiltakstype, ser vi at mønsteret som allerede avtegner seg fra resultatene ovenfor gjentar seg. Barn og unge i fosterhjem sier seg i større grad enig i påstanden sammenlignet med barn og unge i institusjon. Det er andelen som sier seg «helt enig» som utgjør den største forskjellen mellom tiltakstypene. Det er også en større andel av barn og unge i institusjon som sier seg uenig i påstanden.

- 79 % av barn og unge i fosterhjem sier seg enig, mot 61 % av de som bor i institusjon.
- 17 % av barn og unge i fosterhjem sier seg uenig i påstanden, mot 35 % av de som bor i institusjon.

Når barna og ungdommene blir spurt om de får være med å bestemme over hverdagen sin viser resultatene at:

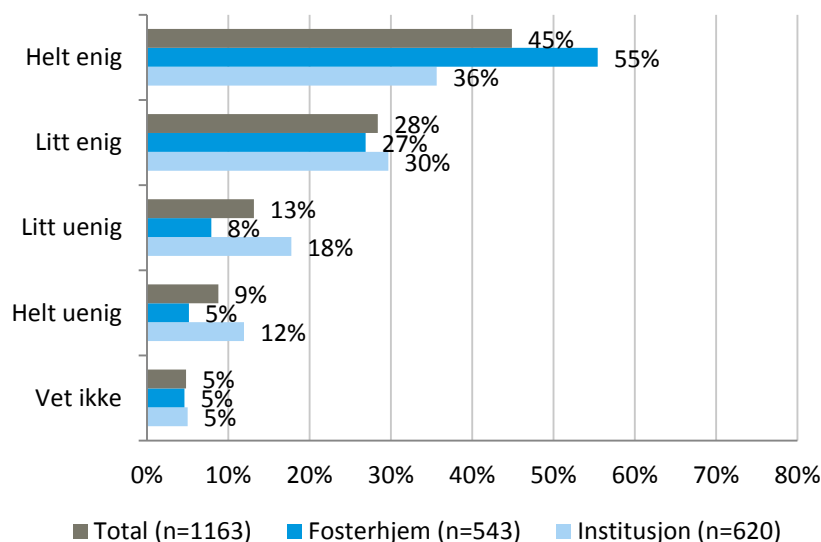
Figur 4-16: Her får jeg være med å bestemme over hverdagen min

- Det totalt er 3 av 4 barn og unge (75 %) som har sagt seg enig i at de får være med å bestemme over hverdagen sin.
- Nær halvparten (46 %) av de spurte barna og ungdommene i fosterhjem er «helt enig» i at de får være med å bestemme over sin egen hverdag. Tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 36 %. Forskjellen er noe mindre når andelene for «litt enig» sammenlignes.
- Igjen er andelene som sier seg uenig i påstanden noe større blant barn og unge i institusjon sammenlignet med de som bor i fosterhjem. Når kategoriene «helt uenig» og «litt uenig» slås sammen er disse andelene hhv. 31 % for institusjon og 15 % for fosterhjem.

I undersøkelsen er det også stilt spørsmål om barna og ungdommene opplever at de får være med å bestemme hva de skal få hjelp til. Resultatene viser at:

Figur 4-17: Her får jeg være med å bestemme hva jeg skal få hjelp til

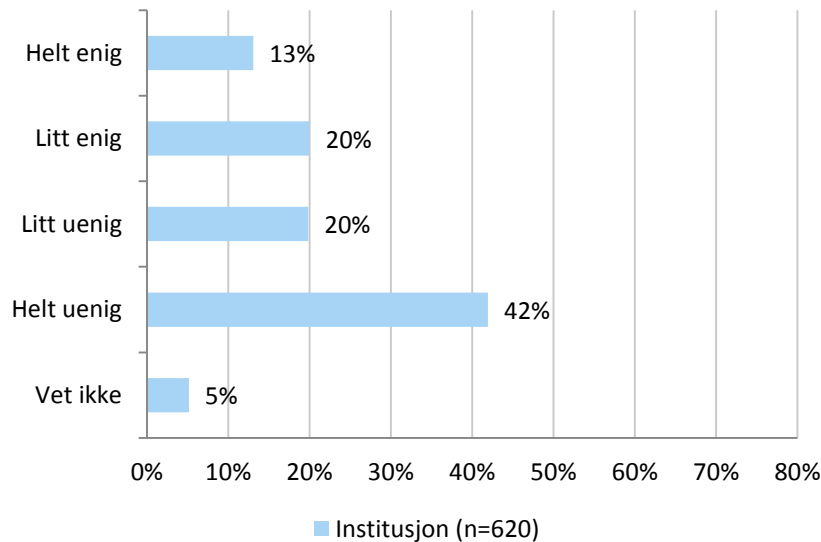

- Det samlet sett er omtrent 7 av 10 barn og unge (73 %) som sier seg enig i påstanden, og som dermed opplever at de får være med å bestemme hva de skal få hjelp til. Av disse er litt under halvparten «helt enig», mens omtrent en fjerdedel er «litt enig».
- Igjen sier barn og unge i fosterhjem seg enig i større grad enn barn og unge i institusjon, og den største forskjellen ser vi i andelene som sier seg «helt enig».

- Andelene som sier seg uenig er også større blant barn og unge i institusjon sammenlignet med barn og unge i fosterhjem, 30 % mot 13 %.

Barn og unge i institusjon ble også stilt spørsmål om de får være med på å bestemme hvilke regler som skal gjelde på stedet der de bor. Flertallet av de spurte sier seg uenig i påstanden, samlet er dette 62 % eller 6 av 10 barn og unge i institusjon. Det er særlig en større andel (42 %) som sier seg helt uenig i påstanden.

Figur 4-18: Jeg får være med på å bestemme hvilke regler som skal gjelde på stedet der jeg bor

4.4.1 Oppsummering

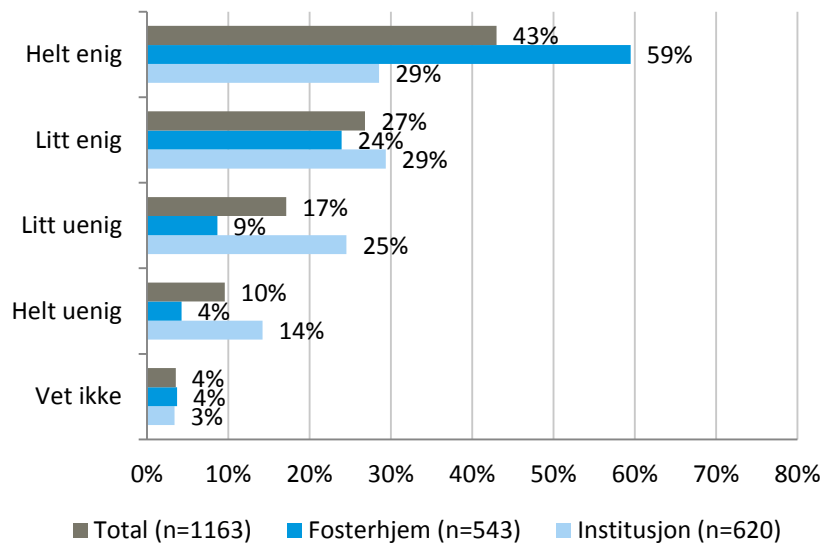
Generelt viser resultatene under avsnittet om medvirkning at flertallet av de spurte opplever medvirkning til en viss grad, ettersom de har sagt seg enig i påstandene. Også når det gjelder disse resultatene ser vi at det er variasjon mellom tiltakstypene, ved at barn og unge i fosterhjem i større grad oppgir å få være med å bestemme sammenlignet med barn og unge i institusjon. Barn og unge i institusjon ble også stilt spørsmål om de opplever å få være med på å bestemme regler som skal gjelde der de bor. Her sa flertallet av de spurte seg uenig i påstanden, og resultatene kan tyde på at dette er et område hvor barn og unge i institusjon i mindre grad opplever medvirkning, sammenlignet med de øvrige spørsmålene innenfor dette temaet.

4.5 Voksnes tilgjengelighet og bistand

I dette avsnittet fremstilles resultater som handler om barna og ungdommene opplever at de voksne i institusjonen eller fosterforeldrene har nok tid til dem, og om de får hjelp både til praktiske gjøremål og til å mestre skole og familieforhold. Resultatene fremstilles i figur 4-19 til 4-25.

Det første spørsmålet under dette temaet dreier seg om hvorvidt barna og ungdommene opplever at de voksne ved institusjonen eller fosterforeldrene har nok tid til dem.

Figur 4-19: De voksne her/ fosterforeldrene mine har nok tid til meg

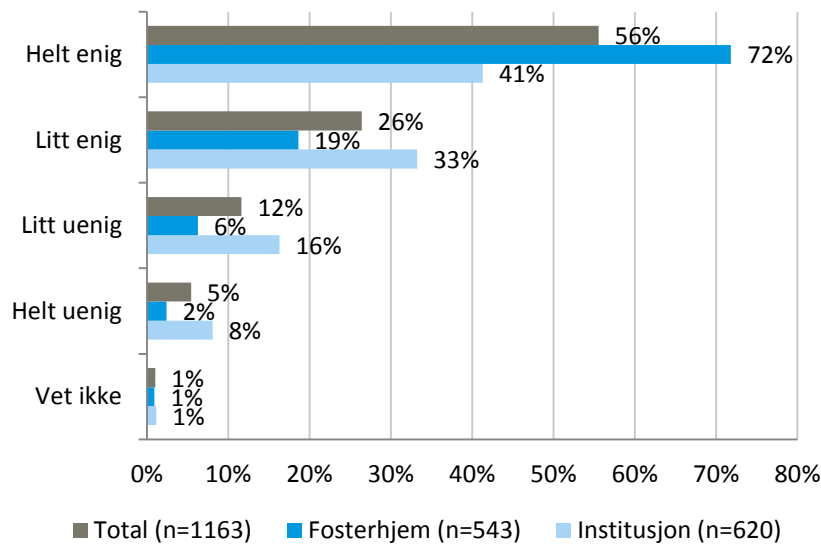

Resultatene for denne påstanden viser at:

- Det samlet sett er 7 av 10 barn og unge som sier seg enig i påstanden, flesteparten av disse har svart at de er «helt enig» i at de voksne/fosterforeldrene har nok tid til dem (43 %).
- Blant barn og unge i fosterhjem har 83 % sagt seg enig, flesteparten er «helt enig» (59 %). Tilsvarende andeler for barn og unge i institusjon er 58 % som har sagt seg enig, hvorav 29 % er «helt enig».
- Også her ser vi at barn og unge i institusjon i større grad enn barn og unge i fosterhjem er uenig i påstanden om at de voksne/fosterforeldrene har tid til dem.

Videre har barna og ungdommene blitt bedt om å vurdere om de opplever at de voksne eller fosterforeldrene hjelper dem når de trenger det.

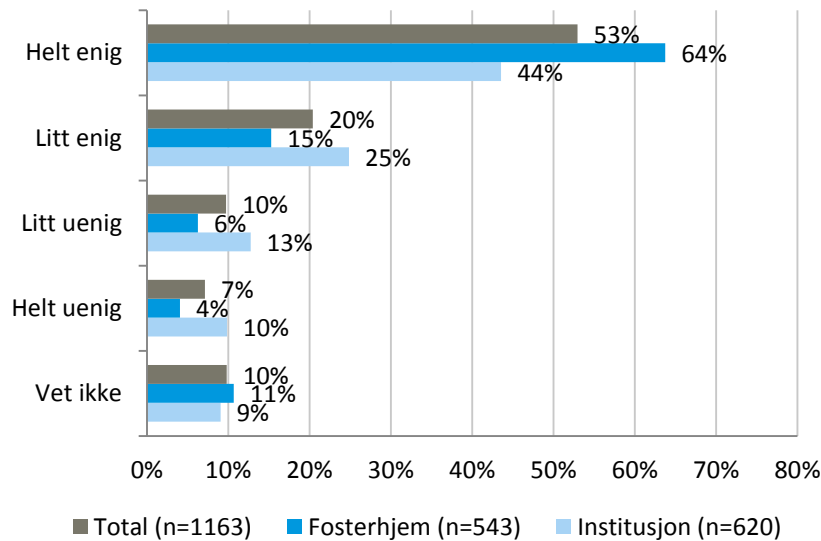
Figur 4-20: De voksne her/ fosterforeldrene mine hjelper meg når jeg trenger det

- Samlet sett oppgir litt over halvparten av alle barn og unge som har deltatt i undersøkelsen at de er «helt enig» i at de voksne hjelper dem når de trenger det (56 %). Slår en sammen kategoriene sier omtrent 8 av 10 barn og unge (82 %) seg enig i påstanden.
- Det er til dels store forskjeller i andelene som har sagt seg enig i påstanden når resultatene brytes ned på tiltakstype. Hele 72 % av barn og unge i fosterhjem sier seg «helt enig» mens tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 41 %. Når vi ser på kategorien «litt enig» er imidlertid bildet motsatt: 1 av 3 barn og unge i institusjon er «litt enig» (33 %), mens tilsvarende andel for de som bor i fosterhjem er 1 av 5 barn og unge (19 %). Samlet viser resultatene at barn og unge i fosterhjem i større grad opplever å få hjelp når de trenger det sammenlignet med barn og unge i institusjon.
- Barn og unge i institusjon svarer at de er uenig i større grad enn barn og unge i fosterhjem.

Undersøkelsen inneholder også påstander som handler om de voksne eller fosterforeldrene hjelper barna og ungdommene med mer konkrete forhold. Det første dreier seg om de opplever å få hjelp når de ønsker å snakke med sin saksbehandler i barnevernet. Resultatene her viser at:

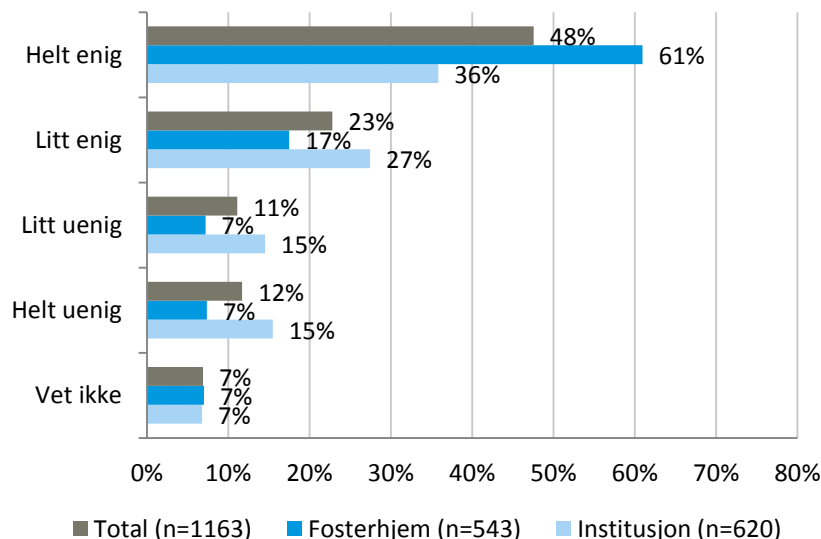
Figur 4-21: De voksne her/fosterforeldrene mine hjelper meg når jeg vil snakke med min saksbehandler i barnevernet

- Rundt 7 av 10 barn i det statlige tiltaksapparatet opplever å få hjelp av de voksne/fosterforeldrene sine når de ønsker å snakke med saksbehandleren sin. Omtrent halvparten av de spurte (53 %) er «helt enig» i dette.
- Igjen er det barn og unge i fosterhjem som i større grad opplever å få hjelp når de ønsker å snakke med saksbehandleren. Slås kategoriene «helt enig» og «litt enig» sammen, ser vi at 79 % av de i fosterhjem er enig, mens tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 69 %. Fordelingen mellom kategoriene viser samme mønstre som ble påpekt under figur 4.20.
- Det er større andeler blant barn og unge i institusjon som sier seg uenig i påstanden sammenlignet med de som bor i fosterhjem. Forskjellene er imidlertid ikke så store som vi har sett i resultatene for andre påstander.
- Det er verdt å merke seg at andelene «vet ikke» er noe større for denne påstanden sammenlignet med øvrige spørsmål.

Når barna og ungdommene blir bedt om å vurdere hjelpen de får til å ha et bedre forhold til familien sin ser vi at:

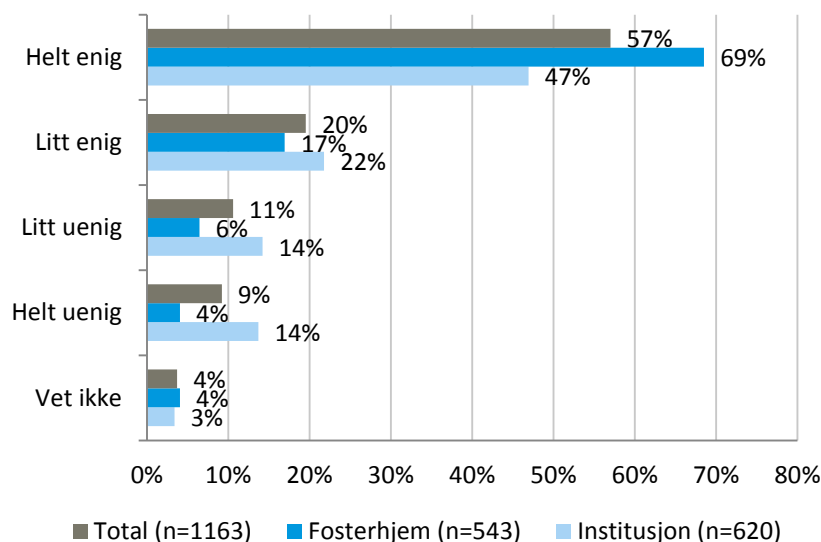
Figur 4-22: De voksne her/ fosterforeldrene mine hjelper meg så jeg skal ha et bedre forhold til familien min

- 7 av 10 barn og unge i det statlige tiltaksapparatet bekrefter påstanden. Av disse er nær halvparten «helt enig». Motsatt sier 23 % eller omtrent 1 av 4 barn og unge seg uenig i påstanden.
- Når resultatene brytes ned på tiltakstype avtegner et tilsvarende bilde som vi har sett tidligere seg: barn og unge i fosterhjem er i større grad enig i påstanden sammenlignet med barn og unge i institusjon. Det er særlig en stor forskjell i andelen som er «helt enig».
- 30 % av barn og unge i institusjon er uenig i at de voksne ved institusjonen hjelper dem så de skal ha et bedre forhold til familien sin. Tilsvarende andel for barn og unge i fosterhjem er 14 %.
- Andelene «vet ikke» er også noe større for denne påstanden sammenlignet med andre spørsmål.

Barna og ungdommene har også blitt bedt om å ta stilling til hvorvidt de opplever å bli oppmuntret til å gå på skolen av de voksne ved institusjonen eller fosterforeldrene sine.

Figur 4-23: De voksne her / fosterforeldrene mine oppmuntrer meg til å gå på skolen

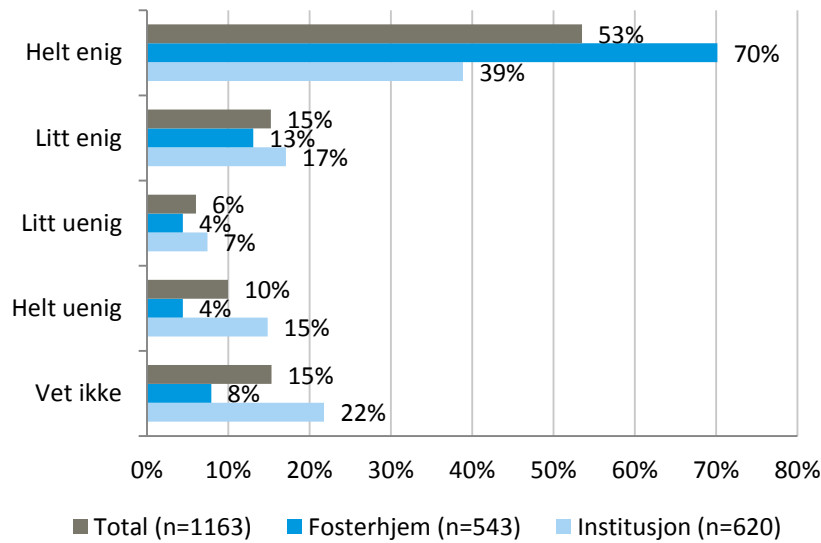
Samlet sett opplever flertallet av barn og unge i det statlige tiltaksapparatet at voksenpersoner oppmuntrer dem til å gå på skolen. 77 % av alle de spurte i undersøkelsen sier seg enig i denne påstanden. Motsatt sier 1 av 5 seg uenig i at de blir oppmuntret til å gå på skolen.

Resultatene i figur 4.23 viser tilsvarende forskjeller som vi har sett tidligere mellom tiltakstypene:

- Flertallet av de spurte er «helt enig» i påstanden, 69 % av de i fosterhjem svarer dette, mens tilsvarende andel blant de i institusjon er 47 %.
- 10 % av barn og unge i fosterhjem, mot 28 % av barn og unge i institusjon sier seg uenig i påstanden.

Figur 4-24 viser resultatene for påstanden om hvorvidt barna og ungdommene opplever å få hjelp til å gjøre lekser når de trenger det. Her er det verdt å merke seg en relativt stor andel som har svart «vet ikke». Dette henger nok delvis sammen med at ikke alle de spurte i undersøkelsen går på skole. Resultatene knyttet til skolegang og trivsel gjennomgås i avsnitt 4.7.

Figur 4-24: De voksne her/ fosterforeldrene mine hjelper meg med leksene når jeg trenger det

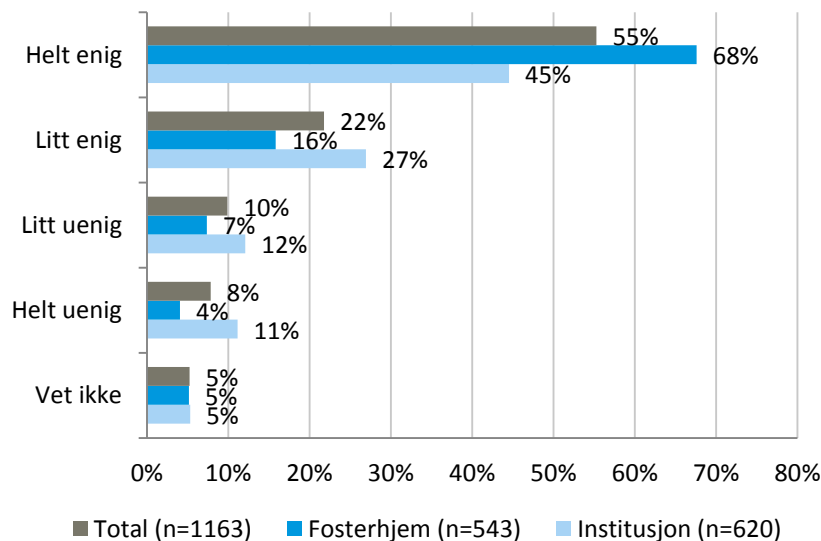

Resultatene viser at:

- Flertallet opplever å få hjelp til lekser når de trenger det. Samlet sett har 68 % av barna og ungdommene sagt seg enig i denne påstanden. Motsatt opplever 16 % i mindre eller liten grad at de får hjelp til leksene når de trenger det.
- Forskjellene mellom tiltakstyper er særlig i andelen som sier seg «helt enig»; 70 % av barn og unge i fosterhjem mot 39 % av barn og unge i institusjon.
- Forskjellene er mindre når vi ser på de øvrige kategoriene. Likevel sier barn og unge i institusjon seg i større grad uenig i påstanden sammenlignet med barn og unge i fosterhjem.
- Det er verdt å merke seg at det er en større andel barn og unge i fosterhjem som går på skole sammenlignet med barn og unge i institusjon. Dette skal vi se nærmere på under avsnitt 4.7.

Figur 4-25 viser resultatene for påstanden om hvorvidt barna og ungdommene opplever å få hjelp slik at de kan få være med på aktiviteter på fritiden:

Figur 4-25: De voksne her/ fosterforeldrene mine hjelper meg så jeg får være med på aktiviteter på fritiden

- 77 % av barn og unge i det statlige tiltaksapparatet opplever at de får denne hjelpen, og litt over halvparten opplever det i stor grad. 18 % sier seg uenig i påstanden.
- Forskjellene mellom tiltakstyper ligner forskjellene som ble påpekt under figur 4.24.
- 84 % av barn og unge i fosterhjem sier seg enig i påstanden, mens tilsvarende andel for institusjon er 72 %.
- Andelene som sier seg uenig er hhv. 11 % for barn og unge i fosterhjem og 23 % for barn og unge i institusjon.

4.5.1 Oppsummering

Resultatene knyttet til voksnes hjelp og bistand viser at flertallet av de spurte barna og ungdommene i undersøkelsen opplever at de voksne har tid til dem, at de får hjelp når de trenger det, og mer konkret, at de får hjelp til ulike ting så som kontakt med familie, saksbehandler, hjelp til lekser etc. Resultatene viser videre en tendens til at barn og unge i fosterhjem i større grad enn barn og unge i institusjon opplever hjelp og bistand fra de voksne.

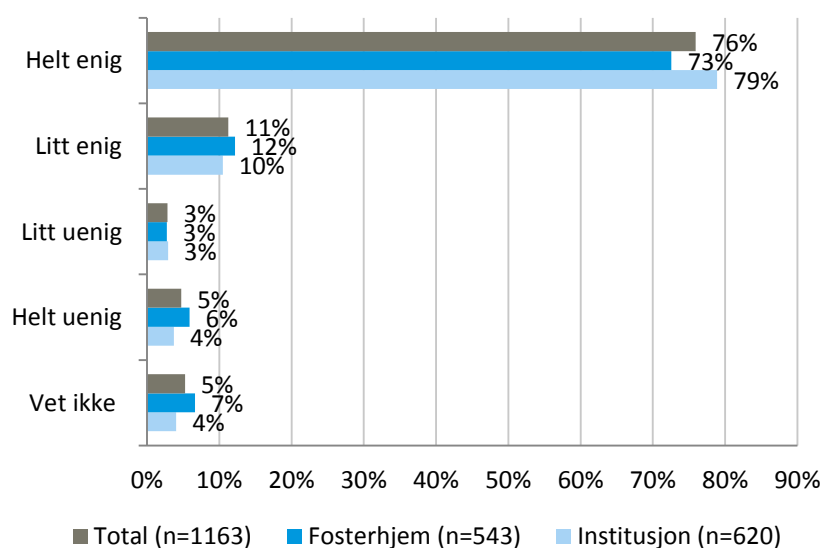
4.6 Kontakt og kommunikasjon med kommunalt barnevern

Selv om barna og ungdommene bor i et statlig tiltak, er det den kommunale barneverntjenesten som har det primære ansvaret for barnet eller ungdommen. I saker der foreldre er fratatt omsorgen er det den kommunale barneverntjenesten som har omsorgsansvaret. Ansvarer innebærer blant annet å føre tilsyn og kontroll med at barnet har det bra, og sørge for at det utarbeides en tiltaksplan eller en omsorgsplan. Barnet eller ungdommen skal så langt det er mulig delta i å utarbeide planen. Ved plassering i fosterhjem skal det også oppnevnes en tilsynsfører som skal kontrollere at barnet får tilfredsstillende omsorg i fosterhjemmet, og vedkommende skal besøke barnet minst 4 ganger i året.

Da spørreskjemaet for undersøkelsen ble utarbeidet i 2010, var det barn og ungdom selv som kom med innspill om at spørsmål knyttet til kommunal saksbehandler ble inkludert i undersøkelsen. Resultatene for dette temaområdet i årets undersøkelse er presentert i figur 4-26 til 4-32.

Det første spørsmålet/påstanden dreier seg om hvorvidt barna og ungdommene vet hvem saksbehandleren sin er.

Figur 4-26: Jeg vet hvem som er min saksbehandler i barnevernet

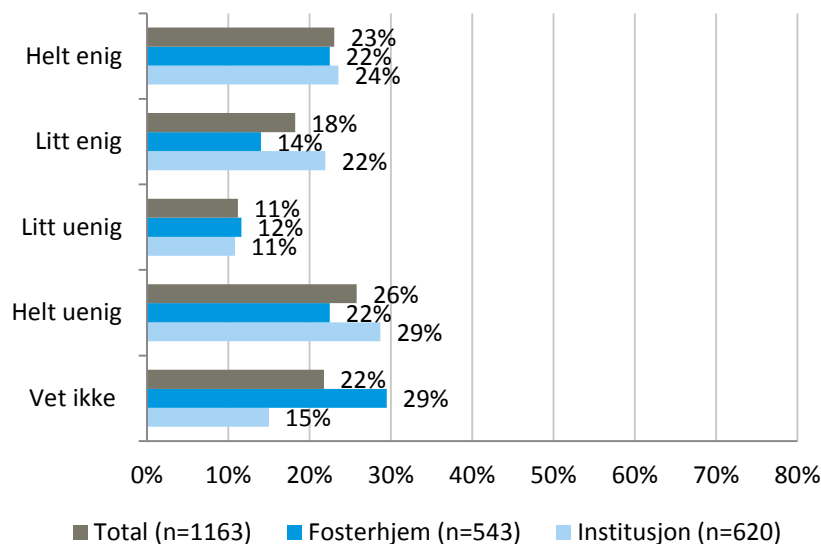
Resultatene viser at flertallet har god kjennskap til saksbehandleren sin. Samlet sett sier 87 % eller nær 9 av 10 barn og unge seg enig i denne påstanden, av disse har 76 % svart «helt enig». I motsetning til resultatene som allerede er gjennomgått i denne

rapporten, viser figur 4-26 at det ikke er store forskjeller mellom tiltakstyper når det kommer til kjennskap til saksbehandler. Likevel, barn og unge i institusjon har en litt høyere kjennskap sammenlignet med barn og unge i fosterhjem.

- 89 % av barn og unge i institusjon har sagt seg enig i påstanden, mot 85 % av barn og unge i fosterhjem.
- 7 % av barn og unge i institusjon har sagt seg uenig i påstanden, mot 9 % av barn og unge i fosterhjem.
- Det er også en litt større andel blant de i fosterhjem som har besvart «vet ikke»; 7 % mot 4 % av barna og ungdommene i institusjon.

Resultatene knyttet til hvorvidt barna og ungdommene mener at de får være med å skrive tiltaksplanen/omsorgsplanen sin er presentert i figur 4-27. Her ser vi at:

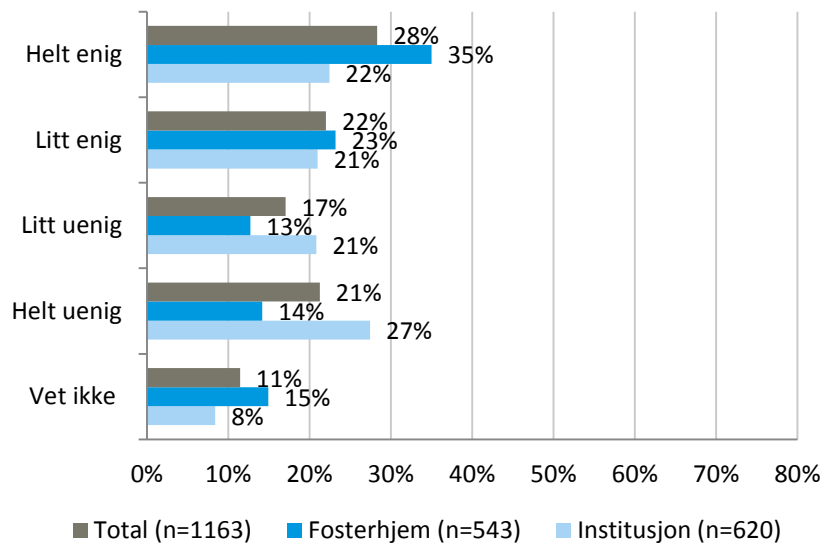
Figur 4-27: Jeg får være med å skrive tiltaksplanen/omsorgsplanen min

- En relativt stor andel av de spurte oppgir at de ikke vet om de får være med å skrive sin tiltaksplan/omsorgsplan. Andelen er særlig høy blant barn og unge i fosterhjem, her oppgir hele 29 %, eller 3 av 10 barn og unge, at de ikke vet. Tilsvarende andel blant barn og unge i institusjon er 15 %.
- Det er relativt stor spredning i svarene som er avgitt, noe som tyder på at det varierer hvorvidt barna og ungdommene får være med å skrive tiltaksplan/omsorgsplan eller ikke. Samlet sett er 37 % uenig i påstanden, mens 41 % er enig.
- Nær halvparten av barn og unge i institusjon (46 %) bekrefter at de får være med, mens tilsvarende andel er 36 % av barn og unge i fosterhjem.
- Motsatt ser vi at mens 40 % av barn og unge i institusjon er uenig i påstanden om at de får være med å skrive sin tiltaksplan/omsorgsplan, så er tilsvarende andel for barn og unge i fosterhjem 34 %.

Spredning ser vi også i svarene når det kommer til hvorvidt barna og ungdommene opplever at det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren sin. Resultatene for denne påstanden er fremstilt i figur 4-28:

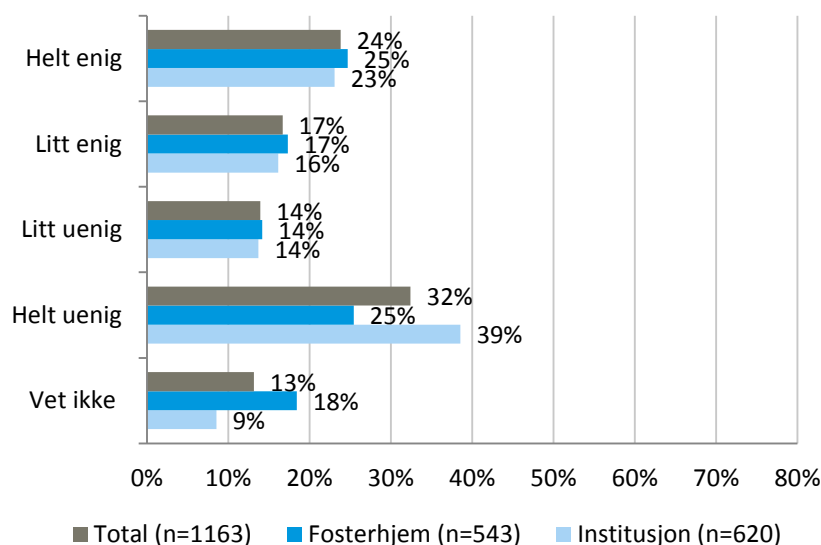
Figur 4-28: Det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren min

- Totaltallene viser at halvparten av barna og ungdommene i undersøkelsen er enig i at det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren sin. Motsatt sier 38 % seg uenig i påstanden.
- Også for denne påstanden er andelene «vet ikke» relativt store. 1 av 10 barn og unge i det statlige tiltaksapparatet vet ikke om det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren sin. Det er særlig barn og unge i fosterhjem som oppgir at de ikke vet (15 %).
- Resultatene tyder på at barn og unge i fosterhjem opplever det som noe lettere å komme i kontakt med sin saksbehandler. 58 % oppgir at de er enig i påstanden, mens tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 43 %.
- Motsatt er det også større andeler blant barn og unge i institusjon som sier seg uenig i påstanden, samlet er det 48 % mot 27 % blant barn og unge i fosterhjem.

Barna og ungdommene ble i undersøkelsen også bedt om å vurdere påstanden «Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg». Resultatene fremstilles i figur 4-29, og de viser at det er variasjon i åpenhet omkring hva som står i rapporter om det enkelte barnet eller ungdommen.

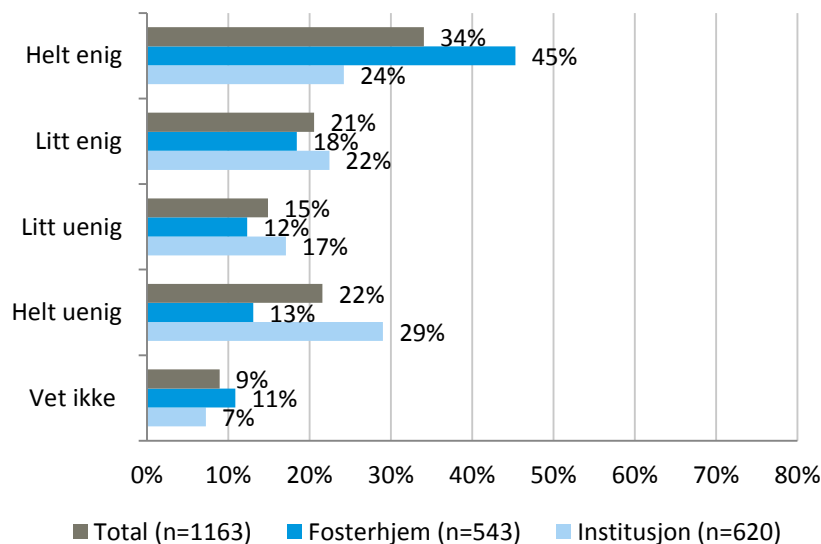
Figur 4-29: Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg

- Totaltallene viser at 3 av 10 av de spurte er «helt uenig» i dette – de mener at de ikke får vite hva som står i rapporter om dem. Samlet sett har 46 % eller nær halvparten av alle barna og ungdommene svart at de er uenig i denne påstanden. Likevel er en omtrent tilsvarende andel (41 %) enig i påstanden.
- Også her ser vi relativt høye andeler «vet ikke», og igjen er det barn og unge i fosterhjem som i størst grad har oppgitt at de ikke vet.
- Forskjellene mellom tiltakstyper er relativt små. Det er likevel en større andel av barna og ungdommene i institusjon som sier seg uenig sammenlignet med barn og unge i fosterhjem, og det er andelen som oppgir at de er «helt uenig» som driver denne forskjellen. 39 % av de i institusjon er «helt uenig» mot 25 % av de i fosterhjem.

Barna og ungdommene ble også bedt om å vurdere om saksbehandleren deres gjør en god jobb for dem. Her er det selvfølgelig flere forhold som spiller inn på tilfredsheten med den jobben som saksbehandleren gjør, men overordnet viser resultatene i figur 4-30 at:

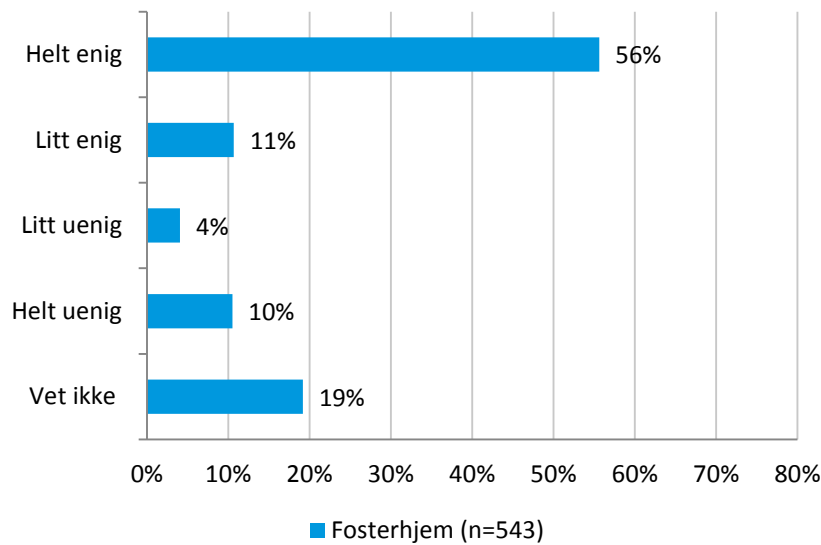
Figur 4-30: Saksbehandleren min gjør en god jobb for meg

- Tilfredsheten med den jobben som saksbehandler gjør varierer. Totaltallene viser at 55 % er enig i at vedkommende gjør en god jobb, mens 37 % er uenig i dette. 9 % oppgir at de ikke vet.
- Barn og unge i fosterhjem mener i større grad at saksbehandler gjør en god jobb. 63 % har sagt seg enig i påstanden. Tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 46 %. Den største forskjellen finner vi for kategorien «helt enig».
- 1 av 4 barn og unge i fosterhjem (25 %) er uenig i at saksbehandleren deres gjør en god jobb, mens tilsvarende andel for barn og unge i institusjon er 46 %.
- Merk at andelen som har svart «vet ikke» er litt større blant barn og unge i fosterhjem sammenlignet med de som bor i institusjon.

Barn og unge i fosterhjem skal få oppnevnt en tilsynsfører som skal kontrollere at barnet får tilfredsstillende omsorg i fosterhjemmet, og vedkommende skal besøke barnet minst 4 ganger i året. I undersøkelsen har disse barna og ungdommene blitt bedt om å ta stilling til to konkrete påstander om tilsynsføreren sin. Det første spørsmålet handler om de vet hvem som er deres tilsynsfører, og resultatene for dette er fremstilt i figur 4-31.

Figur 4-31: Jeg vet hvem min tilsynsfører er

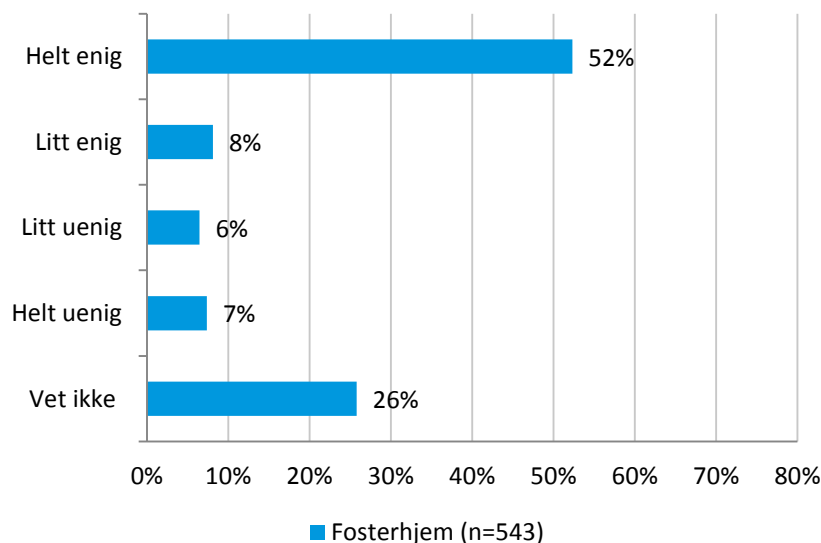

Resultatene viser at:

- Over halvparten er helt enig i at de vet hvem tilsynsføreren sin er. Slås kategoriene sammen har 67 % bekreftet at de vet hvem tilsynsføreren sin er, og dermed oppgir de fleste at de har kjennskap til sin tilsynsfører.
- Motsatt er 14 % uenig i påstanden, og 19 % har oppgitt at de ikke vet. Tar man de tre nederste kategoriene som uttrykk for at barna og ungdommene ikke vet hvem tilsynsføreren sin er, viser resultatene at 33 % ikke har kjennskap til sin tilsynsfører.

Det andre spørsmålet handler om hvorvidt barna og ungdommene opplever at tilsynsføreren deres bryr seg om hvordan de har det. Det er verdt å merke seg at også barn og unge som i forrige spørsmål sa at de ikke visste hvem tilsynsføreren sin er har blitt bedt om å ta stilling til denne påstanden. Det er med på å forklare at 26 % har svart «vet ikke», som vi kan se i figur 4-32.

Figur 4-32: Min tilsynsfører bryr seg om hvordan jeg har det

- Resultatene viser at flertallet av barn og unge i fosterhjem opplever at tilsynsføreren bryr seg om hvordan de har det. 6 av 10 er enig i påstanden.
- Motsatt er kun 13 % uenig i at tilsynsføreren gjør en god jobb.

4.6.1 Oppsummering

Resultatene knyttet til kontakt med kommunalt barnevern har vist betydelig større variasjon i svarene sammenlignet med øvrige tema som har vært gjennomgått til nå.

Oppsummert viser resultatene at:

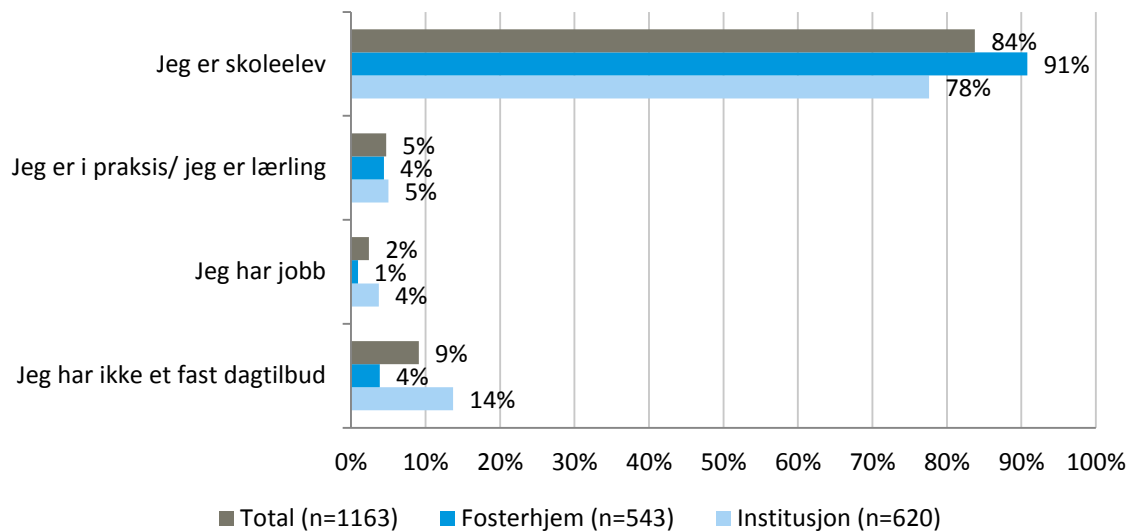
- Flertallet av de spurte barna og ungdommene har god kjennskap til saksbehandleren sin. Barn og unge i institusjon har en litt høyere kjennskap sammenlignet med barn og unge i fosterhjem.
- Det varierer relativt mye hvorvidt barna og ungdommene får være med å skrive tiltaksplan/omsorgsplan eller ikke.
- Halvparten av barna og ungdommene i undersøkelsen er enig i at det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren sin. Resultatene tyder på at barn og unge i fosterhjem opplever det som noe lettere å komme i kontakt med sin saksbehandler.
- Det er variasjon i åpenhet omkring hva som står i rapporter om det enkelte barnet eller ungdommen. Forskjellene mellom tiltakstyper er relativt små. Det er likevel en større andel av barna og ungdommene i institusjon som sier seg uenig sammenlignet med barn og unge i fosterhjem.
- Tilfredsheten med den jobben som saksbehandler gjør varierer. Barn og unge i fosterhjem mener i større grad at saksbehandler gjør en god jobb.
- Flertallet av barna og ungdommene i fosterhjem vet hvem tilsynsføreren sin er, og flertallet opplever at tilsynsføreren bryr seg om hvordan de har det.
- I påstandene under dette temaet har vi sett større andeler «vet ikke» sammenlignet med øvrige spørsmål i undersøkelsen. Dette kan tyde på noe lavere kjennskap til de ulike mekanismene for kontakt med kommunalt barnevern, men det kan også skyldes at barna og ungdommene har funnet det vanskelig å ta stilling til påstandene.

4.7 Skolegang og annet dagtilbud

Temaområdet som handler om skolegang har i årets undersøkelse blitt revidert. Tidligere har det kun vært et spørsmål om hvor ofte man går på skole. I dette var det også mulig å svare at man fikk annen opplæring. I årets undersøkelse er dette spørsmålet byttet ut med to spørsmål. Først må respondenten svare på om han eller hun er skoleelev/er i praksis/er lærling/er i jobb/ikke har et fast dagtilbud. Bakgrunnen er at spørsmålet fra 2011 manglet alternativer for de barna og unge som ikke var skoleelever eller fikk annen opplæring. Siden mange av de eldre ungdommene kan tenkes å være i jobb eller praksis, var det relevant å inkludere disse alternativene. I tillegg er det et spørsmål som identifiserer hvor ofte barna/ungdommen er på skolen/i praksis/på lærlingplassen/på jobb. Resultatene er presentert i figur 4-33 til 4-38.

I det første spørsmålet under dette temaet ble barna og ungdommen bedt om å velge det alternativet som passer best. Resultatene i figur 4-33 viser at:

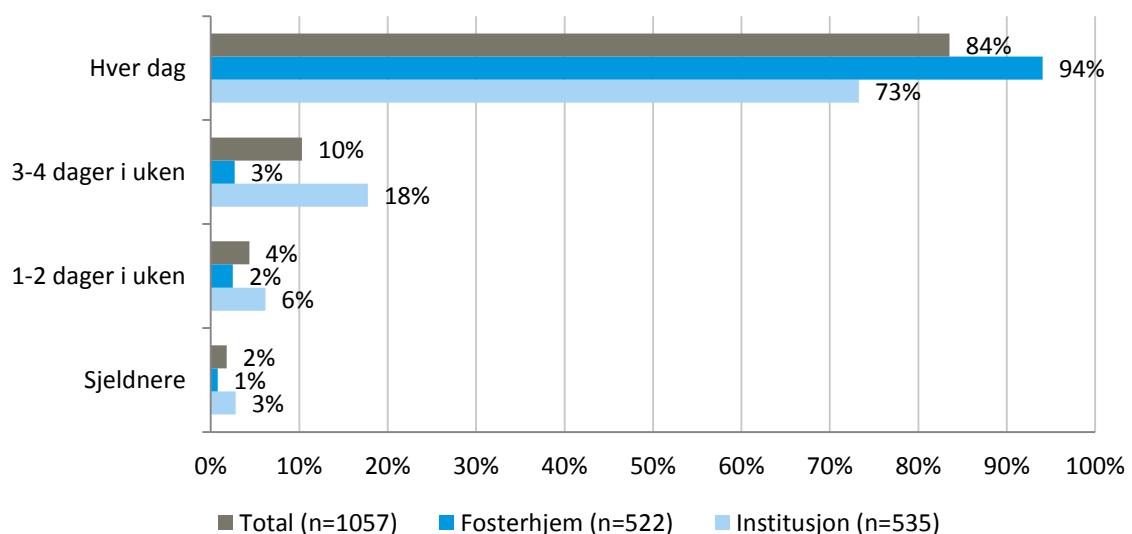
Figur 4-33: Hva stemmer for deg?

- 84 % av de spurte i undersøkelsen er skoleelever. 5 % er i praksis/lærling, mens 2 % er i jobb. 9 % oppgir at de ikke har et fast dagtilbud.
- Det er noen forskjeller mellom tiltakstypene. Vi ser at en større andel av barn og unge i fosterhjem er skoleelever (91 %) sammenlignet med de som bor i institusjon (78 %).
- Omtrent en like stor andel av barn og unge i fosterhjem som i institusjon er i praksis/lærling, mens en større andel av barna og unge i institusjon er i jobb sammenlignet med de i fosterhjem.
- Det er også en større andel av barn og unge i institusjon som oppgir at de ikke har et fast dagtilbud sammenlignet med barn og unge i fosterhjem, 14 % mot 4 %.

Barna og ungdommene som oppga at de ikke hadde et fast dagtilbud ble ikke stilt de påfølgende spørsmålene som er presentert i figur 4-34 til 4-38 nedenfor.

Figur 4-34: Hvor ofte går du på skole/i praksis/er lærling/på jobb?

Resultatene i figur 4-34 tyder på at:

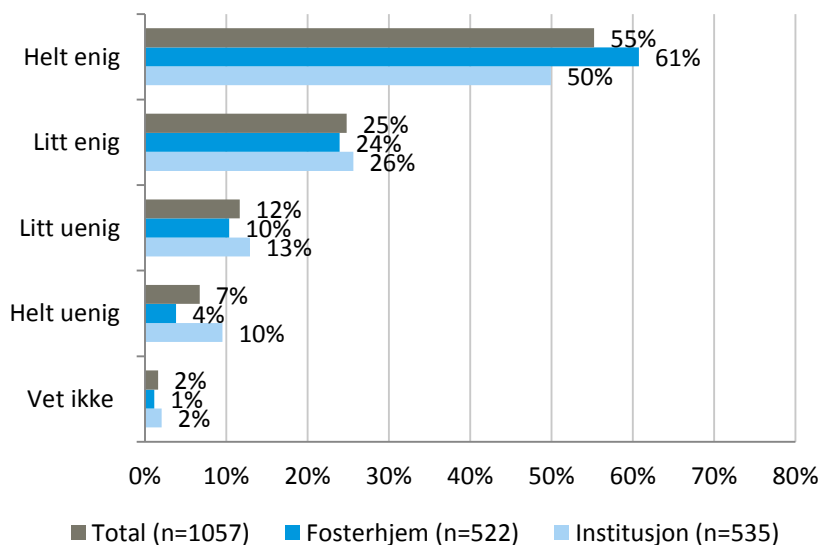
- De aller fleste benytter seg av dagtilbudet sitt hver dag. Samlet sett oppgir 84 % av de som går på skole, er i praksis/lærling eller i jobb at de er der hver dag. Det er li-

kevel en relativt stor forskjell i denne andelen når resultatene brytes ned på tiltaks-
type: 91 % av barn og unge i fosterhjem benytter sitt dagtilbud hver dag, mens til-
svarende andel er 73 % for barn og unge i institusjon.

- En større andel av barn og unge i institusjon går til sitt dagtilbud 3-4 dager i uken, sammenlignet med barn og unge i fosterhjem, 18 % mot 3 %. Det er mindre forskjeller når det gjelder andelen som er 1-2 dager i uken eller sjeldnere.

Barna og ungdommene ble også bedt om å ta stilling til fire påstander knyttet til sitt dagtilbud. Den første påstanden dreier seg om hvor tilfreds de er med dagtilbudet.

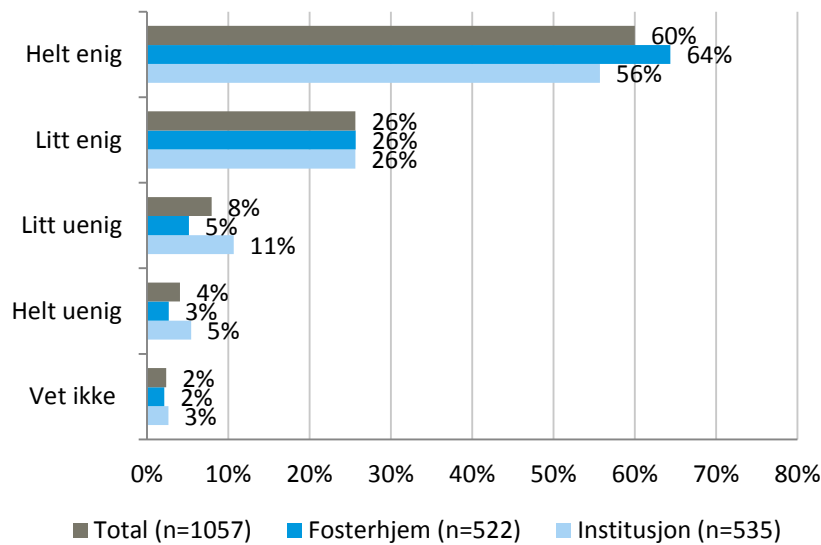
Figur 4-35: Jeg trives på skolen/på jobben/med opplæringen

- 8 av 10 er tilfreds med skolen/jobben/opplæringen. 55 % har svart at de er «helt enig» i at de trives.
- Forskjellene mellom tiltakstyper er størst på ytterkategoriene, men de er likevel relativt beskjedne. Vi ser at en noe større andel av barn og unge i fosterhjem er «helt enig» i at de trives, mens en noe større andel av barn og unge i institusjon oppgir at de er «helt uenig».
- Det er verdt å merke seg at det vil være flere forklaringsfaktorer knyttet til trivsel med dagtilbudet enn bare tiltakstype.

Resultatene for hvorvidt barna og ungdommene opplever å få hjelp når de trenger det, enten på skolen, i opplæringen eller på jobben, er presentert i figur 4.36. Her ser vi at:

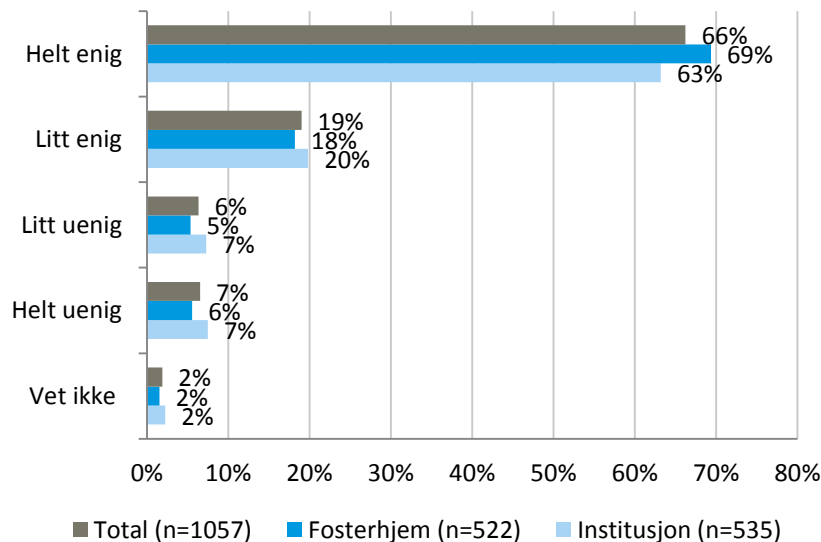
Figur 4-36: Jeg får hjelp på skolen/på jobben/i opplæringen når jeg trenger det

- Nær 9 av 10 barn og unge (86 %) er enig i at de får hjelp når de trenger det.
- Det er ikke store forskjeller mellom tiltakstyper, men vi ser en tendens til at barn og unge som bor i fosterhjem i noe større grad sier seg enig i at de får hjelp når de trenger det, og motsatt, at barn og unge i institusjon i større grad sier seg uenig i påstanden.

Neste figur viser resultatene for påstanden som er knyttet til betydningen av dagtilbudet for den enkelte. Barna og ungdommene ble bedt om å vurdere hvorvidt skolen/jobben eller opplæringen er viktig for dem.

Figur 4-37: Skolen/jobben/opplæringen er viktig for meg

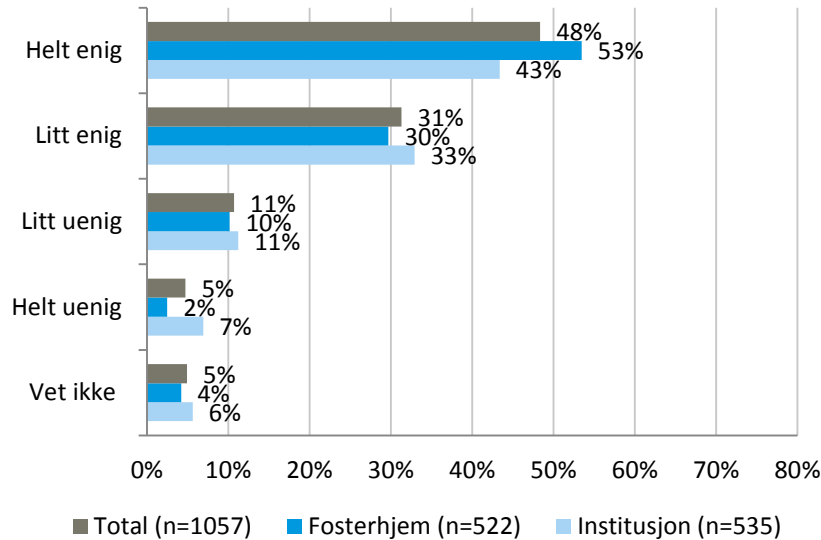

Resultatene viser at:

- Flertallet mener at dagtilbudet er viktig for dem: 85 % sier seg enig i påstanden. Tilsvarende andel for hhv. fosterhjem og institusjon er 87 % og 83 %.
- Motsatt sier 13 % seg uenig i påstanden. Tilsvarende andel for hhv. fosterhjem og institusjon er hhv. 11 % og 14 %.
- Det er dermed ikke store forskjeller i hvordan barn og unge fra hhv. fosterhjem og institusjon vurderer betydningen av dagtilbudet sitt, selv om det er en liten tendens til at barn og unge i fosterhjem vurderer viktigheten noe høyere.

Barna og ungdommene ble også bedt om å evaluere om de gjør det bra på skolen/på jobben/i opplæringen, ved å si seg enig eller uenig i påstanden. Resultatene er presentert i figur 4-38 og viser at:

Figur 4-38: Jeg gjør det bra på skolen/på jobben/i opplæringen

- Flertallet (79 %) mener at de gjør det bra. Vi ser at andelene «vet ikke» er noe høyere sammenlignet med de øvrige påstandene knyttet til dagtilbudet, men de er fortsatt relativt små.
- Igjen er det ikke stor variasjon på tvers av tiltakstype. 76 % av barn og unge i institusjon er enig i at de gjør det bra, tilsvarende andel for de i fosterhjem er 83 %. Vi ser at det er en større andel blant barn og unge i fosterhjem som svarer «helt enig».
- En litt større andel blant barn og unge i institusjon er uenig i påstanden sammenlignet med barn og unge i fosterhjem.

4.7.1 Oppsummering

Resultatene for temaområdet skolegang og trivsel viser oppsummert at:

- 84 % av de spurte i undersøkelsen er skoleelever. 5 % er i praksis/lærling, mens 2 % er i jobb. 9 % oppgir at de ikke har et fast dagtilbud. Det er noen forskjeller mellom tiltakstypene. En større andel barn og unge i fosterhjem går på skole sammenlignet med barn og unge i institusjon, mens det motsatt er tilfelle for hhv. praksis/lærling og jobb.
- De aller fleste benytter seg av dagtilbudet sitt hver dag. Samlet sett oppgir 84 % av de som går på skole, er i praksis/lærling eller i jobb at de er der hver dag. Det er likevel en forskjell i denne andelen når resultatene brytes ned på tiltakstype: 91 % av barn og unge i fosterhjem benytter sitt dagtilbud hver dag, mens tilsvarende andel er 78 % for barn og unge i institusjon.
- 8 av 10 er tilfreds med skolen/jobben/opplæringen. 55 % har svart at de er «helt enig» i at de trives. Forskjellene mellom tiltakstyper er relativt beskjedne.
- Nær 9 av 10 barn og unge er enig i at de får hjelp når de trenger det på skolen/i opplæringen eller på jobben. Det er ikke store forskjeller mellom tiltakstyper.
- Flertallet mener at dagtilbudet er viktig for dem: 85 % sier seg enig i påstanden. Tilsvarende andel for hhv. fosterhjem og institusjon er 87 % og 83 %. Flertallet av barna og ungdommene som har deltatt i undersøkelsen mener også at de gjør det bra på skolen/i opplæringen eller på jobben. Det er ikke stor variasjon på tvers av tiltakstypene når det gjelder hvorvidt de mener å gjøre det bra.

4.8 Oppsummering av resultater på tiltaksnivå

Først i dette kapittelet har vi sett på resultater knyttet til generelle forhold som **trivsel, trygghet og tillit**. Disse resultatene viser at det er omtrent 7 av 10 barn og unge i det

statlige tiltaksapparatet som oppgir at de har det bra der de er nå og som føler seg trygge i fosterhjemmet eller institusjonen. Andelene som har tillit til voksenpersoner og som føler at de voksne stoler på dem ligger noe lavere, på rundt 6 av 10 barn og unge. Det er til dels stor variasjon i svarfordelingene mellom tiltakstyper når vi ser på disse generelle forholdene. Gjennomgående sier barn og unge i fosterhjem seg i større grad enig i påstandene sammenlignet med barn og unge i institusjon.

Resultatene som omhandler **kommunikasjon med de voksne i tiltaket** viser at de aller fleste barn og unge i det statlige tiltaksapparatet vet hvorfor de er der, og at de opplever at voksenpersoner snakker på en måte som de skjønner og er interesserte hvordan de har det. Videre viser disse resultatene at barn og unge i fosterhjem opplever kommunikasjonen som enklere, og at de i større grad forstår hvorfor de er i tiltaket sammenlignet med barn og unge som i bor i institusjon. Ettersom dette mønsteret til en viss grad er forventet, er det også stilt flere spørsmål rundt kommunikasjon til barn og unge som bor i institusjoner. Disse resultatene viser at de aller fleste barn og unge i institusjoner opplever at det er etablert noen faste møtepunkter og at de har en fast kontaktperson å forholde seg til ved institusjonen. Samtidig opplever flertallet at de voksne som jobber ved institusjonen samarbeider om å hjelpe dem. Når det gjelder spørsmål knyttet til det å være informert, både i forhold til hva som skal skje framover og hva som er rettighetene til den enkelte ved institusjonene, kan man observere en større andel som sier seg uenig i påstandene.

Generelt viser resultatene under avsnittet om **medvirkning** at flertallet av de spurte opplever medvirkning. Ser vi på totaltallene viser disse at rundt 7 av 10 barn og unge har sagt seg enig i påstandene om at de får være med å bestemme viktige ting som handler om dem, hverdagen sin og hva de skal få hjelp til. Også når det gjelder disse resultatene ser vi at det er variasjon mellom tiltakstypene, ved at barn og unge i fosterhjem i større grad oppgir å få være med å bestemme sammenlignet med barn og unge i institusjon. Barn og unge i institusjon ble også stilt spørsmål om de opplever å få være med på å bestemme regler som skal gjelde der de bor. Her sa flertallet av de spurte seg uenig i påstanden, og resultatene kan tyde på at dette er et område hvor barn og unge i institusjon i mindre grad opplever medvirkning, sammenlignet med de øvrige spørsmålene innenfor dette temaet.

Resultatene knyttet til **voksnes hjelp og bistand** viser at flertallet av de spurte barna og ungdommene i undersøkelsen opplever at de voksne har tid til dem, at de får hjelp når de trenger det, og mer konkret, at de får hjelp til ulike ting så som kontakt med familie, saksbehandler, hjelp til lekser etc. Resultatene viser videre en tendens til at barn og unge i fosterhjem i større grad enn barn og unge i institusjon opplever hjelp og bistand fra de voksne.

Resultatene knyttet til **kontakt med kommunalt barnevern** har vist betydelig større spredning i svarfordelingene. Oppsummert viser disse resultatene at flertallet av de spurte barna og ungdommene har god kjennskap til saksbehandleren sin. Barn og unge i institusjon har en litt høyere kjennskap sammenlignet med barn og unge i fosterhjem. Videre varierer det relativt mye hvorvidt barna og ungdommene får være med å skrive tiltaksplan/omsorgsplan eller ikke. Når det gjelder kontakt med saksbehandler så er halvparten av barna og ungdommene i undersøkelsen enig i at det er lett å komme i kontakt med vedkommende. Resultatene tyder på at barn og unge i fosterhjem opplever det som noe lettere å komme i kontakt med sin saksbehandler. Spredningen i svarfordelingen viser at det er variasjon i åpenhet omkring hva som står i rapporter om det enkelte barnet eller ungdommen, men forskjellene mellom tiltakstyper er likevel relativt små. Det er likevel en større andel av barna og ungdommene i institusjon som sier seg uenig sammenlignet med barn og unge i fosterhjem. Tilfredsheten med den jobben som saksbehandler gjør varierer. Barn og unge i fosterhjem mener i større grad at saksbehandler gjør en god jobb. Et par spørsmål ble kun stilt til barn og unge i fosterhjem. Resultatene for disse viser at flertallet av barna og ungdommene i fosterhjem vet hvem tilsynsføreren sin er, og flertallet opplever at tilsynsføreren bryr seg om hvordan de har

det. Vi har sett at påstandene under dette temaet har større andeler «vet ikke» sammenlignet med øvrige spørsmål i undersøkelsen. Dette kan tyde på noe lavere kjennskap til de ulike mekanismene for kontakt med kommunalt barnevern, men det kan også skyldes at barna og ungdommene har funnet det vanskelig å ta stilling til påstandene.

Det siste temaområdet som ble gjennomgått i dette kapittelet var **skolegang og annet dagtilbud**. Resultatene viser at flertallet av de spurte i undersøkelsen er skoleelever. Det er noen forskjeller mellom tiltakstypene. En større andel barn og unge i fosterhjem går på skole sammenlignet med barn og unge i institusjon, mens det motsatte er tilfelle for hhv. praksis/lærling og jobb. De aller fleste benytter seg av dagtilbudet sitt hver dag. Det er likevel en forskjell i denne andelen når resultatene brytes ned på tiltakstype; omtrent alle barn og unge i fosterhjem (91 %) benytter sitt dagtilbud hver dag, mens tilsvarende andel er 78 % for barn og unge i institusjon. De aller fleste er tilfreds med skolen/jobben/opplæringen. Forskjellene mellom tiltakstyper her er relativt beskjedne. Nær 9 av 10 barn og unge er enig i at de får hjelp når de trenger det på skolen/i opplæringen eller på jobben, og det er heller ikke her store forskjeller mellom tiltakstyper. Flertallet mener også at dagtilbudet er viktig for dem, og vi ser ikke store forskjeller i hvordan barn og unge fra hhv. fosterhjem og institusjon vurderer betydningen av dagtilbudet sitt, selv om det er en liten tendens til at barn og unge i fosterhjem vurderer viktigheten noe høyere. Flertallet av barna og ungdommene som har deltatt i undersøkelsen mener også at de gjør det bra på skolen/i opplæringen eller på jobben, og det er heller ikke store forskjeller mellom tiltakstypene på dette spørsmålet.

5. RESULTATER FORDELT PÅ EIERFORM OG REGION

Dette kapittelet undersøker hvorvidt det er variasjon i resultatene på tvers av eierform og region. Som det ble påpekt i metodekapittelet bor hovedvekten av barn og unge i tiltak drevet av ideelle og private i institusjon, mens den største andelen av barn og unge i statlige tiltak bor i fosterhjem. Denne variasjonen gjør at det gir mest mening å sammenligne hhv. statlige, private og ideelle institusjoner med hverandre på den ene siden, og statlige, private og ideelle fosterhjem på den andre siden. En nærmere vurdering av basestørrelsene gjør imidlertid at vi har bestemt å utelate ideelle fosterhjem fra sammenligningen med de øvrige fosterhjemmene. Årsaken er at 375 barn og unge i statlige fosterhjem har svart på undersøkelsen mot 137 i private og 31 i ideelle. Det gir derfor liten mening å sammenligne disse få mot de andre eierformene. Resultatene for ideelle fosterhjem er imidlertid tilgjengelig i vedlegg. Når det gjelder region så vi at barn og unge som bor i Region øst er noe underrepresentert i utvalget, mens de som bor i Region vest er noe overrepresentert. De øvrige regionene utgjør omtrent den samme andelen i utvalget som de gjør i målgruppen.

I forrige kapittelet ble resultatene fremstilt i søylediagram som viser svarfordelingene for det enkelte spørsmål. I dette og påfølgende kapitler vil svarfordelinger bli presentert i tabeller. I tillegg refereres det enkelte steder til snittskår. Snittskår betyr gjennomsnittsresultatet for et spørsmål, basert på svarene som er avgitt på en skala fra 1 (Helt uenig) til 4 (helt enig). For eksempel er snittskåren for spørsmålet «Alt i alt har jeg det bra der jeg bor nå» på 3,4 og 2,7 for henholdsvis fosterhjem og institusjoner.

5.1 Resultater fordelt på eierform

5.1.1 Statlige, private og ideelle institusjoner

Først i dette avsnittet skal vi se på hvorvidt det er noen forskjeller knyttet til generelle forhold som trivsel, trygghet og tillit mellom institusjoner som har ulike eierform. Tabell 5-1 viser svarfordelingen for statlige, private og ideelle institusjoner.

Tabell 5-1 Svarfordeling generelle forhold. Statlige, private og ideelle institusjoner.

Institusjon		Eierform		
		Statlig	Privat	Ideell
		Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	22%	10%	15%
	Litt uenig	18%	26%	25%
	Litt enig	33%	31%	36%
	Helt enig	25%	31%	22%
	Vet ikke	2%	2%	2%
	Total	310	192	118
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	16%	10%	24%
	Litt uenig	16%	19%	12%
	Litt enig	18%	29%	19%
	Helt enig	47%	39%	44%
	Vet ikke	3%	3%	2%
	Total	310	192	118
Jeg stoler på de voksne her	Helt uenig	23%	24%	35%
	Litt uenig	17%	22%	18%
	Litt enig	23%	24%	18%
	Helt enig	32%	28%	29%
	Vet ikke	5%	2%	1%
	Total	310	192	118
Jeg føler at de voksne her stoler på meg	Helt uenig	20%	21%	30%
	Litt uenig	9%	15%	16%
	Litt enig	26%	31%	26%
	Helt enig	38%	25%	26%
	Vet ikke	7%	9%	2%
	Total	310	192	118

Tabell 5-1 viser at:

- Når det gjelder overordnet trivsel er det liten variasjon mellom eierformene. Slås kategoriene «helt enig» og «litt enig» sammen ser vi at andelen for henholdsvis statlige, private og ideelle institusjoner er 58 %, 62 % og 58 %. For øvrig er det en større andel av barn og unge i statlige institusjoner som oppgir at de er «helt uenig» i at de har det bra der de bor nå sammenlignet med barn og unge som bor i institusjoner drevet av private og ideelle aktører.
- Det er heller ikke store variasjoner mellom eierformene når det gjelder trygghet, hvor andelen som har sagt seg enig i påstanden er henholdsvis 65 %, 68 % og 63 % i statlige, private og ideelle institusjoner. Vi ser at det er en noe større andel barn og unge i ideelle institusjoner som svarer «helt uenig» sammenlignet med de andre eierformene.
- På spørsmålene som omhandler tillit er det litt mer variasjon. Andelen som oppgir at de stoler på de voksne ved institusjonene ligger omtrent rundt 50 % på tvers av eierform. Vi ser likevel at det er en noe høyere andel barn og unge ved statlige institusjoner som oppgir at de stoler på de voksne og tilsvarende at det er en noe høyere andel blant barn og unge i ideelle institusjoner som svarer at de er uenig i at de stoler på de voksne. Det samme bildet avtegner seg for spørsmålet om man «føler at de voksne her stoler på meg».

Det er vanskelig å peke på store tematiske tendenser i datamaterialet for øvrig, men det er verdt å merke seg at en mindre andel barn og unge i ideelle institusjoner svarer bekreftende på at de kan snakke med de voksne om ting de synes er vanskelig sam-

menlignet med barn og unge i statlige og private institusjoner. Enkelte spørsmål som dreier seg om hjelp og bistand fra de voksne skårer også noe lavere i de ideelle institusjonene. Det er også noe variasjon knyttet til i hvilken grad man har en fast kontaktperson og faste møter ved institusjonen. Her er det private institusjoner som skiller seg noe ut ved at en mindre andel svarer bekreftende på disse påstandene sammenlignet med ideelle og statlige institusjoner. Skåren for spørsmålene om man får vite hva som skal skje fremover og hva som står i rapporter om den enkelte er også noe lavere i private sammenlignet med statlige og ideelle.

5.1.2 Statlige og private fosterhjem

Som for institusjoner skal vi i dette avsnittet undersøke om det er noen forskjeller mellom fosterhjem som har ulik eierform. Vi starter med å se på resultatene for generelle forhold som trivsel, trygghet og tillit, jfr. tabell 5-2 på neste side.

Tabell 5-2 Svarfordeling generelle forhold. Statlige og private fosterhjem.

Fosterhjem		Eierform	
		Statlig	Privat
		Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	4%	7%
	Litt uenig	7%	12%
	Litt enig	26%	25%
	Helt enig	61%	55%
	Vet ikke	2%	2%
	Total	375	137
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	3%	7%
	Litt uenig	7%	7%
	Litt enig	16%	10%
	Helt enig	71%	71%
	Vet ikke	2%	5%
	Total	375	137
Jeg stoler på fosterforeldrene mine	Helt uenig	7%	13%
	Litt uenig	8%	9%
	Litt enig	17%	13%
	Helt enig	65%	61%
	Vet ikke	3%	4%
	Total	375	137
Jeg føler at fosterforeldrene mine stoler på meg	Helt uenig	8%	13%
	Litt uenig	10%	12%
	Litt enig	22%	23%
	Helt enig	54%	47%
	Vet ikke	6%	4%
	Total	375	137

Tabell 5-2 viser at:

- Det er en litt mindre andel av barn og unge i private fosterhjem som svarer bekreftende på påstanden om at de «alt i alt har det bra der de bor nå» sammenlignet med barn og unge i statlige fosterhjem. Den samme tendensen ser vi også for de øvrige spørsmålene knyttet til trygghet og tillit, selv om forskjellene er relativt små.

Som for de ulike institusjonene er det få tendenser som utmerker seg i datamaterialet når vi sammenligner svarfordelinger og gjennomsnittsskår for henholdsvis statlige og private fosterhjem. En mindre andel av barna og ungdommene i private fosterhjem opplever at de får være med å bestemme viktige ting som handler om dem sammenlignet med barn og unge i statlige fosterhjem. De opplever også i litt mindre grad at tilsynsføreren deres bryr seg om hvordan de har det. Barn og unge i statlige fosterhjem synes i litt mindre grad at det er enkelt å komme i kontakt med saksbehandleren sin i det kommunale barnevernet, men det er også en relativt høy andel som har svart «vet

ikke» på dette spørsmålet. Gjennomgående er andelene «vet ikke» knyttet til spørsmål om kontakt med kommunalt barnevern høyere for barn og unge i statlige fosterhjem sammenlignet med de som bor i private fosterhjem.

5.2 Resultater fordelt på region

I dette avsnittet skal vi se nærmere på noen tendenser i datamaterialet for de ulike regionene.

5.2.1 Region nord

Region nord oppnådde en svarprosent på 69 %, den høyeste svarprosenten av regionene. Svarprosenten har gått opp med 5 prosentpoeng fra 2011, og det er en vesentlig forbedring fra første gangs gjennomføring i 2010. Fordelt på tiltakstyper var svarprosenten for institusjon og fosterhjem henholdsvis 74 og 64 %.

Sammenligner vi snittskårene til regionen med snittskårene totalt i undersøkelsen viser dette at:

- Region nord ligger omtrent likt med eller litt over totalresultatene på generelle forhold som at barna og ungdommene har det bra der de er nå, at de føler seg trygge og at det er gjensidig tillit mellom dem og de voksne.
- Sammenlignet med totalresultatene for alle fosterhjem i undersøkelsene skiller ikke resultatene for fosterhjemmene i Region nord seg ut på generelle forhold. Det samme bildet avtegner seg når vi ser på tilsvarende tall for institusjonene i regionen.

Av barna og ungdommene i fosterhjem går 95 % på skole, og alle benytter sitt dagtilbud hver dag. Sammenlignet med resultatene for fosterhjem totalt i undersøkelsen, ligger snittresultatene i regionen noe foran på spørsmål som omhandler vurdering av dagtilbudets betydning og hjelpen man får der. Tilsvarende går 77 % av barn og unge i institusjon på skole. 65 % benytter sitt dagtilbud hver dag. Snittresultatene som omhandler trivsel og betydning av dagtilbudet er noe lavere for institusjonene i Region Nord sammenlignet med institusjoner totalt.

Andre tendenser i datamaterialet når snittresultatene vurderes er:

- For barn og unge i institusjon er resultatene noe lavere på områder som medvirkning, hjelp fra de voksne, kontakt med barnevern og saksbehandler, sammenlignet med resultatene for institusjoner totalt. Resultater på spørsmål som omhandler rutiner og de voksne på institusjonen ligger litt foran.
- Enkelte spørsmål som omhandler kommunikasjon med fosterforeldre skårer noe lavere for fosterhjem i Region nord sammenlignet med resultatene for fosterhjem totalt. Det samme gjelder involvering i skriving av omsorgsplan. Resultatene for øvrig ligger likt med eller litt over fosterhjem totalt.

5.2.2 Region Midt-Norge

Region Midt-Norge oppnådde en svarprosent på 54 %. Dette er likt med undersøkelsen i 2011, og vesentlig opp fra undersøkelsen i 2010. Deltakelsen fra regionen holder seg dermed stabilt på et relativt høyt nivå i denne sammenhengen. Svarprosenten var henholdsvis 59 og 45 % for institusjon og fosterhjem. Som det ble påpekt i metodekapitlet utgjør barn og unge som bor i institusjon 72 % av alle deltakerne fra Region Midt-Norge.

Når snittskårene til Region Midt-Norge sammenlignes med totalresultatene i undersøkelsen viser dette at:

- Region Midt-Norge skårer noe lavere på generelle forhold som trivsel, trygghet og tillit sammenlignet med totalresultatene.
- Når det gjelder tiltakstypene ligger institusjonene i regionen omtrent på snittet med totalresultatene for institusjoner på generelle forhold, mens fosterhjem ligger likt med eller litt under totalresultatene for fosterhjem.

Alle barna og ungdommene i fosterhjem i regionen går på skole, og de oppgir å være på skolen hver dag. Resultatene for trivsel og betydning av dagtilbudet skiller seg ikke vesentlig fra totalresultatene for fosterhjem. For barn og unge i institusjon oppgir 88 % at de går på skole, mens 81 % oppgir at de benytter dagtilbudet sitt hver dag. Resultatene for trivsel og betydning av dagtilbudet ligger litt under totalresultatene for institusjon.

Andre tendenser i datamaterialet når snittresultatene vurderes er:

- Resultatene knyttet til det å ha en fast kontaktperson og få informasjon om det som skal skje fremover ligger litt foran for institusjoner i regionen sammenlignet med totalresultatene for institusjoner. Gjensidig tillit fra voksne skårer også noe høyere, samt enkelte av spørsmålene knyttet til hjelp fra de voksne ved institusjonen. Enkelte spørsmål som omhandler kommunikasjon med de voksne og kontakt med barnevernet skårer noe lavere sammenlignet med totalen.
- Spørsmålet som omhandler kunnskap om hvorfor man er i fosterhjemmet skårer noe lavere for fosterhjem i regionen sammenlignet med totalen for fosterhjem. Det samme gjelder enkelte spørsmål om medvirkning og kontakt med barnevernet. Øvrige spørsmål skårer omtrent likt som totalresultatene for fosterhjem. Hjelp til å holde kontakt med familien ligger litt foran.

5.2.3 Region vest

I Region vest oppnådde man en svarprosent på 67 % i årets undersøkelse, som er en forbedring på hele 12 prosentpoeng sammenlignet med undersøkelsen i 2011, og en vesentlig oppgang fra undersøkelsen i 2010. Svarprosenten for henholdsvis institusjon og fosterhjem var 80 og 59 %.

Sammenligner vi snittskårene i Region vest med totalresultatene i undersøkelsen viser dette at:

- Resultatene for de generelle forholdene i undersøkelsen, trivsel, trygghet og tillit, ligger omtrent likt med totalresultatene i undersøkelsen.
- Det samme bildet avtegner seg når vi ser på institusjonen isolert, mens det for fosterhjem ligger likt med eller noe under resultatene for fosterhjem totalt.

72 % av barn og unge i institusjon i regionen oppgir at de går på skole, mens en tilsvarende andel oppgir at de benytter sitt dagtilbud hver dag. Resultatene knyttet til trivsel og betydning av dagtilbudet skiller seg ikke nevneverdig fra snittet. 91 % av barn og unge i fosterhjem går på skolen, og en tilsvarende andel benytter seg av dagtilbudet sitt hver dag. Sammenlignet med resultatene for institusjonene totalt ligger snittskårene for institusjonene i regionen litt foran på spørsmålene om trivsel og betydning av dagtilbudet.

Andre tendenser i snittresultatene:

- Enkelte spørsmål som omhandler medvirkning og kommunikasjon med fosterforeldrene skårer noe lavere for fosterhjem i Region vest sammenlignet med resultatene for fosterhjem totalt. Øvrige resultater ligger omtrent likt med eller noe over totalen for fosterhjem.
- Resultatene for institusjonene i Region vest ligger gjennomgående likt med eller over totalresultatene for institusjon i undersøkelsen. Enkelte spørsmål under medvirkning ligger litt under snittet totalt.

5.2.4 Region øst

Region øst oppnådde en svarprosent på 46 %, den laveste i årets undersøkelse. Fordelt på tiltakstyper var svarprosenten 49 % for institusjonene og 42 % for fosterhjem. Svarprosenten for regionen totalt er likevel noe høyere sammenlignet med 2011, og den har dermed holdt seg forholdsvis stabil. Det er samtidig en vesentlig forbedring sammenlignet med 2010. 68 % av deltakerne fra Region øst bor i institusjon.

Snittskårene for Region øst viser at:

- Regionen skårer noe lavere på spørsmål om trygghet og tillit, mens trivsel er likt med snittet for totalresultatene.
- Resultatene for generelle forhold i fosterhjem i regionen skiller seg ikke nevneverdig fra totalresultatene for fosterhjem. For institusjoner ligger resultatene litt under på trygghet og tillit sammenlignet med institusjoner totalt, mens trivsel ligger litt foran.

76 % av barn og unge i institusjoner i regionen oppgir at de er skoleelever, mens 80 % oppgir at de benytter sitt dagtilbud daglig. Vurderingen av trivsel og betydningen av dagtilbudet ligger likt med eller litt foran sammenlignet med totalresultatene for institusjon. Ser en på resultatene for fosterhjem viser disse at 91 % går på skole, mens 95 % oppgir at de benytter dagtilbudet hver dag. Resultatene for oppfølgingsspørsmålene knyttet til dagtilbudet ligger omtrent på snittet for totalen av alle fosterhjem i undersøkelsen.

Andre tendenser i snittresultatene til Region øst er:

- Resultatene for institusjonene ligger omtrent på snittet med totalresultatene for institusjoner. Foruten de generelle forholdene som ble kommentert ovenfor, er det enkelte spørsmål som ligger litt under/over (-0,1/0,1), men det er ingen generelle tendenser når resultatene sammenlignes med totalresultatene for institusjon.
- Ser en på resultatene for fosterhjemmene i Region øst viser disse at skårene ligger litt over totalen på spørsmål om medvirkning, og litt under på spørsmål som omhandler kontakt med kommunalt barnevern. Øvrige resultater ligger omtrent på snittet for totalen.

5.2.5 Region sør

I Region sør oppnådde man en svarprosent på 61 %. Svarprosenten for henholdsvis institusjoner og fosterhjem i regionen var 69 og 56 %. Sammenlignet med tidligere år var svarprosenten hele 18 prosentpoeng høyere enn i 2011, noe som er den største fremgangen sammenlignet med øvrige regioner. Det var også en betydelig forbedring fra 2010.

Snittresultatene for Region sør viser at:

- Resultatene for generelle forhold som trivsel, trygghet og tillit ligger litt foran totalresultatene i undersøkelsen.
- Ser vi på tiltakstyper og resultatene på generelle forhold, viser disse at institusjonene skårer litt høyere på gjensidig tillit fra voksne og litt lavere på trivsel, men ellers likt som institusjonene totalt. Fosterhjemmene i Region sør ligger likt med eller litt foran totalen for alle fosterhjem i undersøkelsen.

Når det gjelder skolegang viser resultatene i Region sør at 79 % av barn og unge i institusjon går på skolen, mens 65 % oppgir at de benytter seg av dagtilbudet sitt daglig. Resultatene for oppfølgingsspørsmålene om dagtilbudet skårer omtrent likt med eller litt under totalskåren for institusjoner. 87 % av barn og unge i fosterhjem i regionen går på skolen, mens 93 % oppgir at de benytter seg av dagtilbudet sitt hver dag. Oppfølgingsspørsmålene ligger litt over sammenlignet med snittresultatene for fosterhjem totalt.

Andre tendenser i snittresultatene for Region sør er:

- I resultatene for institusjonene i regionen ser vi at skårene knyttet til dialog med og hjelp fra de voksne i tiltaket skårer noe lavere sammenlignet med totalen. Resultatene for medvirkning ligger litt foran totalen, mens øvrige spørsmål stort sett ligger omtrent på snittet.
- Resultatene for fosterhjem i regionen ligger likt med eller litt over totalresultatet for alle fosterhjem i undersøkelsen.

6. RESULTATER FORDELT PÅ KJØNN, ALDER OG BOTID

I dette kapittelet gis en kort gjennomgang av resultatene i undersøkelsen fordelt på bakgrunnsvariablene kjønn, alder og botid. Som nevnt i metodekapittelet har vi ikke hatt tilsvarende opplysninger for de som ikke har besvart undersøkelsen. Dette gjør at tolkninger av resultater må gjøres med forbehold om at fordelingen i målgruppen er ukjent. Vi kan ikke vite med sikkerhet om respondentene som har svart på undersøkelsen skiller seg vesentlig fra de som ikke har besvart undersøkelsen på disse variablene. Likevel kan det være verdt å merke seg forskjeller i svar på de ulike bakgrunnsvariabler, da de kan bidra til å identifisere de mest sårbare gruppene. Fordelingene mellom de ulike variablene viser at det er noen flere gutter enn jenter som har deltatt, og at nesten halvparten av respondentene er mellom 16 og 18 år (46 %). Fordelingen etter botid er noe mer jevn, likevel har omtrent en fjerdedel av respondentene bodd mellom 1-3 år i tiltaket. En sjekk av denne fordelingen på tiltakstype viser en klar tendens til lengre botid for barn og unge i fosterhjem sammenlignet med institusjon.

Som vi har sett i kapittel 4 er det forskjeller mellom hvordan barn og unge i henholdsvis fosterhjem og institusjon svarer på spørsmålene i undersøkelsen. Vi så i forrige kapittel at det ikke er mye som skiller barn og unge som bor i de ulike tiltakstypene med forskjellig eierform. Heller ikke i dette kapittelet vil vi gå gjennom alle resultatene i undersøkelsen, men først og fremst kommentere resultater for generelle forhold på tvers av bakgrunnsvariabler.

Resultatene viser at det først og fremst er tiltakstype som har forklaringskraft for forskjeller i svarfordelinger. Enkelte variasjoner på tvers av bakgrunnsvariabler er det, men de er større på tvers av tiltakstype enn innenfor den enkelte tiltakstype.

6.1 Resultater fordelt på kjønn

Dette avsnittet starter med en gjennomgang av generelle forhold i institusjoner, og hvordan gutter og jenter svarer på disse spørsmålene, jfr. tabell 6-1:

Tabell 6-1: Svarfordeling på generelle forhold etter kjønn i institusjoner

Institusjon		Kjønn	
		Gutt	Jente
		Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	15%	19%
	Litt uenig	18%	27%
	Litt enig	33%	32%
	Helt enig	31%	21%
	Vet ikke	2%	1%
	Total	343	277
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	13%	19%
	Litt uenig	12%	22%
	Litt enig	22%	21%
	Helt enig	49%	37%
	Vet ikke	4%	1%
	Total	343	277
Jeg stoler på de voksne her	Helt uenig	22%	30%
	Litt uenig	15%	23%
	Litt enig	24%	20%
	Helt enig	35%	24%
	Vet ikke	4%	3%
	Total	343	277
Jeg føler at de voksne her stoler på meg	Helt uenig	19%	25%
	Litt uenig	12%	12%
	Litt enig	27%	28%
	Helt enig	35%	28%
	Vet ikke	6%	7%
	Total	343	277

- Gjennomgående er det en større andel gutter som bekrefter påstandene om at de trives ved institusjonen de bor på, at de kjenner seg trygge, at de har tillit til de voksne og opplever gjensidig tillit, sammenlignet med jentene. Motsatt har jentene i større grad enn guttene sagt seg uenig i påstandene.
- Andelene «vet ikke» er omtrent like i begge grupper, men vi ser at det er en større andel gutter som svarer at de ikke vet om de føler seg trygg ved institusjonen sammenlignet med jentene.

Tabell 6-2 viser svarfordelingen mellom gutter og jenter i fosterhjem.

Tabell 6-2: Svarfordeling på generelle forhold etter kjønn i fosterhjem

Fosterhjem		Kjønn	
		Gutt	Jente
		Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	4%	5%
	Litt uenig	8%	9%
	Litt enig	25%	27%
	Helt enig	60%	57%
	Vet ikke	3%	2%
	Total	306	237
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	4%	5%
	Litt uenig	6%	10%
	Litt enig	11%	19%
	Helt enig	76%	63%
	Vet ikke	3%	3%
	Total	306	237
Jeg stoler på mine fosterforeldre	Helt uenig	8%	10%
	Litt uenig	6%	12%
	Litt enig	17%	16%
	Helt enig	66%	59%
	Vet ikke	3%	3%
	Total	306	237
Jeg føler at mine fosterforeldre stoler på meg	Helt uenig	9%	11%
	Litt uenig	9%	12%
	Litt enig	24%	23%
	Helt enig	51%	52%
	Vet ikke	8%	2%
	Total	306	237

Som det fremkommer av denne tabellen

- Er forskjellene mindre mellom jenter og gutter i fosterhjem sammenlignet med det vi så i tabell 6.1 for institusjoner.
- Det er likevel en tendens til at gutter i litt større grad svarer at de er enig i påstandene, spesielt på spørsmålet om de stoler på fosterforeldrene sine, og hvorvidt de føler seg trygg i fosterhjemmet.
- Sammenligner vi kjønnene på tvers av tiltakstyper så bekrefter dette bare bildet vi så i kapittel 4, nemlig at barn og unge i fosterhjem svarer gjennomgående mer positivt på generelle forhold sammenlignet med barn og unge i institusjon.

6.2 Resultater fordelt på alder

I dette avsnittet undersøker vi variasjon på tvers av aldersgrupper. Merk til dels store forskjeller i basestørrelser. Tabell 6-3 viser svarfordelingen på tvers av aldersgrupper blant barn og unge i institusjon.

Tabell 6-3: Svarfordeling på generelle forhold etter alder i institusjoner

Institusjon		Alder			
		9-12 år	13-15 år	16-18 år	Over 18 år
		Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	18%	21%	17%	11%
	Litt uenig	18%	26%	22%	13%
	Litt enig	33%	30%	34%	33%
	Helt enig	31%	19%	27%	42%
	Vet ikke	0%	4%	1%	2%
Total		39	170	356	55
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	21%	16%	16%	7%
	Litt uenig	5%	22%	16%	11%
	Litt enig	23%	19%	22%	18%
	Helt enig	46%	39%	43%	64%
	Vet ikke	5%	4%	3%	0%
Total		39	170	356	55
Jeg stoler på de voksne her	Helt uenig	18%	26%	27%	16%
	Litt uenig	13%	19%	20%	16%
	Litt enig	33%	23%	21%	22%
	Helt enig	36%	28%	28%	44%
	Vet ikke	0%	3%	4%	2%
Total		39	170	356	55
Jeg føler at de voksne her stoler på meg	Helt uenig	18%	22%	23%	16%
	Litt uenig	13%	16%	11%	7%
	Litt enig	26%	28%	27%	29%
	Helt enig	41%	28%	31%	44%
	Vet ikke	3%	6%	8%	4%
Total		39	170	356	55

Resultatene for institusjonene viser at når det gjelder trivsel så er det noe variasjon på tvers av aldersgrupper. En større andel av unge over 18 år og barna mellom 9 og 12 år svarer at de er «litt enig» eller «helt enig» i påstanden, sammenlignet med tilsvarende andeler for aldersgruppene 13-15 år og 16-18 år. Dette mønsteret avtegner seg også når vi ser på de øvrige påstandene knyttet til trygghet og tillit. For trygghet ser det ut til at det er aldersgruppen mellom 13-15 år som kjenner seg minst trygge.

Tabell 6-4 viser tilsvarende svarfordelinger for fosterhjem:

Tabell 6-4: Svarfordeling på generelle forhold etter alder i fosterhjem

Fosterhjem		Alder			
		9-12 år	13-15 år	16-18 år	Over 18 år
		Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	5%	7%	4%	0%
	Litt uenig	7%	10%	8%	13%
	Litt enig	21%	27%	27%	29%
	Helt enig	63%	55%	59%	58%
	Vet ikke	5%	1%	2%	0%
	Total	153	173	179	38
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	4%	7%	4%	0%
	Litt uenig	5%	9%	7%	13%
	Litt enig	8%	16%	20%	8%
	Helt enig	80%	66%	65%	76%
	Vet ikke	3%	2%	4%	3%
	Total	153	173	179	38
Jeg stoler på mine fosterforeldre	Helt uenig	5%	12%	8%	8%
	Litt uenig	3%	11%	11%	11%
	Litt enig	12%	18%	21%	8%
	Helt enig	77%	58%	56%	66%
	Vet ikke	3%	1%	4%	8%
	Total	153	173	179	38
Jeg føler at mine fosterforeldre stoler på meg	Helt uenig	7%	12%	11%	11%
	Litt uenig	8%	12%	10%	13%
	Litt enig	22%	24%	25%	16%
	Helt enig	59%	47%	49%	53%
	Vet ikke	4%	5%	6%	8%
	Total	153	173	179	38

Resultatene her viser at det er mindre variasjon på tvers av aldergrupper i fosterhjem sammenlignet med institusjoner. Ser vi isolert på trivsel viser tallene at de største andelen som har sagt seg enig i påstanden om at de «alt i alt har det bra der de bor nå» er blant de eldste barna og ungdommene, fra 16 år og oppover. Tryggheten og tilliten til fosterforeldrene er noe høyere blant de yngste barna (9-12 år). Disse barna oppgir også i større grad at de føler at fosterforeldrene stoler på dem. De eldste ungdommene (over 18 år) svarer i større grad «vet ikke» på spørsmålene om tillit, og det er også en mindre andel av disse som svarer enig på påstandene sammenlignet med de øvrige aldersgruppene.

6.3 Resultater fordelt på botid

I dette avsnittet ser vi på eventuelle forskjeller mellom barn og unge avhengig av deres botid i institusjonen. Merk til dels store forskjeller i basestørrelser både for institusjon og fosterhjem. Tabell 6-5 viser tallene for institusjon.

Tabell 6-5: Svarfordeling på generelle forhold etter botid i institusjoner

Institusjon		Botid					
		Under 1 mnd	Mellom 1-3 mnd	Mellom 4-7 mnd	Mellom 8-12 mnd	Mellom 1-3 år	Over 3 år
		Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	12%	19%	19%	17%	17%	11%
	Litt uenig	18%	26%	21%	25%	20%	18%
	Litt enig	41%	33%	30%	31%	34%	29%
	Helt enig	25%	19%	28%	25%	28%	43%
	Vet ikke	4%	2%	2%	1%	1%	0%
Total		51	121	140	115	165	28
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	6%	20%	16%	19%	14%	14%
	Litt uenig	8%	21%	16%	19%	14%	14%
	Litt enig	20%	15%	21%	22%	27%	18%
	Helt enig	63%	41%	43%	38%	43%	54%
	Vet ikke	4%	3%	4%	2%	2%	0%
Total		51	121	140	115	165	28
Jeg stoler på de voksne her	Helt uenig	16%	31%	26%	27%	24%	25%
	Litt uenig	12%	17%	21%	24%	18%	14%
	Litt enig	27%	20%	19%	24%	25%	14%
	Helt enig	37%	31%	30%	22%	30%	43%
	Vet ikke	8%	2%	4%	3%	3%	4%
Total		51	121	140	115	165	28
Jeg føler at de voksne her stoler på meg	Helt uenig	14%	24%	19%	27%	22%	25%
	Litt uenig	10%	11%	14%	14%	12%	7%
	Litt enig	35%	26%	25%	29%	29%	14%
	Helt enig	31%	32%	34%	23%	34%	46%
	Vet ikke	10%	7%	8%	8%	4%	7%
Total		51	121	140	115	165	28

Av tabell 6-5 kan vi se at de som har vært i institusjonen i under en måned trives relativt godt. Det er videre en tendens til at trivselen er litt lavere blant barn og unge som har vært der i noen måneder og opp til ett år, mens de som har vært der over ett år og lenger trives litt bedre. Den høyeste trivselen finner vi blant de som har vært i institusjonen i over tre år. Det samme bildet avtegner seg for trygghet. Merk at barn og unge som har vært i institusjonen mellom 1 og 3 måneder i minst grad sier seg enig i påstanden om trygghet. Når det gjelder tillit ser vi også at den er høyest blant dem som har vært der kortest tid (under 1 måned), sammenlignet med øvrige grupper. Den er lavest blant dem som har vært i institusjonen mellom 8 og 12 måneder, mens den er noe høyere blant de som har vært i institusjonene lengst.

Tabell 6-6 viser tilsvarende resultater for fosterhjem.

Tabell 6-6: Svarfordeling på generelle forhold etter botid i fosterhjem

Fosterhjem		Botid					
		Under 1 mnd	Mellom 1-3 mnd	Mellom 4-7 mnd	Mellom 8-12 mnd	Mellom 1-3 år	Over 3 år
		Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)	Andel (%)
Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå	Helt uenig	0%	5%	10%	9%	4%	1%
	Litt uenig	14%	8%	15%	6%	8%	6%
	Litt enig	21%	35%	22%	29%	26%	19%
	Helt enig	64%	49%	51%	53%	59%	72%
	Vet ikke	0%	2%	2%	3%	3%	1%
Total		14	85	81	66	156	141
Jeg føler meg trygg her	Helt uenig	0%	2%	14%	6%	4%	1%
	Litt uenig	14%	14%	7%	6%	6%	4%
	Litt enig	7%	12%	14%	15%	16%	15%
	Helt enig	79%	66%	64%	68%	69%	79%
	Vet ikke	0%	6%	1%	5%	4%	1%
Total		14	85	81	66	156	141
Jeg stoler på mine fosterforeldre	Helt uenig	7%	5%	19%	12%	8%	5%
	Litt uenig	14%	11%	6%	11%	8%	8%
	Litt enig	21%	13%	15%	12%	21%	16%
	Helt enig	57%	62%	59%	62%	60%	71%
	Vet ikke	0%	9%	1%	3%	3%	1%
Total		14	85	81	66	156	141
Jeg føler at mine fosterforeldre stoler på meg	Helt uenig	0%	8%	12%	9%	12%	9%
	Litt uenig	7%	8%	15%	11%	12%	7%
	Litt enig	29%	15%	23%	30%	22%	26%
	Helt enig	64%	58%	47%	47%	48%	55%
	Vet ikke	0%	11%	2%	3%	6%	4%
Total		14	85	81	66	156	141

Tabell 6-6 viser at det ikke er store variasjoner i trivsel på tvers av barn og unge som har ulik botid i fosterhjemmet. Den laveste trivselen ser vi blant barn og unge som har vært i fosterhjemmet mellom 4 og 7 måneder. Jo lenger man har vært i fosterhjemmet, jo mer trives man. De som akkurat har kommet til fosterhjemmet trives også godt. På de øvrige spørsmålene ser vi at det gjennomgående er slik at de som har vært der kortest og lengst tid opplever en noe høyere grad av trygghet og tillit mellom dem og fosterforeldrene.

Resultatene fordelt på botid uavhengig av tiltakstype bekrefter også bildet som avtegner seg i de to tabellene ovenfor: generelle forhold skårer noe bedre for de barna og ungdommene som akkurat har kommet til tiltaket, og så synker andelene som bekrefter påstandene med tiden, før vi ser at andelene øker igjen blant de som har vært i tiltaket i ett år eller mer. Jo lengre barna og ungdommene er i tiltaket jo mer trives de, og jo mer tillit har de til de voksne. De oppgir også i større grad at de er trygge jo lenger de har vært i tiltaket.

7. UTVIKLING FRA TIDLIGERE BRUKERUNDERSØKELSER

I dette kapittelet vil årets resultater kommenteres med henblikk på hvordan de har utviklet seg sammenlignet med tidligere gjennomførte undersøkelser, med et særlig fokus på utvikling 2011-2013. Det er verdt å ta forbehold om at vi vil peke på tendenser i datamaterialet, og at eventuelle forskjeller kan skyldes tilfeldigheter og/eller utvalgs-skjevheter.

Vi har sett til nå at det er forskjeller på tvers av tiltakstyper, og at barn og unge i fosterhjem gjennomgående svarer mer positivt på spørsmålene i undersøkelsen sammenlignet med de som bor i institusjon. Videre har de to foregående kapitlene vist at det ikke er vesentlige forskjeller på tvers av eierform og bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og botid. Resultatene viser at det først og fremst er tiltakstype som har forklaringskraft for forskjeller. Enkelte variasjoner på tvers av bakgrunnsvariabler er det, men de er større på tvers av tiltakstype enn innenfor den enkelte tiltakstype.

7.1 Overordnet utvikling

Deltakelsen i årets undersøkelse har som vi har sett, økt sammenlignet med undersøkelsen i 2011, og svarprosenten er betydelig større enn den var i 2010. Det er særlig enkelte regioner som har hatt fremgang i deltakelsen, mens den i andre regioner har gått litt opp eller forholdt seg relativt stabil. Som vi så i metodekapittelet har det også vært noe lettere å få barn og unge som bor i institusjon til å delta, sammenlignet med de som bor i fosterhjem.

En gjennomgang av totalresultatene for undersøkelsene viser at:

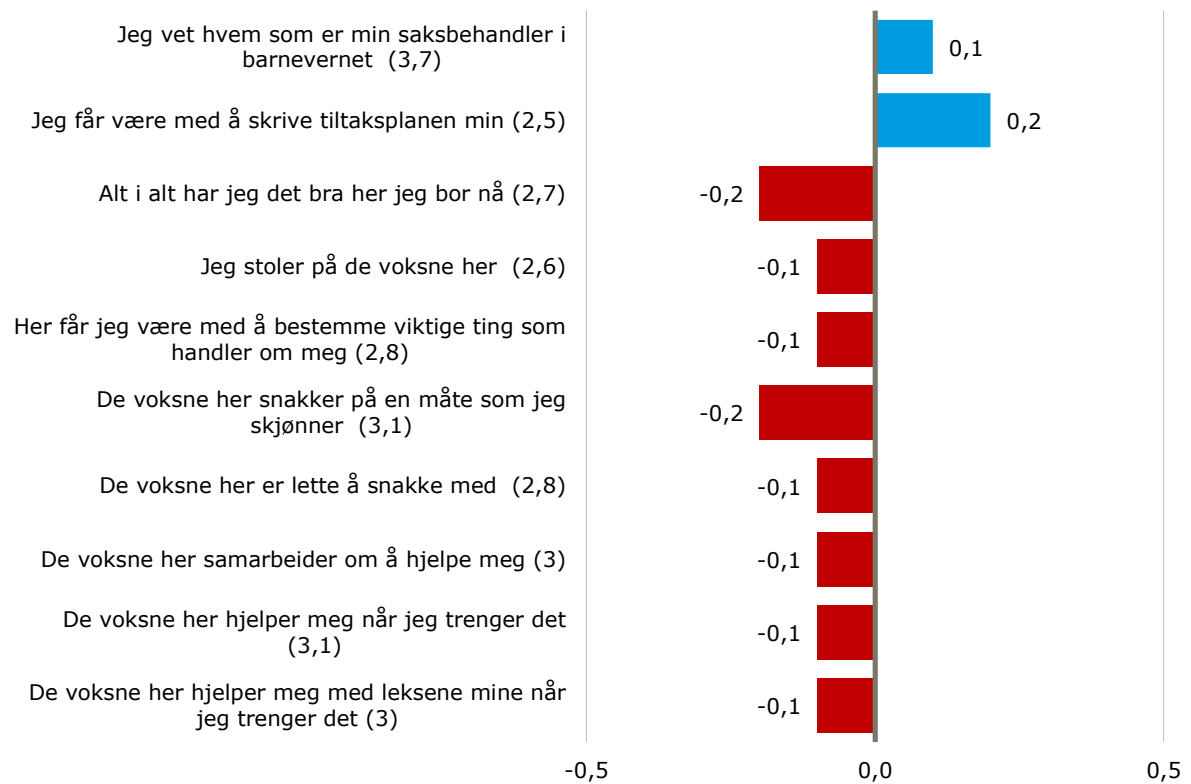
- Når snittskårene fra 2010 og 2011 sammenlignes er resultatene enten like eller høyere i 2011. Utviklingen mellom de to første undersøkelsene var dermed relativ positiv.
- Årets resultater sammenlignet med resultatene fra 2011 viser at det er en positiv utvikling på resultater knyttet til kontakt med kommunalt barnevern. Det er blant annet en forbedring av snittskår på spørsmål som: «Jeg får være med å skrive tiltaksplanen/omsorgsplanen min», «Min tilsynsfører bryr seg om hvordan jeg har det», «Jeg vet hvem som er min saksbehandler i barnevernet», «Det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren min». Merk samtidig at andelene «vet ikke» er relativt høye på dette området.
- Videre er det en negativ utvikling på to nøkkelkriterier: trygghet og trivsel. På spørsmålet om trivsel i tiltaket bekreftet 75 % av barn og unge i 2011 påstanden, tilsvarende andel i 2013 er på 71 %. Når det gjelder trygghet var det 79 % som sa seg enig i påstanden i 2011, mot 74 % i 2013.
- Det er også en tilbakegang på enkelte spørsmål som omhandler dialog, hjelp og bistand fra fosterforeldre/de voksne ved institusjonen.
- De omtalte forskjellene i snittskår mellom 2011 og 2013 er likevel ikke store (mellom +/- 0,2).
- Spørsmålene som omhandler skolegang, trivsel på og betydningen av skole er ikke direkte sammenlignbare da de er revidert sammenlignet med tidligere år. Tidligere har påstandene vært rettet bare til de som oppgir at de går på skole, mens de i årets undersøkelse også har blitt stilt til de som har oppgitt at de jobber/er i lære/i praksis. Historikk for disse spørsmålene er dermed ikke inkludert i årets rapportering.

7.1.1 Utvikling etter tiltakstype

For å undersøke utviklingen nærmere har vi gjort en analyse for å identifisere de ti største forskjellene i snittskår, uavhengig av fortegn, mellom årets undersøkelse og undersøkelsen i 2011. Ettersom vi har sett at det er forskjeller på tvers av tiltakstyper, er analysene laget for henholdsvis institusjoner og fosterhjem. Figur 7-1 og 7-2 viser resultatene. Disse gir en pekepinn på hvorvidt resultatene har utviklet seg i en positiv el-

ler negativ retning for de ulike tiltakstypene. Det er verdt å merke seg at det gjennomgående ikke er store forskjeller i snittskår mellom de ulike årene.

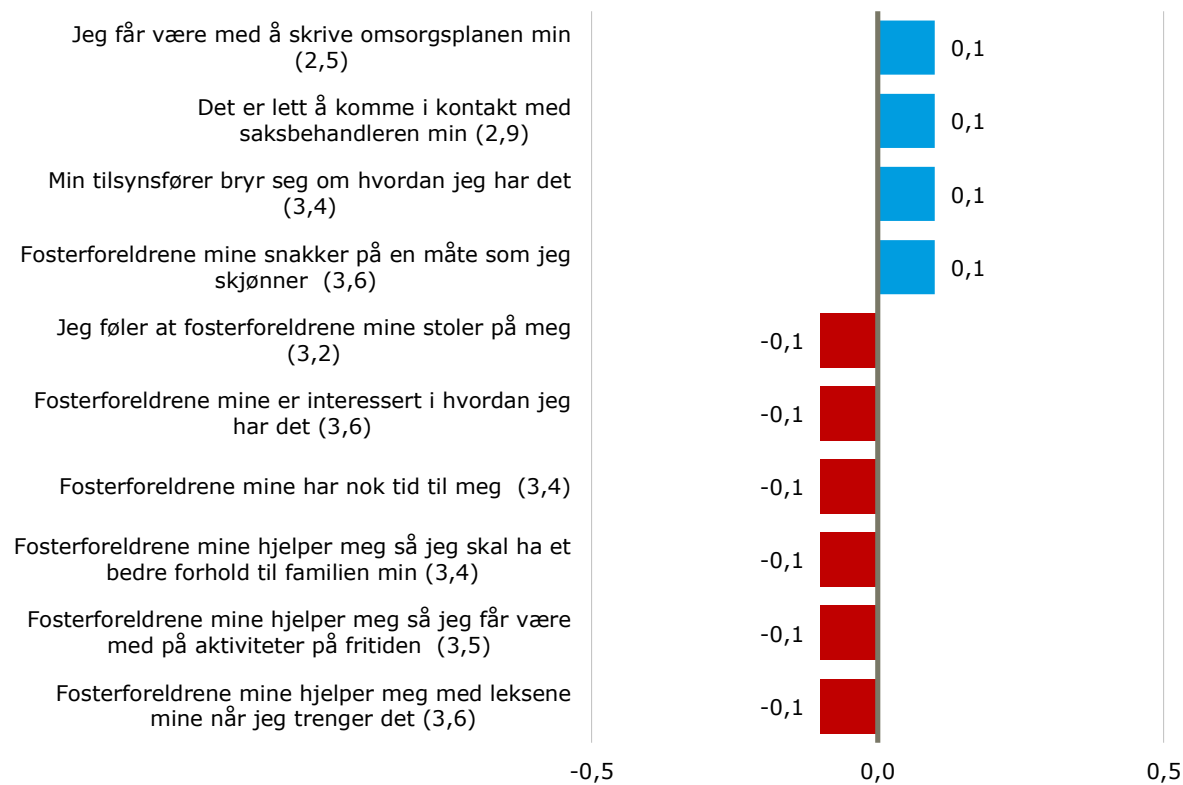
Figur 7-1: Ti største forskjeller 2013-2011 (snittskår i 2013 i parentes): Institusjon

For institusjonene viser analysen at sammenlignet med 2011, så er de største forskjellene i gjennomsnittsresultat med positivt fortegn knyttet til hvorvidt barna og ungdommene opplever å få være med å skrive tiltaksplanen sin og at de har kjennskap til saksbehandleren sin. Blant de største forskjeller med negativt fortegn finner vi to spørsmål som betraktes som generelle forhold: trivsel og tillit til de voksne. For trivsel var andelen som sa seg enig i påstanden 65 % i 2011, mot 59 % i 2013. Når det gjelder tillit til de voksne var andelen henholdsvis 56 % i 2011 og 52 % i 2013. Videre ser vi at snittresultat for spørsmål som omhandler medvirkning, dialog og kommunikasjon med de voksne samt hjelp og bistand fra de voksne går ned i 2013 sammenlignet med 2011. Samlet sett indikerer analysen at det er noen, relativt små, forskjeller i snittresultatene for institusjoner mellom 2013 og 2011, så er denne utviklingen i hovedsak negativ.

Tilsvarende analyse for fosterhjem, jfr. figur 7-2, viser at:

Figur 7-2: Ti største forskjeller 2013-2011 (snittskår i 2013 i parentes): Fosterhjem

Forskjellene mellom 2011 og 2013 er relativt små. Noen flere av de største forskjellene har et positivt fortegn sammenlignet med det den tilsvarende analysen for institusjoner viser. Vi ser at det også her er en positiv utvikling i spørsmål som omhandler kontakt med kommunalt barnevern. Spørsmål som har hatt en liten negativ utvikling er knyttet til opplevd tillit, hjelp og bistand fra fosterforeldrene. Når det gjelder opplevd tillit fra fosterforeldrene var det en andel på 77 % som sa seg enig i påstanden i 2011 mot 75 % i 2013. Analysen viser overordnet at snittresultatene i henholdsvis 2011 og 2013 er relativt jevne for fosterhjem.

8. INNSATSOMRÅDER

Barnevernet er regulert både av lover og av dokumentert forskning på hva som virker og hva som har betydning for barn og unges utvikling. Formålet med å gjennomføre brukerundersøkelser er å få mer kunnskap om hvordan tjenestemottakere opplever det tilbudet de får. Brukerundersøkelsen er med andre ord bare en av mange kilder som informerer administrativ og politisk ledelse om hvilke prioriteringer de bør gjøre for å videreutvikle barnevernet.

Kunnskapen som erverves gjennom brukerundersøkelser kan brukes på en rekke ulike måter. For det første kan en velge å se på det som brukernes dom over hvilket tilbud de mottar. Alle brukere av offentlige tjenester skal få si sin mening, og en brukerundersøkelse er således et enkelt verktøy for brukermedvirkning. Undersøkelsen vil kunne gi en tilstandsrapport til det enkelte tiltak om hva som er styrker og utfordringer, samtidig som de aggregerte resultatene vil kunne peke på generelle tendenser og gi nyttig styringsinformasjon til administrativ og politisk ledelse. For det andre kan resultatene brukes til å overvåke utvikling over tid, og se hvilke områder brukerne vurderer som gode og mindre gode fra år til år. Som vi så i forrige kapittel er det enkelte forskjeller i resultatene i de gjennomførte brukerundersøkelsene. På bakgrunn av disse momentene kan en iverksette tiltak for å forbedre resultatene på et område. For at ressurser skal bli rettet mot tiltak som har betydning for hvor tilfreds brukerne er med det helhetlige tilbudet, og for å forstå hvordan resultatene fra brukerundersøkelsen kan brukes, er det imidlertid også nyttig å identifisere hvilke områder som bør styrkes for å heve brukeropplevelsene av tjenestene. I dette siste kapittelet presenterer vi noen analyser som bidrar til å gi retning for en konstruktiv oppfølging av brukerundersøkelsens resultater.

8.1 Hvilke forhold har betydning for tilfredshet?

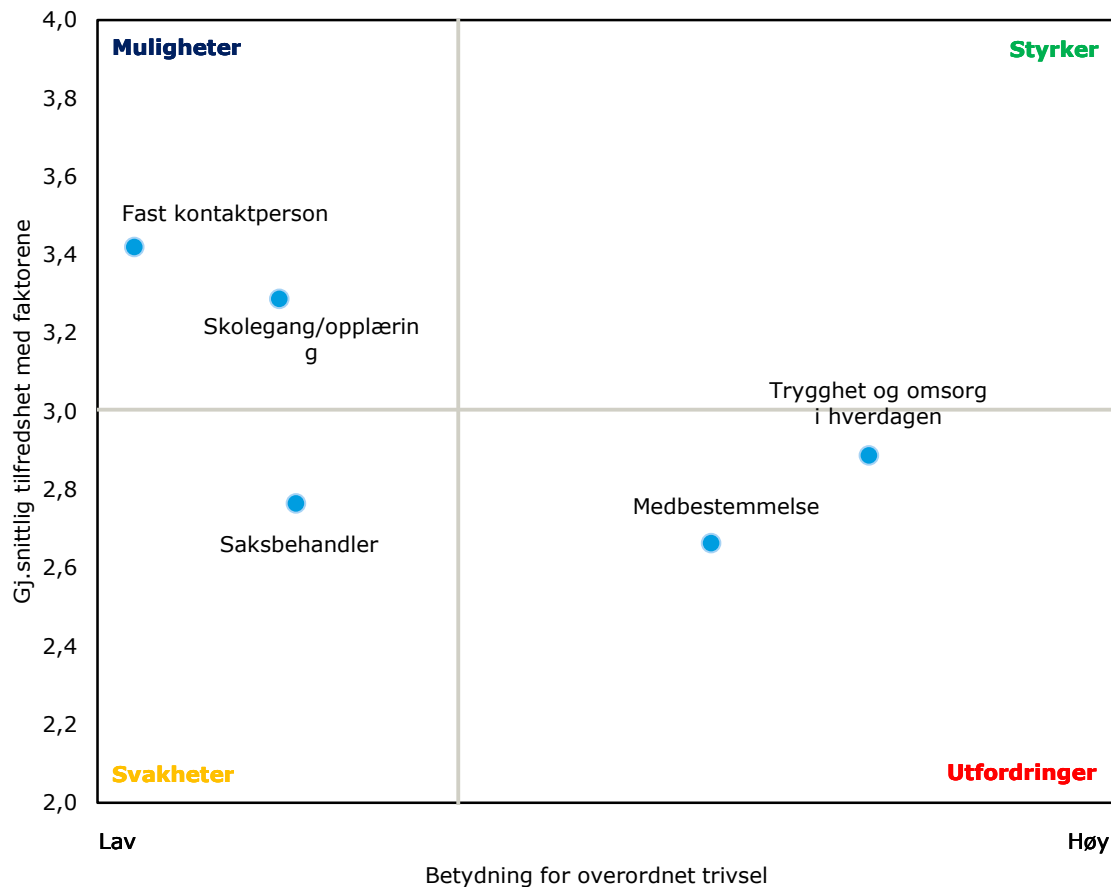
For å kunne identifisere innsatsområder er en enkel og ofte benyttet metode i undersøkelser som måler tilfredshet å identifisere hvilke enkeltspørsmål og/eller tema som oppnår lavest skår. Denne fremgangsmåten har imidlertid en svakhet ved at den ikke tar hensyn til hvorvidt områdene har noen faktisk og direkte betydning for brukernes tilfredshet.

Spørsmålenes direkte betydning på samlet tilfredshet slik de fremstår i undersøkelsen kan imidlertid beregnes statistisk ved faktor- og regresjonsanalyser. Formålet med analysene er å identifisere hvilke faktorer som har størst betydning for om barna og ungdommene har det bra i tiltaket i de bor i. Ved hjelp av faktoranalyse blir et antall underliggende dimensjoner i datamaterialet identifisert. Eksempelvis kan analysen av datamaterialet vise at spørsmålene som omhandler hjelp og bistand fra voksne er nært forbundet med hverandre. De betraktes derfor analytisk som uttrykk for en og samme underliggende faktor. Disse faktorene er ofte, men ikke nødvendigvis alltid, sammenfallende med temaene i spørreskjemaet. Faktorene blir benyttet som uavhengige variabler i den påfølgende regresjonsanalysen, hvor påstanden "Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå" er avhengig variabel.

Overordnet sett gir disse analysene svar på hvilke forhold barn og unge i barneverntiltak er mest tilfredse med og om de har betydning for om barnet/ ungdommen også har det bra alt i alt. Sagt på en annen måte, først identifiseres *hvilke faktorer* som har direkte betydning for om barna svarer at de alt i alt har det bra, deretter *hvor tilfredse* barna og ungdommene er med disse faktorene. Ettersom vi har identifisert at det er variasjon i svarmønstrene for barn og unge i henholdsvis institusjon og fosterhjem, så har vi gjennomført disse analysene for de to tiltakstypene separat. Resultatene fra analysene presenteres i et innsatskart, som gir en oversikt over hvilke faktorer som kan betraktes som styrker, utfordringer, muligheter og svakheter.

Figur 8-1 viser resultatene fra betydningsanalysen som er gjennomført for institusjoner. I denne er det kun inkludert spørsmål som ble stilt til barn og unge i institusjon.

Figur 8-1: Innsatskart for institusjoner

Den horisontale akse viser betydningen av faktoren for overordnet trivsel, mens den loddrette viser til gjennomsnittlig tilfredshet med faktoren. Denne beregnes på bakgrunn av snittskår for de spørsmålene som inngår i faktoren. For barn og unge i institusjon er de viktigste forholdene for om de har det bra der de bor nå (overordnet trivsel i institusjonen) følgende (fra høy til lav):

- Trygghet og omsorg i hverdagen
- Medbestemmelse
- Saksbehandler
- Skolegang/Opplæring
- Fast kontaktperson

Vi ser videre at de to viktigste faktorene, **trygghet og omsorg i hverdagen**, samt **medbestemmelse**, havner i sonen «utfordringer». Dette innebærer at de har høy betydning for om barna og ungdommene har det bra i institusjonen, men at det er relativt lav tilfredshet med faktorene. I sonen «svakheter» finner vi faktoren **saksbehandler**. Denne faktoren har vesentlig mindre betydning enn de to nevnte, og det er også relativt lav tilfredshet med faktoren. I sonen «muligheter» finner vi de faktorene som har relativt lav betydning for overordnet trivsel, men som barna og ungdommene er relativt tilfreds med. Disse handler om det å ha en fast kontaktperson ved institusjonen og om de trives godt med skole/opplæring og ser betydningen av det. Oppsummert viser innsatskartet at det er en styrking av barn og unges opplevelse av trygghet og omsorg i hverdagen samt opplevd medbestemmelse som vil kunne heve brukeropplevelsen mest for barn og unge i institusjon. Disse to faktorene inneholder imidlertid mange spørsmål, så det er nødvendig å skape en større forståelse av hvilke konkrete forhold som inngår. Tabell 8-1 viser hvilke spørsmål som inngår i de to faktorene, samt gjennomsnittsskåren på det enkelte spørsmål.

Tabell 8-1: Spørsmål som inngår i faktorene "Trygghet og omsorg i hverdagen" og «Medbestemmelse» i betydningsanalysen for institusjoner

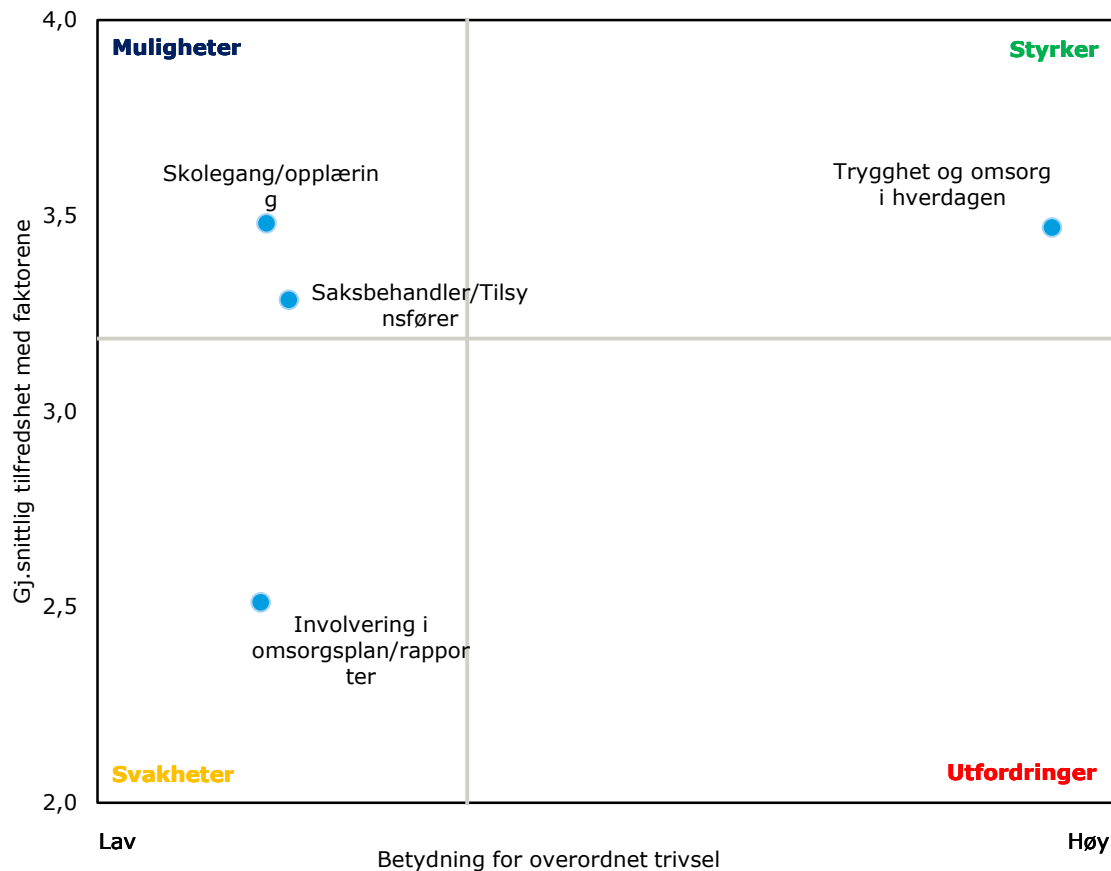
Faktor	Spørsmål	Gjennomsnitt
Trygghet og omsorg i hverdagen	De voksne her hjelper meg når jeg trenger det	3,1
	De voksne her er lette å snakke med	2,8
	De voksne her er interessert i hvordan jeg har det	3,1
	De voksne her samarbeider om å hjelpe meg	3,0
	De voksne her har nok tid til meg	2,7
	De voksne her hjelper meg med leksene mine når jeg trenger det	3,0
	Jeg kan snakke med de voksne her om ting jeg synes er vanskelig	2,8
	Jeg stoler på de voksne her	2,6
	Her er det faste møter hvor jeg kan snakke med de voksne	2,9
	De voksne her hjelper meg så jeg får være med på aktiviteter på fritiden	3,1
	De voksne her oppmuntrer meg til å gå på skolen	3,1
	De voksne her forteller meg om hva som skal skje framover	2,7
	Jeg føler meg trygg her	3,0
	Jeg har blitt fortalt hva som er mine rettigheter på stedet der jeg bor	2,8
	De voksne her hjelper meg når jeg vil snakke med min saksbehandler i barnevernet	3,1
	Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg	2,3
	De voksne her snakker på en måte som jeg skjønner	3,1
	De voksne her hjelper meg så jeg skal ha et bedre forhold til familien min	2,9
	Jeg føler at de voksne her stoler på meg	2,7
Medbestemmelse	Her får jeg være med å bestemme viktige ting som handler om meg	2,8
	Her får jeg være med å bestemme over hverdagen min	2,9
	Jeg får være med på å bestemme hvilke regler som skal gjelde på stedet der jeg bor	2,0
	Her får jeg være med å bestemme hva jeg skal få hjelp til	2,9

Den gjennomsnittlige skåren for faktoren «Trygghet og omsorg i hverdagen» er 2,9, mens den for «Medbestemmelse» er 2,7. Den førstnevnte faktoren handler om omsorg, praktisk bistand og hjelp, tillit til de voksne, trygghet og kommunikasjon, mens den sistnevnte handler om medvirkning på viktige ting, hverdagen og hva en skal få hjelp til.

Spørsmålene med høyest snittskår (over 3,0) i den førstnevnte faktoren er relatert til omsorg (*hjelper når jeg trenger det, interessert i hvordan jeg har det, oppmuntrer til å gå på skole, samarbeider om å hjelpe meg*), praktisk bistand (*hjelp til å delta på fritidsaktiviteter, til å snakke med saksbehandler, med lekser*), trygghet og at de voksne snakker på en måte som den enkelte forstår. Spørsmål med lavest snittskår (under 3,0) er knyttet til kommunikasjon og tillit (*lette å snakke med, nok tid til meg, snakke om ting som er vanskelig, stoler på de voksne, faste møter, får vite hva som skal skje fremover og hva som står i rapporter, gjensidig tillit*). Spørsmålene i den sistnevnte faktoren, har alle en relativ lav snittskår. Resultatene viser at det først og fremst er en økt grad av medbestemmelse/medvirkning og de voksnes relasjonsbygging som er viktig for å styrke tilfredsheten med det barna og ungdommene i institusjoner opplever som viktigst.

Figur 8-2 viser resultatene fra betydningsanalysen for fosterhjem. I analysen er det kun inkludert spørsmål som ble stilt til barn og unge i fosterhjem.

Figur 8-2: Innsatskart for fosterhjem

Innsatskartet for fosterhjem understreker at barn og unge generelt er noe mer tilfreds med forholdene som er dekket i undersøkelsen sammenlignet med barn og unge i institusjon. De faktorene som har størst betydning for overordnet trivsel er (fra høy til lav):

- Trygghet og omsorg i hverdagen
- Saksbehandler/tilsynsfører
- Skolegang/Opplæring
- Involvering i utarbeidelse av omsorgsplan og innsyn i rapporter

Det er også her **trygghet og omsorg i hverdagen** som er den klart viktigste faktoren for den overordnede trivselen i fosterhjemmet. Den gjennomsnittlige tilfredsheten med faktoren er på 3,5, noe som plasserer den i sonen «styrker». Det er altså en faktor med høy betydning og som barn og unge i fosterhjem er relativt tilfreds med. **Skolegang/opplæring** og **saksbehandler/tilsynsfører** plasserer seg i «muligheter», ettersom de har en relativ lav betydning, men likevel er det en ganske høy tilfredshet med disse faktorene. Til sist ser vi at involvering i å utarbeide omsorgsplan og innsyn i rapporter er en faktor med relativ lav betydning og tilfredshet, den er dermed en «svakhet». I motsetning til innsatskartet for institusjoner plasserer ingen av faktorene seg i sonen «utfordringer». Det kan likevel være nyttig å se på hvilke spørsmål som inngår i faktoren med størst betydning, ettersom det er mange spørsmål og ikke alle har en like høy gjennomsnittsskår. Med andre ord er ikke nødvendigvis tilfredsheten like høy med alle forhold som går inn i denne faktoren. Tabell 8-2 gir en oversikt over spørsmålene i faktoren trygghet og omsorg i hverdagen, med tilhørende gjennomsnittsskår.

Tabell 8-2: Spørsmål som inngår i faktoren "Trygghet og omsorg i hverdagen" i betydningsanalysen for fosterhjem

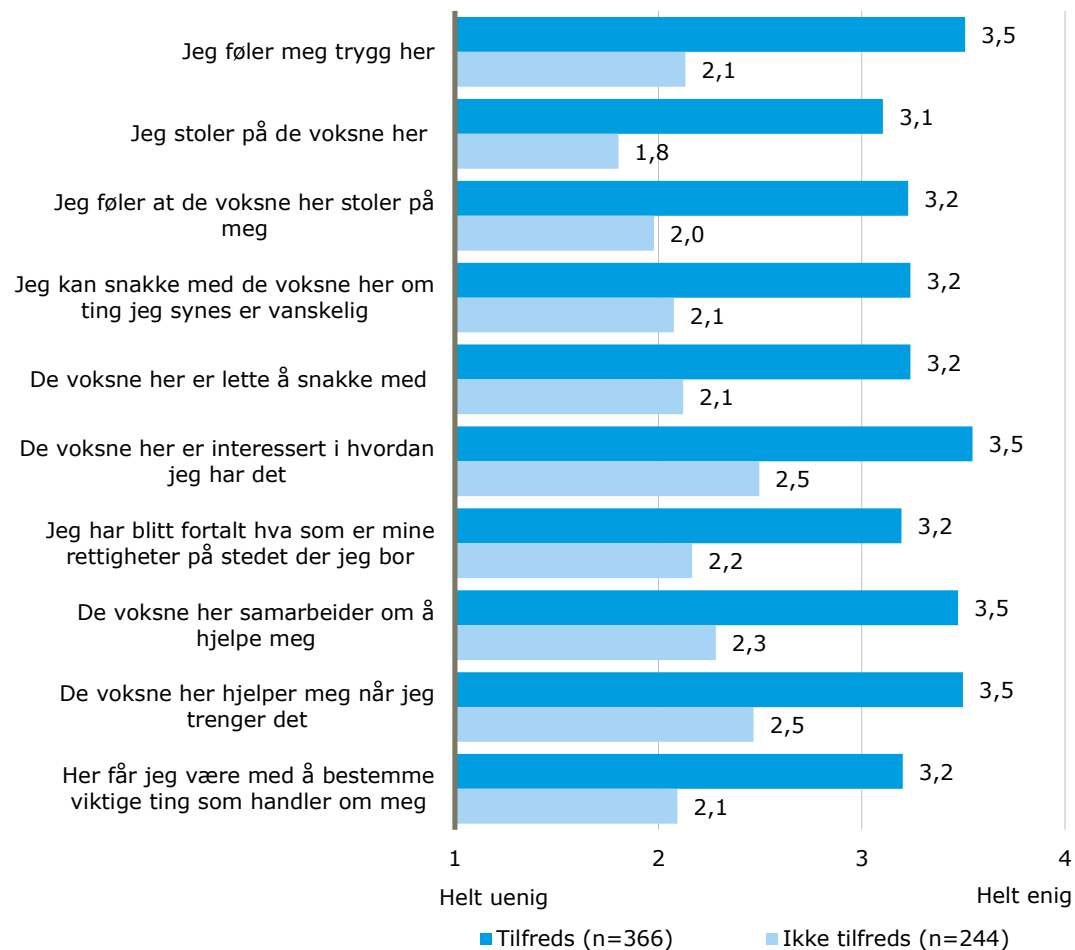
Faktor	Spørsmål	Gjennomsnitt
Trygghet og omsorg i hverdagen	Jeg stoler på fosterforeldrene mine	3,4
	Fosterforeldrene mine hjelper meg når jeg trenger det	3,6
	Fosterforeldrene mine er interessert i hvordan jeg har det	3,6
	Jeg føler meg trygg her	3,6
	Jeg kan snakke med fosterforeldrene mine om ting jeg synes er vanskelig	3,3
	Fosterforeldrene mine er lette å snakke med	3,3
	Fosterforeldrene mine hjelper meg når jeg vil snakke med min saksbehandler i barnevernet	3,6
	Fosterforeldrene mine hjelper meg så jeg skal ha et bedre forhold til familien min	3,4
	Fosterforeldrene mine har nok tid til meg	3,4
	Fosterforeldrene mine hjelper meg så jeg får være med på aktiviteter på fritiden	3,5
	Jeg føler at fosterforeldrene mine stoler på meg	3,2
	Fosterforeldrene mine oppmuntrer meg til å gå på skolen	3,6
	Fosterforeldrene mine hjelper meg med leksene mine når jeg trenger det	3,6
	Her får jeg være med å bestemme hva jeg skal få hjelp til	3,4
	Fosterforeldrene mine snakker på en måte som jeg skjønner	3,6

Som tabell 8-2 viser er gjennomsnittsskårene relativt sett høye sammenlignet med tilsvarende resultater for barn og unge i institusjon. De høyeste snittskårene dreier seg om trygghet, omsorg og praktisk bistand (*føler meg trygg her, interessert i hvordan jeg har det, oppmuntrer til å gå på skole, hjelp når jeg trenger det, hjelp til å snakke med saksbehandler, hjelp til lekser*). De laveste snittskårene handler om gjensidig tillit og kommunikasjon (*stoler på meg, snakke om ting som er vanskelig, lette å snakke med*). Det er dermed et forbedringspotensial knyttet til enkelte forhold som inngår i faktoren, selv om snittskårene er relativt høye på en 4-punktsskala. Det er også et lignende mønster til det vi så for institusjonene.

8.2 Hva er de største forskjellene mellom barn/ungdom som trives godt og mindre godt?

De neste analysene gir en pekepinn på hvilke områder/tema som i hovedsak skiller de som har oppgitt at de alt i alt har det bra der de bor (svarer «litt enig» eller «helt enig») og de som har oppgitt at de alt i alt ikke har det bra der de bor (svarer «litt uenig» og «helt uenig»). Figur 8-3 viser resultatene for analysen som er gjort for institusjoner.

Figur 8-3: De ti største forskjellene mellom barn og unge som alt i alt har det bra der de bor, og barn og unge som alt i alt *ikke* har det bra der de bor: Institusjon

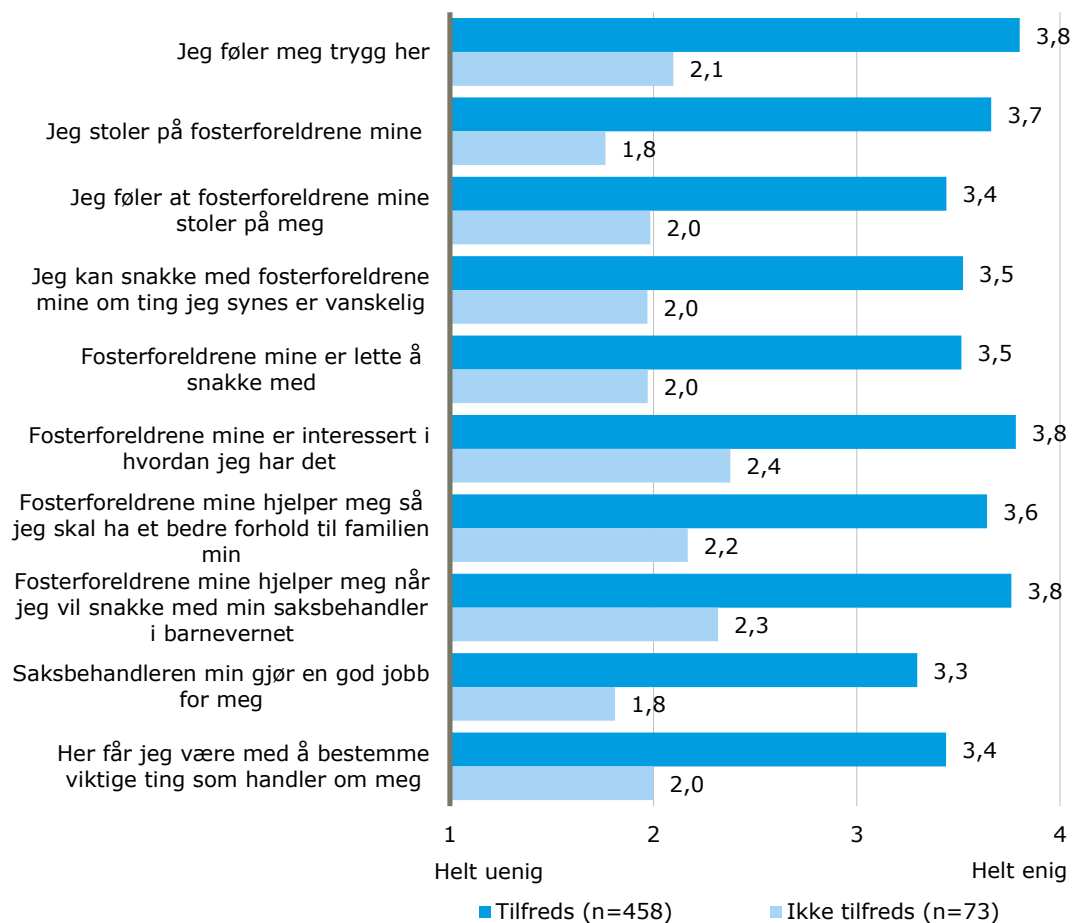

Resultatene for institusjon viser at forhold som skiller de som oppgir at de trives og ikke trives der de bor nå er:

- Trygghet og tillit mellom dem selv og de voksne ved institusjonen
- God dialog og kommunikasjon med de voksne
- God informasjon om hva som er rettighetene til den enkelte på stedet de bor
- Hjelp og involvering fra de voksne
- Medbestemmelse

Tilsvarende analyse for fosterhjem er presentert i figur 8-4. Merk at antallet som har oppgitt at de er tilfreds og ikke tilfreds er noe mer skjevfordelt sammenlignet med det vi så for institusjoner.

Figur 8-4: De ti største forskjellene mellom barn og unge som alt i alt har det bra der de bor, og barn og unge som alt i alt ikke har det bra der de bor: Fosterhjem

Resultatene viser at det som i størst grad skiller de som trives og ikke trives så godt i fosterhjem er:

- Opplevd trygghet og tillit mellom en selv og fosterforeldrene
- God dialog og kommunikasjon med fosterforeldrene
- Opplevelsen av at fosterforeldrene er interessert i hvordan de har det
- Hjelp til å ha et bedre forhold med biologisk familie og kontakt med saksbehandler
- Tilfredshet med saksbehandlers jobb
- Medbestemmelse

Vi ser at det er flere av forholdene som går igjen for barn og unge i begge tiltakstyper. Videre stemmer disse resultatene godt overens med det bildet som kom frem i undersøkelsen i 2011. Da ble det riktignok gjennomført en analyse på totaltallene, men den viste at det var trygghet og tillit til de voksne/ fosterforeldrene som i størst grad skilte de som oppga å ha det bra alt i alt og de som ikke hadde det (*trygghet, stoler på de voksne*). De andre forholdene som det var størst forskjeller i 2011, var medbestemmelse (*bestemme viktige ting, hva jeg skal få hjelp til, hva skjer i fremtiden*) og kommunikasjon (*snakke om ting som er vanskelig, lett å snakke med*).

8.3 Funn fra de åpne spørsmålene

I spørreskjemaet ble barna og ungdommene også invitert til å skrive inn en kommentar med egne ord dersom de ønsket det. Disse er sammenfattet på bakgrunn av tiltakstype og fremstilles nedenfor. I likhet med resultatene for de øvrige spørsmålene reflekterer disse kommentarene tendensen til at barn og unge i fosterhjem er mer tilfreds sammenlignet med barn og unge i institusjon. Felles for begge tiltakstyper er at flere uttrykker et sterkt ønske om at man (barnevernet, saksbehandlere, fosterforeldre og an-

satte i institusjon) skal ha mer kunnskap om psykisk helse. Det er flere barn og unge som syns det er for lite fokus på psykisk helse og hvordan barna kan hjelpes. Videre er det flere som nevner at det skulle være et større fokus på «barnets beste» og at de biologiske foreldrene skal ha mindre innsyn/rett til innsyn i barnets papirer.

8.3.1 Kommentarer fra barn og ungdom som bor i institusjoner

De åpne kommentarene fra barn og unge på institusjon viser at flere er fornøyde med at barnevernet har fått dem ut av en «ond sirkel», et ustabilt hjem og at de forbedrer seg/lærer forskjellen på rett og galt ved å bo i institusjonen. Flere påpeker at de får motivasjon til å gå på skole og ta en utdanning. Det er også flere som påpeker at barnevernet «hjelper meg». Likevel er det en del punkter hvor kommentarene peker på mer negative sider. Det er en del fellestrekk i disse kommentarene:

- lite tid/problemer med saksbehandler
- lite kommunikasjon/respekt (sliter med å bli hørt av ansatte på institusjonen, samt saksbehandler)
- tid og tilstedeværelse fra de ansatte
- Samvær med familien og informasjon om veien fremover

Som vi så i brukerundersøkelsen i 2011 er det et hovedtrekk i kommentarene at barn og unge i institusjon nevner at de har problemer med å få kontakt med saksbehandleren, samt at saksbehandler ikke har kunnet tilby god nok hjelp. Dette samsvarer med de resultatene vi har sett for kontakt og kommunikasjon med kommunalt barnevern i kapittel 4. Flere av barna og ungdommene nevner også at det er lite kommunikasjon mellom ansatte og de som bor i institusjonen. Som i 2011 påpeker en del at de sliter med å få respekt og bli hørt av de ansatte. Videre er det flere som er svært misfornøyde med at de ansatte/saksbehandler har svært liten tid til hver enkelt. Det er også et gjennomgående tema at barna/ungdommene ønsker seg mer tid med de voksne. Flere av de åpne kommentarene beskriver frustrasjon i tilknytning til oppfølging og informasjon. Det er også flere som nevner at de har problemer knyttet til rus. Dette gir også utslag i kommentarer der enkelte syns det er svært ubehagelig/krevende å bo i et miljø der rus er et utbredt problem.

8.3.2 Kommentarer fra barn og ungdom som bor i fosterhjem

Kommentarene fra barn og unge i fosterhjem er generelt mer positive, og dette sammenfaller med de resultatene vi har sett i de foregående kapitlene. Svært mange av barna og ungdommene sier at de er fornøyde med å bo i fosterhjem, og at det er fint å se hvordan det er å bo i en «normal familie». En del uttrykker stor tilfredshet med fosterhjemmet sitt, og mange uttrykker at det føles trygt og at de får mye støtte. Det er en god del av barna og ungdommene i fosterhjem som påpeker at de har det bra. I likhet med de åpne kommentarene fra barn og unge i institusjon er det også noen mer kritiske kommentarer som går igjen:

- Kontakt med familie, ønsker mer samvær/tid
- At systemet med å få tildelt et fosterhjem går for tregt
- Lite kontakt med saksbehandler og ønske om å bli hørt

Det ser ut som at flere barn og unge i fosterhjem har et ønske om å se sin familie oftere. En del uttrykker ønske om flere helgebeseøk (og besøk over lenger tid). Flere av barna og ungdommene i fosterhjem påpeker at de skulle ønske systemet kunne behandlet saken deres raskere, slik at de tidligere kunne fått tildelt et nytt hjem. I likhet med kommentarene fra barn og unge i institusjon er det også flere som nevner at de ikke har kontakt eller lite kontakt med sin saksbehandler. Videre er det en del barn og unge i fosterhjem som nevner at de ønsker seg mer medbestemmelse, samt at de kan ha mer frihet. Spesielt er det flere som uttrykker et ønske om flere goder (som tv og mobiltelefon) og mer penger.

8.4 Oppsummering

I dette kapitlet har Rambøll gjennomgått analyser som skal bidra til å gi retning for en konstruktiv oppfølging av brukerundersøkelsens resultater. Vi har sett at det er forskjeller i hvordan barn og unge i henholdsvis institusjon og tiltak svarer, og analysene er gjennomført på bakgrunn av tiltakstype. Det er noen forskjeller i hvordan barn og unge vurderer ulike forhold som viktig for overordnet trivsel, men det er likevel de samme momentene som går igjen med høy betydning på tvers av tiltakstyper. Det er særlig forhold som handler om trygghet og omsorg i hverdagen som har høy betydning for om man har det bra der man bor. Barn og unge i institusjoner er mindre tilfreds med forhold som inngår i denne faktoren sammenlignet med de som bor i fosterhjem. Resultatene viser at det for institusjoner først og fremst er en økt grad av medbestemmelse/medvirkning og de voksnes relasjonsbygging som er viktig for å styrke tilfredsheten med det barna og ungdommene der opplever som viktigst. De laveste snittskårene innen faktoren «trygghet og omsorg i hverdagen» for fosterhjem handler om gjensidig tillit og kommunikasjon (*stoler på meg, snakke om ting som er vanskelig, lette å snakke med*). Det er dermed et forbedringspotensial knyttet til enkelte forhold, selv om snittskårene for disse spørsmålene er relativt høye på en 4-punktsskala.

Når vi ser på hva som er de største forskjellene mellom de som oppgir at de trives og de som ikke trives i tiltaket, så går mange av forholdene som ble identifisert i betydningsanalysen igjen, på tvers av tiltakstyper. Dette handler i grove trekk om:

- Trygghet og tillit mellom dem selv og de voksne/fosterforeldrene
- God dialog og kommunikasjon med de voksne/fosterforeldrene
- Hjelp og involvering fra de voksne/fosterforeldrene
- Medbestemmelse

I likhet med resultatene for de øvrige spørsmålene reflekterer kommentarene som er avgitt i undersøkelsen tendensen til at barn og unge i fosterhjem er mer tilfreds sammenlignet med barn og unge i institusjon.

9. BUFDIRS DRØFTING AV OG OPPFØLGING AV FUNNENE

Resultatene fra brukerundersøkelsen i 2013 er ærlige, tydelige og viktige for arbeidet med å heve kvaliteten i barnevernet, og funnene viser noen av de utfordringer barnevernet har. Resultatene tegner et overordnet bilde av at de fleste barn og unge har det bra der de bor, er trygge og har tillit til de voksne i barneverntiltaket. Dette er et viktig og positivt funn. Samtidig ser vi at dette ikke gjelder alle. Vi ser blant annet at tilfredsheten generelt er lavere hos barn og unge i barneverninstitusjon enn i fosterhjem. Barn og unge i fosterhjem vurderer kommunikasjonen og dialogen med voksenpersoner, grad av medvirkning, hjelp og bistand fra voksne som gjennomgående noe bedre enn barn og unge i barneverninstitusjon. Skoledeltakelsen er også høyere blant de i fosterhjem. Forskjellene mellom barn i barneverninstitusjon og fosterhjem er imidlertid mindre når det gjelder hvordan kontakt med kommunalt barnevern oppleves, generell trivsel i tiltaket og betydningen av dagtilbudet for den enkelte. I brukerundersøkelsen fremgår det altså med all tydelighet at det er tiltakstype, hvorvidt man bor i barneverninstitusjon eller fosterhjem, som er utslagsgivende for resultatene, og at dette går i favør til fosterhjem. De øvrige kjennetegnene resultatene er splittet på, slik som tiltakets eierform og bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og botid, har langt mindre betydning.

Flere forhold kan være med på å forklare hvorfor nettopp tiltakstype har så stor utslagskraft på resultatene. At barn og unge i fosterhjem generelt er mer tilfreds enn barn og unge i barneverninstitusjon kan knyttes til at et fosterhjem kan tilby en omsorgsramme som er mer lik en ordinær familiesituasjon, enn hva rammene for en barneverninstitusjon kan tilby. Barnet eller ungdommen i et fosterhjem er stort sett det eneste fosterbarnet i familien, og omsorgspersonene forblir de samme hele tiden. Det er sannsynlig å tenke seg at disse forholdene i større grad bidrar til kontinuitet og forutsigbarhet for barn plassert i fosterhjem. Det er og sannsynlig at fosterhjem gir bedre vilkår for medvirkning og dialog med voksenpersoner, enn en barneverninstitusjon hvor flere voksenpersoner arbeider og avløser hverandre.

Barn og unge i barneverninstitusjon og fosterhjem er heller ikke direkte sammenlignbare grupper. Overordnet sett er det ikke vilkårlig hvorvidt et barn er plassert i fosterhjem eller barneverninstitusjon. Barn og unge i barneverninstitusjon har en gjennomsnittlig høyere alder og det er flere ungdommer med atferdsvansker plassert i barneverninstitusjon, enn hva vi finner i fosterhjem. Det er en føring i Bufetat at barn under 13 år fortrinnsvis ikke skal plasseres i barneverninstitusjon. Ser vi på undersøkelsens fosterhjemsrespondenter befinner 28 prosent seg i aldersgruppen 9-12 år mot 7 prosent av respondentene i barneverninstitusjon. Tilsvarende befinner 57 prosent av respondentene i barneverninstitusjon seg i aldersgruppa 16-18 år, mot 33 prosent av respondentene i fosterhjem. Det er ikke utenkelig at eldre barn er mer selvstendige og kritiske til plasseringsstedet enn yngre barn, og at den skjeve aldersfordelingen slår ut i disfavør til barneverninstitusjonene.

Til sist kan forskjellene mellom barneverninstitusjoner og fosterhjem avspeile at barn og unge på barneverninstitusjon ikke er alene i tiltaket, de er del av en gruppe som kan diskutere og danne felles oppfatninger rundt hvordan de opplever tiltaket.

Gitt de forholdene nevnt ovenfor, som at fosterhjem gir bedre vilkår for kontinuerlig oppfølging og at barn og unge i barnevernsinstitusjon kan ha høyere problembelasting, er det heller ikke overraskende at det er en lavere andel barn og unge i barneverninstitusjon som går på skole. Dette funnet er i tråd med Riksrevisjonen som har avdekket svakheter ved skole- og opplæringstilbudet til barn i barneverninstitusjoner. Selv om dette i så måte er et forventet funn, er det ikke desto mindre et bekymrings-

fullt funn. Fra NOVAs longitudinale barnevernstudier¹ vet vi at nettopp skole og opplæring til barn og unge i barnevernet er en av de viktigste faktorene for hvordan det går med barna når de blir voksne. Skole er derfor et svært viktig innsatsområde, og Bufdir har planlagt og igangsatt flere oppfølgingstiltak og aktiviteter for å bedre sikre barn og unge et ansvarlig skole- og opplæringstilbud.

Ettersom brukerundersøkelsen 2013 er den tredje av sitt slag gir dette en unik mulighet til å følge utviklingen i barneverninstitusjoner og fosterhjem over tid. Sammenlignet med undersøkelsene i 2010 og 2011 viser resultatene blant annet en tilbakegang på de to nøkkelområdene trygghet og trivsel. Den negative utviklingen gjelder først og fremst i barneverninstitusjon, og er bekymringsfull ettersom dette er forhold av stor betydning for om barn og unge har det bra der de bor. Det er en positiv utvikling på flere av spørsmålene som omhandler barn og unges kontakt og kommunikasjon med kommunalt barnevern.

Det er vanskelig å trekke slutninger i forhold til hva denne utviklingen kan skyldes, blant annet er det noen metodiske forhold som gjør at det ikke er problemfritt å sammenligne resultatene fra de tre brukerundersøkelsene. Et første forhold er at det ikke er de samme barna som har svart de tre ulike årene. Dermed kan vi ikke si om utviklingen skyldes forhold ved tiltaket barna er i og barnevernet generelt, eller om det skyldes at det er en annen gruppe barn som besvarer undersøkelsen. Et annet poeng er at 2013-undersøkelsen oppnådde en høyere svarprosent enn de to tidligere undersøkelsene. Rambøll vurderer 2013-undersøkelsen som representativ nok for barn i det statlige barnevernet på det tidspunktet undersøkelsen ble gjennomført. Når det gjelder undersøkelsene gjennomført i 2010 og 2011 ble det presisert at disse hadde for lave svarprosenter og for store skjevheter i utvalget til å være representative.

Som nevnt går spørsmål som omhandler barn og unges kontakt og kommunikasjon med kommunalt barnevern i retning av forbedring. Likevel er tilfredsheten lav også i årets undersøkelse. Dette gjelder særlig medvirkningen i utarbeidelse av tiltaksplan/omsorgsplan, åpenheten omkring innholdet i det enkelte barns rapporter samt kontakten og tilfredsheten med den jobben saksbehandler gjør. Funnene understreker viktigheten av å fortsette et godt samarbeid mellom statlig og kommunalt barnevern, blant annet gjennom inngåelse av samarbeidsavtaler og utarbeidelse av felles forbedringsprotokoller. Barn og unges nå lovfestede anledning til å ha med en tillitsperson i møte med barnevernet kan også bidra til å styrke deres mulighet til deltakelse og medvirkning, ved at de får hjelp til å formidle sine behov.

Resultatene fra brukerundersøkelsen 2013 viser oppsummert at det er særlig tiltakstype som er utslagsgivende for barn og unges svar på undersøkelsen. Det er visse forhold som peker i retning av at det er svært lite sannsynlig at resultatene for barneverninstitusjon og fosterhjem vil være like gode. På samme vis er det enkelte metodiske forhold som gjør at resultatene fra tidligere års undersøkelser ikke umiddelbart kan sammenlignes med årets resultater. Dette er derimot ikke ensbetydende med at brukerundersøkelsen ikke har verdi i forhold til videre arbeid med å forbedre kvaliteten på tjenestene i det statlige barnevernet, snarere tvert om. Brukerundersøkelsen gir viktige signaler på hva som bør være prioriteringsområder fremover.

Hvordan følges funnene opp gjennom kvalitetsutvikling?

Resultatene fra brukerundersøkelsen er viktige for arbeidet vårt både på kort og lang sikt. For å følge opp funnene er et viktig første steg å diskutere dem med barna og ungdommene i tiltakene og lage konkrete planer for hvordan de enkelte områder følges opp lokalt. I tillegg vil vi fortsette vårt langsiktige arbeid med kontinuerlig kvalitetsfor-

¹ Clausen, Sten-Erik og Lars B. Kristofersen (2008). *Barnevernsklinter i Norge 1990 - 2005. En longitudinell studie* (NOVA Rapport 3/08). Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.

bedring av våre tiltak. Noe arbeid har pågått en tid, mens andre oppgaver er under implementering eller i en oppstartsfasen.

Bufetat sitt utviklingsarbeid har fra 2011 vært systematisert i rammen av kvalitetsutviklingsprogrammet, hvor det overordnede formålet er å bedre møte brukernes behov og sikre trygge tjenester. Et sentralt tiltak herunder er at barneverninstitusjoner spesialiseres slik at barna og ungdommen blir plassert i forhold til deres omsorgs- eller behandlingsbehov. Hensikten bak dette er kort fortalt å hindre at barn og unge skal bli eksponert for uheldig sosial læring i institusjonsmiljøet. Et annet tiltak er at Bufetat sine tilbud i størst mulig grad skal gjennomgå en *faglig standardisering* slik at alle brukerne møter tjenester som er forutsigbare og likeverdige uavhengig av hvilket tiltak de er i. I 2013 har etaten blant annet prøvd ut en faglig standardisering av akuttarbeidet som også sikter mot å øke barnas medvirkning og å korte ned oppholdstiden. I tillegg arbeides det med et kompetanseløft for alle ansatte i etaten, blant annet gjennom ulike opplæringsprogram som retter seg inn mot å møte barn på best mulig måte og trygge deres tilværelse. Det er også utarbeidet en brukerstrategi som skal sikre barnas medvirkning ved at de opplever å bli hørt, får delta i beslutninger og hele tiden får informasjon om egen situasjon.

Resultatene fra brukerundersøkelsen viser at selv om flertallet av barna er fornøyd og føler seg trygge i tiltaket, er vi foreløpig ikke i mål i forhold til det pågående kvalitetsutviklingsarbeidet. I tillegg til å fortsette innsatsen for å finne tiltak som i størst mulig grad fremmer barn og unges trygghet og trivsel, vil arbeidet med brukarmedvirkning nå intensiveres. Presiseringen av barnevernlovens krav til medvirkning under hele barnevernforløpet trer i kraft i 2014, og Bufdir skal arbeide med å utvikle systemer og verktøy for å sikre brukarmedvirkning i alle ledd. I denne sammenheng er brukerundersøkelsen en viktig kunnskapskilde. Barnas signaler fra brukerundersøkelsen på områder hvor arbeid foreløpig ikke er iverksatt vil også fanges opp i nye forskningsoppdrag Bufdir initierer.

VEDLEGG 1: SPØRRESKJEMA INSTITUSJON

RAMBØLL

BRUKERUNDERSØKELSE BLANT BARN I BARNEVERN- TILTAK

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) vil gjerne vite hvor fornøyde barn og unge er med den hjelpen de får fra barnevernet. Undersøkelsen gjennomføres av Rambøll for Bufdir.

Resultatene fra undersøkelsen skal brukes til å forbedre tilbudet for barn i barnevernet.

SLIK SVARER DU PÅ SPØRSMÅLENE

Svar på spørsmålene ved å sette et kryss ved det smilefjeset som passer best.

Du kan også svare »Vet ikke«.

Svar så godt du kan. Det finnes ingen riktige eller gale svar.

The screenshot shows a survey interface. At the top left is the logo for 'Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet' and at the top right is the 'RAMBØLL' logo. The title of the survey is 'ALT I ALT FORNØYD'. Below this, the question is 'Hvor enig eller uenig er du i dette:'. The response options are: 'Helt enig' (green smiley), 'Enig' (green smiley), 'Verken eller' (yellow neutral), 'Uenig' (red frowny), 'Helt uenig' (red frowny), and 'Vet ikke' (grey circle). Below the options, the question number and text are '3. Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå'. At the bottom, there is a progress bar with left and right arrows, indicating navigation between questions.

Du kan gå fram og tilbake mellom spørsmålene ved å klikke på pilene nederst på skjermen din.

INGEN KAN SE HVA DU HAR SVART

Rambøll - vi som gjennomfører undersøkelsen - garanterer at ingen andre i barnevernet eller der du bor kan se hva du har svart. Dine svar vises bare sammen med mange andre svar.

HAR DU SPØRSMÅL TIL UNDERSØKELSEN?

Hvis du har spørsmål til undersøkelsen kan du spørre en av de voksne der du bor.

Du kan også ringe Linn Synnøve Skutlaberg eller Sir Storøy i Rambøll på telefon 22 52 59 03, mellom klokka ni og klokka fire mandag til fredag.

Med vennlig hilsen

Linn Synnøve Skutlaberg
Prosjektleder i Rambøll

LITT OM DEG

1. Hvor gammel er du?

- ☐ 9-12 år
- ☐ 13-15 år
- ☐ 16-18 år
- ☐ Over 18 år

2. Er du...?

- ☐ Gutt
- ☐ Jente

3. Hvor lenge har du bodd der du bor nå?

- ☐ Under 1 mnd
- ☐ 1 – 3 mnd
- ☐ 4 - 7 mnd
- ☐ 8 – 12 mnd
- ☐ 1 - 3 år
- ☐ Mer enn 3 år

STEDET DER DU BOR: ALT I ALT FORNØYD

Hvor enig eller uenig er du i dette:

4. Helt Enig Litt enig Litt uenig Helt uenig Vet ikke

4. Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

STEDET DER DU BOR

Hvor enig eller uenig er du i dette:

Helt enig Litt enig Litt uenig Helt uenig Vet ikke

5. Jeg vet hvorfor jeg er her

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

6. Her er det faste møter hvor jeg kan snakke med de voksne

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

7. Jeg har en fast kontaktperson her jeg bor

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

8. De voksne her snakker på en måte som jeg skjønner

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

9. De voksne her forteller meg om hva som skal skje framover

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

10. De voksne her samarbeider om å hjelpe meg

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

11. Jeg føler meg trygg her

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

STEDET DER DU BOR: FÅR DU VÆRE MED Å BESTEMME?

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
					
12. Her får jeg være med å bestemme viktige ting som handler om meg	☐	☐	☐	☐	☐
13. Her får jeg være med å bestemme over hverdagen min	☐	☐	☐	☐	☐
14. Her får jeg være med å bestemme hva jeg skal få hjelp til	☐	☐	☐	☐	☐
15. Jeg får være med på å bestemme hvilke regler som skal gjelde på stedet der jeg bor	☐	☐	☐	☐	☐

STEDET DER DU BOR: HJELPEN JEG FÅR

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
					
16. De voksne her hjelper meg når jeg trenger det	☐	☐	☐	☐	☐
17. De voksne her hjelper meg når jeg vil snakke med min saksbehandler i barnevernet	☐	☐	☐	☐	☐
18. De voksne her hjelper meg så jeg skal ha et bedre forhold til familien min	☐	☐	☐	☐	☐
19. De voksne her oppmuntrer meg til å gå på skolen	☐	☐	☐	☐	☐
20. De voksne her hjelper meg med leksene mine når jeg trenger det	☐	☐	☐	☐	☐
21. De voksne her hjelper meg så jeg får være med på aktiviteter på fritiden	☐	☐	☐	☐	☐

STEDET DER DU BOR: DE VOKSNE HER

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Usikker/ Vet ikke
					
22. De voksne her er interessert i hvordan jeg har det	☐	☐	☐	☐	☐
23. De voksne her er lette å snakke med	☐	☐	☐	☐	☐
24. De voksne her har nok tid til meg	☐	☐	☐	☐	☐
25. Jeg kan snakke med de voksne her om ting jeg synes er vanskelig	☐	☐	☐	☐	☐
26. Jeg stoler på de voksne her	☐	☐	☐	☐	☐
27. Jeg føler at de voksne her stoler på meg	☐	☐	☐	☐	☐

BARNEVERNEN OG SAKSBEHANDLEREN MIN

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
					
28. Jeg vet hvem som er min saksbehandler i barnevernet	☐	☐	☐	☐	☐
29. Det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren min	☐	☐	☐	☐	☐
30. Saksbehandleren min gjør en god jobb for meg	☐	☐	☐	☐	☐
31. Jeg får være med å skrive tiltaksplanen min	☐	☐	☐	☐	☐
32. Jeg har blitt fortalt hva som er mine rettigheter på stedet der jeg bor	☐	☐	☐	☐	☐
33. Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg	☐	☐	☐	☐	☐

SKOLE/ JOBB

34. Hva stemmer for deg? Sett ett kryss.

- ☐ Jeg er skoleelev
- ☐ Jeg er i praksis/ jeg er lærling
- ☐ Jeg har jobb
- ☐ Jeg har ikke et fast dagtilbud

35. Hvor ofte går du på skolen/ er du i praksis/er lærling/ på jobb?

- ☐ Hver dag
- ☐ 3-4 dager i uken
- ☐ 1-2 dager i uken
- ☐ Sjeldnere

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Usikker/ Vet ikke
					
36. Jeg trives på skolen/ på jobben	☐	☐	☐	☐	☐
37. Jeg får hjelp av skolen/ på jobben når jeg trenger det	☐	☐	☐	☐	☐
38. Skolen/ jobben er viktig for meg	☐	☐	☐	☐	☐
39. Jeg gjør det bra på skolen/ på jobben	☐	☐	☐	☐	☐

40. Satt du alene da du besvarte denne undersøkelsen?

- ☐ Ja, alene
- ☐ Nei, fikk hjelp av noen

Takk for at du svarte på undersøkelsen!

Svarene dine er nå lagret og du kan gå ut av undersøkelsen.

VEDLEGG 2: SPØRRESKJEMA FOSTERHJEM

RAMBØLL

BRUKERUNDERSØKELSE BLANT BARN I BARNEVERN- TILTAK

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) vil gjerne vite hvor fornøyde barn og unge er med den hjelpen de får fra barnevernet. Undersøkelsen gjennomføres av Rambøll.

Resultatene fra undersøkelsen skal brukes til å forbedre tilbudet for barn i barnevernet.

SLIK SVARER DU PÅ SPØRSMÅLENE

Svar på spørsmålene ved å sette et kryss ved det smilefjeset som passer best.

Du kan også svare »Vet ikke«.

Svar så godt du kan. Det finnes ingen riktige eller gale svar.

The screenshot shows a survey interface. At the top left is the logo for 'Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet' and at the top right is the 'RAMBØLL' logo. The title of the survey is 'ALT I ALT FORNØYD'. Below the title, it asks 'Hvor enig eller uenig er du i dette:'. The question is '3. Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå'. There are six response options with corresponding smiley faces: 'Helt enig' (green), 'Enig' (green), 'Verken eller' (yellow), 'Uenig' (red), 'Helt uenig' (red), and 'Vet ikke' (grey). Below the options is a progress bar with left and right arrows.

Du kan gå fram og tilbake mellom spørsmålene ved å klikke på pilene nederst på skjermen din.

INGEN KAN SE HVA DU HAR SVART

Rambøll - vi som gjennomfører undersøkelsen - garanterer at ingen andre i barnevernet eller der du bor kan se hva du har svart. Dine svar vises bare sammen med mange andre svar.

HAR DU SPØRSMÅL TIL UNDERSØKELSEN?

Hvis du har spørsmål til undersøkelsen kan du spørre en av de voksne der du bor.

Du kan også ringe Linn Synnøve Skutlaberg eller Sir Storøy i Rambøll på telefon 22 52 59 03, mellom klokka ni og klokka fire mandag til fredag.

Med vennlig hilsen

Linn Synnøve Skutlaberg
Prosjektleder i Rambøll

LITT OM DEG

41. Hvor gammel er du?

- ☐ 9-12 år
- ☐ 13-15 år
- ☐ 16-18 år
- ☐ Over 18 år

42. Er du...?

- ☐ Gutt
- ☐ Jente

43. Hvor lenge har du bodd der du bor nå?

- ☐ Under 1 mnd
- ☐ 1 – 3 mnd
- ☐ 4 - 7 mnd
- ☐ 8 – 12 mnd
- ☐ 1 - 3 år
- ☐ Mer enn 3 år

FOSTERHJEMMET DITT: ALT I ALT FORNØYD

Hvor enig eller uenig er du i dette:

Helt enig Litt enig Litt uenig Helt uenig Vet ikke

4. Alt i alt har jeg det bra her jeg bor nå

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FOSTERHJEMMET DITT

Hvor enig eller uenig er du i dette:

Helt enig Litt enig Litt uenig Helt uenig Vet ikke

45. Jeg vet hvorfor jeg er her

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

46. Fosterforeldrene mine snakker på en måte som jeg skjønner

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

47. Jeg føler meg trygg her

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FOSTERHJEMMET DITT: FÅR DU VÆRE MED Å BESTEMME?

Hvor enig eller uenig er du i dette:

Helt enig Litt enig Litt uenig Helt uenig Vet ikke

48. Her får jeg være med å bestemme viktige ting som handler om meg

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

49. Her får jeg være med å bestemme over hverdagen min

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

50. Her får jeg være med å bestemme hva jeg skal få hjelp til

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

FOSTERHJEMMET DITT: HJELPEN JEG FÅR

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
					
51. Fosterforeldrene mine hjelper meg når jeg trenger det	☐	☐	☐	☐	☐
52. Fosterforeldrene mine hjelper meg når jeg vil snakke med min saksbehandler i barnevernet	☐	☐	☐	☐	☐
53. Fosterforeldrene mine hjelper meg så jeg skal ha et bedre forhold til familien min	☐	☐	☐	☐	☐
54. Fosterforeldrene mine oppmuntrer meg til å gå på skolen	☐	☐	☐	☐	☐
55. Fosterforeldrene mine hjelper meg med lek-sene mine når jeg trenger det	☐	☐	☐	☐	☐
56. Fosterforeldrene mine hjelper meg så jeg får være med på aktiviteter på fritiden	☐	☐	☐	☐	☐

FOSTERHJEMMET DITT: FOSTERFORELDRENE MINE

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Usikker/ Vet ikke
					
57. Fosterforeldrene mine er interessert i hvordan jeg har det	☐	☐	☐	☐	☐
58. Fosterforeldrene mine er lette å snakke med	☐	☐	☐	☐	☐
59. Fosterforeldrene mine har nok tid til meg	☐	☐	☐	☐	☐
60. Jeg kan snakke med fosterforeldrene mine om ting jeg synes er vanskelig	☐	☐	☐	☐	☐
61. Jeg stoler på fosterforeldrene mine	☐	☐	☐	☐	☐
62. Jeg føler at fosterforeldrene mine stoler på meg	☐	☐	☐	☐	☐

BARNEVERNET OG SAKSBEHANDLEREN MIN

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
					
63. Jeg vet hvem som er min saksbehandler i barnevernet	☐	☐	☐	☐	☐
64. Det er lett å komme i kontakt med saksbehandleren min	☐	☐	☐	☐	☐
65. Saksbehandleren min gjør en god jobb for meg	☐	☐	☐	☐	☐
66. Jeg får være med å lage omsorgsplanen min	☐	☐	☐	☐	☐
67. Jeg har blitt fortalt hva som er mine rettigheter på stedet der jeg bor	☐	☐	☐	☐	☐
68. Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg	☐	☐	☐	☐	☐
69. Jeg vet hvem min tilsynsfører er	☐	☐	☐	☐	☐
70. Min tilsynsfører bryr seg om hvordan jeg har det	☐	☐	☐	☐	☐

SKOLE/ JOBB

71. Hva stemmer for deg? Sett ett kryss.

- ☐ Jeg er skoleelev
- ☐ Jeg er i praksis/ jeg er lærling
- ☐ Jeg har jobb
- ☐ Jeg har ikke et fast dagtilbud

72. Hvor ofte går du på skolen/ er du i praksis/er lærling/ på jobb?

- ☐ Hver dag
- ☐ 3-4 dager i uken
- ☐ 1-2 dager i uken
- ☐ Sjeldnere

Hvor enig eller uenig er du i dette:

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Usikker/ Vet ikke
					
73. Jeg trives på skolen/ på jobben	☐	☐	☐	☐	☐
74. Jeg får hjelp av skolen/ på jobben når jeg trenger det	☐	☐	☐	☐	☐
75. Skolen/ jobben er viktig for meg	☐	☐	☐	☐	☐
76. Jeg gjør det bra på skolen/ på jobben	☐	☐	☐	☐	☐

77. Satt du alene da du besvarte denne undersøkelsen?

- ☐ Ja, alene
- ☐ Nei, fikk hjelp av noen

Takk for at du svarte på undersøkelsen!

Svarene dine er nå lagret og du kan gå ut av undersøkelsen.